

1
2006

5,90 €

Uusi **SAFIIRI**

Henkinen kulttuurilehti

■ TAIKAHUILUN ESOTEERINEN MAAILMA

■ J.V. SNELLMAN - SIVISTYSFILOSOFI

Arkkitehtuuri ja pyhyys

Tony Dunderfelt

Sisäisyys on valoa

- psyyken ja hengen rajamailla

Tiloja vuokrattavana Kerimäellä



Via-Akatemia, **Kaukalinna** (rakennettu 1853), Viitamäentie 189



Via ry, **Wanha Apteekintalo** (rakennettu 1911), Ristisolan tie 1

• kodinjuhlat • kokoukset • kurssit

Majoitusta erityisesti ryhmille.

VIA-AKATEMIA
kurssit
via.akatemia@via.fi

Puhelin (015) 543 112

VIA RY
vuokraukset
kaukalinna@via.fi

www.via.fi



UUSI SAFIIRI 32. VSK

Kustantaja:

Via-Akatemian säätiö

Toimituskunta:

Terttu Seppänen, Sinikka Juntura,
Tuula Kruth, Pentti Mäkelä,
Kaisa Pakkala, Tuula Uusitalo

Toimituksen osoite:

Uusi Safiiri, PL 4, 58201 Kerimäki

Päätoimittaja ja toimitussihteeri:

Terttu Seppänen
050 567 9630, terttu.seppanen@via.fi

Verkkoversio:

Timo Ristiluoma

Taitto:

Tomi Leporinne, Avendis

Toimitustyöhön osallistuivat:

Terttu Seppänen, Sinikka Juntura
ja Tuula Uusitalo

Uusi Safiiri -lehdessä julkaistavat artikkelit
ilmaisevat kirjoittajien omia mielipiteitä.

Toimitus ei vastaa pyytämättä lähetetyistä
kirjoituksista tai kuvista. Toimitus pidättää
itselleen oikeuden muokata tekstejä.

Tilaukset, osoitteenmuutokset, laskutus:

Uusi Safiiri, PL 4, 58201 Kerimäki.
Kaukalinna/Via-Akatemia,
Sinikka Juntura, 015 543 112, 040 8255165.
Tilaukset myös internetin kautta:
www.via.fi/safiiri.htm

Tilaus tehdään maksamalla vuositilaushinta

11 euroa lehden tilille: Uusi Safiiri,
Kerimäen Op 513 300 - 223577, viite 550.

Ilmoitukset:

015 543 112, 040 8255165/Sinikka Juntura
uus.safiiri@via.fi
Ilmoitushinnat sivulla 69

Painopaikka:

CityOffset, Tampere

Ilmestyminen

Lehti ilmestyy 2 kertaa vuonna 2006,
kesäkuussa ja joulukuussa.

Uusi Safiiri tehdään pääosin talkootyönä.
Pyrimme noudattamaan annettuja ilmestymis-
aikatauluja.

Internet:

www.via.fi

ISSN 0781-7975

© Via-Akatemian säätiö

Uusi SAFIIRI

Sisällys 1 2006

- 4 **Pääkirjoitus**
Terttu Seppänen
- 5 **Pyhyyden kaipuu ja kosketus
– ajatuksia arkkitehtuurista**
Kaisa Broner
- 22 **Neljätoista päivää Egyptissä**
Mervi Liinakoski
- 28 **Sisäisyys on valoa
- psyyken ja hengen rajamailla**
Tony Dunderfeltin haastattelu
Terttu Seppänen
- 39 **Taikahuilun esoteerinen maailma**
Jouko Sorvali
- 49 **Snellman – kansallishengen asialla
sivistyksen puolesta**
Sinikka Juntura
- 58 **Kolumni: Hiljainen tieto**
Börje Fri
- 59 **Kevätruno**
Seija Karhunen
- 60 **Voi lentää vapauteen – Mietteitä uuden
ajan luovuus- ja taidekasvatuksesta**
Marja-Liisa Ikonen
- 66 **Via-Akatemia tiedottaa**
- 70 **Uusi Safiiri-lehden tilaustiedot**

Seuraava lehti ilmestyy joulukuussa 2006.

Kirjoitukset ja materiaali 1.10.2006 mennessä.

Kannen maalaus: Marja-Liisa Ikonen, *Ihmisen tie - Häälaulu*.
Maalauksen valokuvannut: Esko Ikonen

Arjen henkisyyttä

Uutisissa kerrottiin juurivalmistuneesta Kirkon tutkimuskeskuksen laajasta uskonnollisuustutkimuksesta. Sen mukaan nuoret aikuiset etsivät uudenlaista henkisyyttä ja uskonnollisuutta, joka on vapaata perinteisestä kirkon opetuksesta ja valmiista vastauksista. Tarve kysellä ja miettiä itse on tunnusomaista uudelle etsinnälle. Näin ilmenee myös Tony Dunderfeltin haastattelusta: henkisyys on arjen ulottuvuus, henkisyys on jokaisessa olevaa valoa ja energiaa.

Ajatukset, sanat ja teot ovat luovuuden ilmaisuvälineitä, vastuu niistä lisää ymmärrystä ihmisenä olemisesta ja kasvamisesta. Luovaan prosessiin antautuessaan ihmisestä tulee kanssaluoja Luojan rinnalla, kukin omalla paikallaan ja omalla tavallaan. Ainekset ovat jo ihmisessä, ne on vain houkuteltava esille. Tällä lähestymistavalla toimii mm. Vedic Art, uuden ajan taidekasvatus.

Tänä vuonna on vietetty juhlia kulttuurihenkilöiden muistoksi. J.V.Snellmanin syntymästä tuli 200 vuotta ja W.A.Mozartin 250 vuotta. Nämä molemmat historian henkilöt jättivät jälkipolville kulttuuriperinnön, josta riittää edelleen runsaasti ammennettavaa.

”Snellmanin filosofia ohjaa meitä ymmärtämään ajattelun merkityksen ihmisen eettiselle kehitykselle, hänen tavoitteenaanhan oli saada kansa ajattelemaan itsenäisesti kansallista kehitystä edistävistä asioista”, kiteyttää Sinikka Juntura suomalaisen suurmiehen elämäntyön.

Mozartin rikkaasta ja monipuolisesta sävellystuotannosta Jouko Sorvali on ottanut käsiteltäväkseen Taikahuilu-oopperan. Se kertoo ihmisen henkisestä etsinnästä ja valaistumisen saavuttamisesta vihkimystiellä. Näkökulma on vahvasti esoteerinen.

Pyhyiden transsendentaalikokemus arkkitehtuurissa on Kaisa Bronerin tarkasteltavana. Hän on valinnut kulttuuriarkkityypeiksi hiljaisuuden ja luontosuhteen sekä valon ja yksinkertaisuuden, jotka ovat läheisessä suhteessa hiljaisuuteen.

Kesällä elämme valon yltäkylläisyyden aikaa. Kesätaapahtumat rikastuttavat kokemusmaailmaamme ja ansaitut lomat työstä tuovat uutta voimaa ja virkeyttä. Olemmepa missä tahansa: työssä, lomalla, tapahtumissa, mökillä tai kotona, olkoon mielialamme epäharmoninen tai harmoninen, niin olemme kuitenkin koko ajan valon ja henkisyyden ilmapiirissä. Näin sanovat modernit henkisyyden asiantuntijat. On kysymys siitä, oivallanko että minussa, ympärilläni ja arjessani on valoa ja henkisyyttä.

Valoisaa kesää ja oivaltavia elämyksiä
Uusi Safiiri -lehden lukijoille!

Terttu Seppänen

*Poseidon-temppeli, Paestum,
n. 470-460 eKr.*

Itämaisessä, buddhalaisuuden sävyttämässä psykologiassa ihminen ymmärretään kolmiulotteisesti: ruumis, mieli ja energia. Tämä ihmiskäsitys soveltuu oivallisesti myös arkkitehtuurin merkityssisällön tarkasteluun. Kuten ihmisessä myös arkkitehtuurissa voidaan nähdä kolme ulottuvuutta: fyysinen, kulttuurinen ja henkinen. Rakennustaide syntyy silloin kun rakennuksen aineellisesa ilmiössä on aistittavissa funktionaaliset tarpeet ylittävä taiteellinen inspiraatio, luova henki. Ilman henkisyttä rakennus on eloton käyttöesine.



Pyhyyden kaipuu ja kosketus

AJATUKSIA ARKKITEHTUURISTA

KAISA BRONER

Länsimaaisessa filosofiassa on antiikin ajoista lähtien kirjoitettu ruumiin ja sielun tai kehon ja mielen samoin kuin inhimillisen ja yli-inhimillisen tai transsendenssin välisestä suhteesta. Joissakin teorioissa on korostunut ruumiin ja sielun vastakohtaisuus, dikotomia, sekä hengen suprematia – ylivalta. Toisissa taas on todistettu, että ilman ruumiin ja sielun tai mielen luonnollista yhteyttä ihmisen täysipainoinen henkinen kypsyminenäkään ei ole mahdollista; tämä ihmiskäsitys alkoi saada kannatusta etenkin 1900-

luvulla.¹ Nykyinen länsimainen ihmiskäsitys pohjautuu paljolti viimeksi mainittuun.

Pyhyden käsite ja transsendenssi

Ihminen on psyykkis-fyysinen ja henkinen kokonaisuus, jossa sisäinen, tajuinen ja alitajuinen tunne-elämä sekä fyysinen keho ovat orgaanisessa yhteydessä toisiinsa ja muodostavat erottamattoman ykseyden. Syvyyspsykologiassa ihmiskäsityksessä korostuu lisäksi vielä ihmisen henkisen elämän merkitys. Kuitenkin siitä, mitä henkisyys tarkoittaa, tai mitä sanat mieli, sielu ja henki merkitsevät, on monia erilaisia näkemyksiä ja koulukuntia.

Itämaisessa, buddhalaisuuden sävyttämässä psykologiassa ihminen ymmärretään kolmiulotteisesti: ruumis, mieli ja energia.² Tämän katsotaan ohjaavan myös ihmisen todellisuustajua ja kokemusta. Ihmisen mieli on kerroksellinen, samoin inhimillisessä kokemusmaailmassa on monta erilaista kerrostumaa. Ihminen itse valitsee ja luo ulkoisen todellisuutensa. Tavallisesti todellisuuskokemuksemme perustuu yhteiskunnallisiin ja kulttuurisiin realiteetteihin sekä kieleen. Mielen osuus tämän ulkoisen todellisuuden kokemuksessa on keskeinen; mutta mielikin on kulttuurin

ehdollistama, se on opitun tiedon, arvojen ja arvostusten, ehdollistama. Jos kuitenkin onnistuu hiljentämään mielen, eli meditaation avulla kykenee pääsemään tuon inhimillisen, muuttuvan ja katoavan todellisuuden tuolle puolen, voi saada yhteyden korkeammalle tasolle energiaan, joka edustaa korkeampaa, muuttumatonta todellisuutta. Tällöin saa kokea ykseyden kaiken olevaisen välillä ja voi saada myös syvemmän kokemuksen omasta itsestä. Tämä uudenlainen "itsen" kokemus ei ole enää kulttuurinen, vaan universaalin yhteenkuuluvuuden ja rakkauden syvälinen kokemus. Buddhalaisen meditaation tavoitteena on tällainen henkinen yhteys korkeampaan energiaan, joka voi syntyä vain silloin, kun ihmismieli maallisine pyrkimyksineen hiljentyä ja siten kykenee avautumaan kohti ylimaallista transsendentaalista kokemusta.

Myös länsimaisessa kristillisessä perinteessä esiintyy samankaltaisia uskonnollis-filosofisia näkemyksiä. Meditaatio-sanana sijasta kristillisessä perinteessä puhutaan hiljentymisestä, kontemplaatiosta tai rukouksesta, mutta on myös luotu uudenlaista uskonnollista kulttuuria kehittämällä kristillistä meditaatiota tai syvämietiskelyä, mm. katolisen kirkon piirissä.³ Mielen hiljentymisen onkin kaikissa

Kiinteän keskuksen merkitseminen, toisin sanoen axis mundin asettaminen symbolisoi kosmoksen perustamisesta eli maailman luomista.

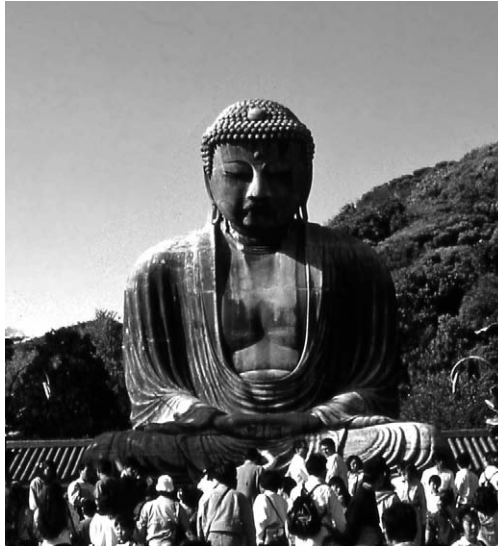


Otaniemen kappeli, arkkitehdit Kaija ja Heikki Sirén, 1957.

uskonnoissa esiintyvä henkinen tavoite, eivätkä buddhalainen ja kristillinen perinne ole näiltä osin ristiriidassa keskenään. Pääinvastoin Jumalan persoonalliseen kokemukseen orientoitunut kristillisen mystiikan perinne ja esimerkiksi japanilainen zen-filosofia muistuttavat monilta osin hämmästyttävässä määrin toisiaan.⁴ Molemmissa ilmenee samankaltainen pyrkimys päästä yhteyteen tuonpuoleisen todellisuuden, korkeamman energian tai Jumalan kanssa, toisin sanoen saada kosketus pyhään.

Käytän sanoja ”pyhä” ja ”pyhyys” edellä mainitussa merkityksessä, tarkoittaen maallisen yläpuolella olevaa, yli-inhimillistä, jumalallista todellisuutta, joka voi ilmetä eri tavoin ihmisen kokemusmaailmassa. Moniulotteisena ilmiönä pyhyys on vaikeasti määriteltävä käsite, mutta sitä voi pyrkiä kuvamaan kokemuksellisesti fenomenologian avulla. Carl Gustav Jungin mukaan ”jumalallisena kvaliteettina” ilmenevä ja koettava todellisuus on kaikkien uskontojen perusta.⁵ Perinteisiä yhteiskuntia tutkinut Mircea Eliade puolestaan on osoittanut, kuinka pyhyiden manifestaatio on merkinnyt ontologisesti myös ihmisen asuttaman kosmoksen eli koko järjestyneen maailman perustaa.⁶

Mircea Eliaden määritelmän mukaan sa-



Amida-Buddha -patsas, Kamakura, Japani, noin 1252.

Kosmos oli taivaallisen mallin mukaan rakennettu ja rituaalein pyhitetty, ja sellaisena se merkitsi myös ihmisen maailmassa olemisen yhteyttä ylimaalliseen todellisuuteen. Ihmisen maallisen olemassaolon merkitys oli juuri siinä, että se ilmensi jumalallista todellisuutta maailmassa.

na ”pyhä” eli sakraali (*sacré*) merkitsee maallisen eli profaanin (*profane*) vasta-kohtaa.⁷ Perinteisissä yhteiskunnissa kaikki, millä oli merkitystä ja mikä käsitettiin todellisuudeksi, oli pyhää.⁸ Koko ihmisen olemassaolon merkitys rakentui pyhyiden ilmenemismuotojen varaan. Profaani tar-koitti merkityksetöntä, ei-todellista ja ei-pyhää, kuten kaaosta eli järjestäytymätöntä tilaa. Kosmos päinvastoin tarkoitti py-

hää, järjestynyttä maailmankaikkeutta, mutta se saattoi merkitä yhtä hyvin ihmiskehoa kuin taloa, temppeliä tai asuttua maa-aluetta, territoriota. Kosmos oli taivaallisen mallin mukaan rakennettu ja rituaalein pyhitetty, ja sellaisena se merkitsi myös ihmisen maailmassa olemi-

sen yhteyttä ylimaalliseen todellisuuteen. Ihmisen maallisen olemassaolon merkitys oli juuri siinä, että se ilmensi jumalallista todellisuutta maailmassa.⁹ Täten koko inhimillisen olemisen käsite – ihmisen eksistenssi ja todellisuus – liittyi arkaaisissa kulttuureissa kiinteästi pyhyteen ja sen kokemiseen.

Miten on asianlaita modernissa maailmassa? Voidaan sanoa, että myös nykyihmiselle pyhä ja profaani merkitsevät kahta erilaista tapaa olla maa-

ilmassa. Kuitenkin renessanssin ajalta lähtien länsimainen sivilisaatio on herkeämättä pyrkinyt irrottautumaan pyhydestä, ja yhteiskun-

tamme maallistumisprosessi kattaa jo lähes kaiken inhimillisen toiminnan. Ehkä olemme saavuttamassa olemassaolomme maallistumisen kulminaation juuri nyt, kun ihminen jo onnistuu luomaan toisen elollisen olennon; jopa ihmisen kloonaus lienee tapahtunut tosiasia. Kun ihminen siis pyrkii luomaan itsensäkin, ollaan tilanteessa, jossa lopullisesti voitaisiin julistaa Jumala maailmanluojana tarpeettomaksi.

Viimeiset sata vuotta on maailmanhistoriassa traaginen esimerkki maallistumisen seurauksista. Luonnon kestävyys on viety äärimilleen, kun koko elinympäristömme on valjastettu hyötykäyttöön, ja sivilisaatiomme korkeimmaksi tavoitteeksi on asetettu aineellinen hyvä. Ei myöskään ihmisen fyysinen ja psyykkinen sietokyky ole rajaton. Niinpä mitä enemmän on julistettu Jumalan kuolemaa, sitä enemmän on myös alkanut ilmetä henkistä hätää ja kaipuuta takaisin Jumalan luo. Nykyaikana onkin syntynyt runsaasti erilaisia maailmanlaajuisia henkisiä ja hengellisiä liikkeitä, jotka todistavat tätä. On myös tapahtunut merkittävää yhdentymistä idän henkisen perinnön ja länsimaisen ajattelun välillä. Esimerkiksi länsimaalaisten lukuisat yhteydet Japaniin ja Intiaan, ja näiden maiden uskonnollis-filosofisen kirjallisuuden saaminen länsimaalaisille kielille erityisesti 1900-luvulta lähtien, ovat osaltaan valtavasti edistäneet idän ja lännen välistä ymmärtämystä. Nämä kaikki erilaiset henkiset pyrkimykset osoittavat, että nykyihmisen pyhyden kaipu on ylikansallinen, ylikulttuurinen ja jopa uskonnoista riippumaton ilmiö.

Inhimillisessä kokemusmaailmassa on monta erilaista todellisuuden kerrostumaa. Ihminen saa kosketuksen pyhään silloin, kun pyhyys manifestoituu aistien välityksellä hänen kokemusmaailmassaan. Pyhyden kokemus tar-

koittaa yhteyttä jumalalliseen todellisuuteen. Tämä voi tapahtua monella eri tavalla, mistä maailman uskontojen historia tarjoaa rajoittoman määrän esimerkkejä. Karlfried Graf Dürckheimin sanoin: “Jumalallinen ei ala siitä, mihin maallinen loppuu, päinvastoin maallinen tulee todelliseksi ja saa syvän merkityksensä vasta silloin kun se ilmentää Jumalaa.”¹⁰ Jumala ilmeneekin kaikessa olevaisessa, kuten esimerkiksi luonnossa, silloin kun se on itsessään “luonnollisessa” olotilassa.

Jumalallisen todellisuuden kokemusta kutsutaan transsendenssiksi. Transsendentaalinen kokemus on sisäinen tapahtuma, joka syntyy pyhän läsnäolosta meissä. Ihminen on myös aina pyrkinyt käyttämään erilaisia keinoja saadakseen transsendentaalisen kokemuksen. Kaiken syvämietiskelyn tai meditaation tavoitteena

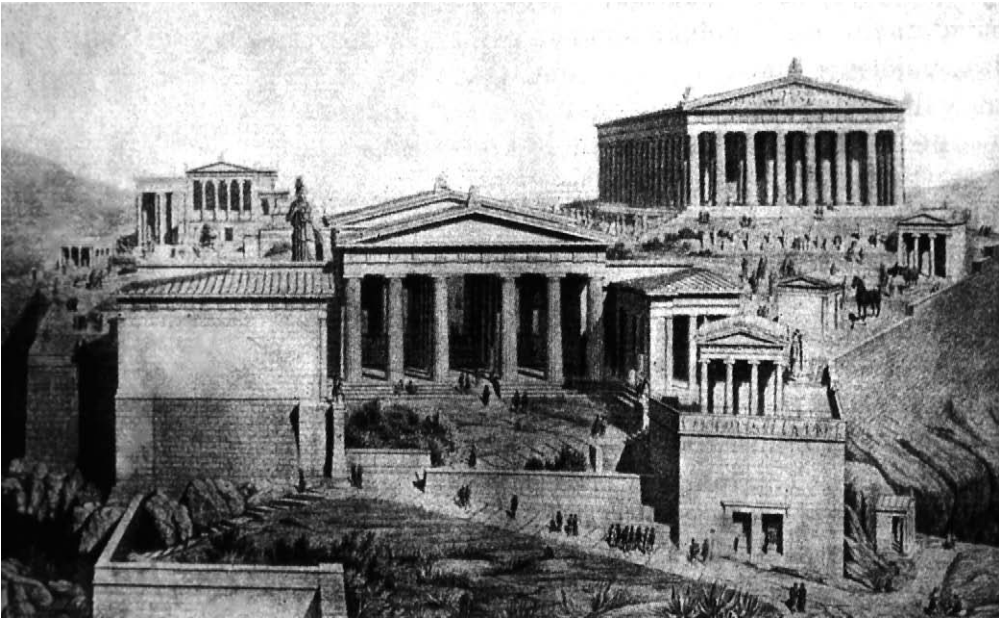
on juuri yhteys tuonpuoleiseen pyhään. Myös luonnon elämyksellisyys, metsien hiljaisuus, tähtitaivas, meren äärettömyys, samoin kuin taide, musiikki, tanssi, kuvataide tai arkkitehtuuri, voivat auttaa ihmistä unohtamaan ulkoisen itsensä ja vapauttavat hänet edes hetkeksi oman mielensä rajoituksista kokemaan korkeamman todellisuuden kipinän.¹¹ “Maa soi musiikkia niille jotka haluavat kuunnella”, on William

Shakespeare sanonut.¹² Graf Dürckheimia vielä lainaten: “Immanentti transsendenssi on yksi todellisuuden muoto, se on Todellisuuden Muoto, joka ilmentää itseään äärettömissä eri muodoissa ja kokemuksissa.”¹³

Arkkitehtuurin transsendentaalinen symboliikka

Alussa mainitsemani kolmiulotteinen ihmiskäsitys ruumis-mieli-energia soveltuu oivallisesti myös arkkitehtuurin merkityssisällön tarkaste-

Karlfried Graf Dürckheimin sanoin: “Jumalallinen ei ala siitä, mihin maallinen loppuu, päinvastoin maallinen tulee todelliseksi ja saa syvän merkityksensä vasta silloin kun se ilmentää Jumalaa.”



Akropolis, Ateena, 400-luku eKr.

luun. Kuten ihmisessä myös arkkitehtuurissa voidaan nähdä kolme ulottuvuutta: fyysinen, kulttuurinen ja henkinen. Rakennustaide syntyy silloin kun rakennuksen aineellisessa ilmi- asussa on aistittavissa funktionaaliset tarpeet ylittävä taiteellinen inspiraatio, luova henki. Ilman henkisyyttä rakennus on eloton käyt- töesine.

Perinteisissä yhteiskunnissa uskonto ja ark- kitehtuuri kuuluivat yhteen. Mircea Eliade on kuvannut, kuinka arkaainen ihminen toisti ra- kentamisessa kuten kaikessa luovassa toimin- nassaan alkuperäistä Jumalan luomistapahtu- maa. Luovuus tarkoitti kykyä luoda kaaokseen järjestystä. Se ei kuitenkaan tarkoittanut mitä tahansa järjestystä vaan arkkityyppien mukaista. Arkkityypit välittyivät sukupolvelta toiselle myyteissä. Myytit kertoivat jumalten luomis- teoista ja opettivat ihmiselle, mikä oli pyhää ja merkityksellistä.¹⁴

Mircea Eliaden mukaan jokainen ihmiselä- män tilanne edellyttää asettumista johonkin kosmokseen, toisin sanoen eläminen maailmas-

sa edellyttää symbolisesti kosmoksen perusta- mista.¹⁵ Mutta mikään todellinen ei voi alkaa ilman orientoitumista, eikä mikään maailma voi syntyä kaaoksessa eli profaanissa homoge- enisessä tilassa. Arkaaisissa yhteiskunnissa tämä edellytti “maailman akselin” (*axis mundi*) eli orientoivan keskuksen valitsemista. Juuri kiin- teän keskuksen merkitseminen, toisin sanoen *axis mundin* asettaminen symbolisoi kosmok- sen perustamista eli maailman luomista.¹⁶ *Axis mundin* ohella keskuksen arkkitehtoninen sym- boliikka käsitti Pyhän Vuoren sekä temppelin tai palatsin. Pyhä vuori tarkoitti maailman kes- kellä sijaitsevaa korkeaa paikkaa, “jossa taivas ja maa kohtaavat”. Myös jokainen temppeli tai palatsi, samoin kuin pyhä kaupunki tai kunin- kaallinen residenssi, symbolisoi “pyhää vuorta” ja maailman keskusta.¹⁷

Eliade on kuvannut toisenkin tavan, jolla arkaainen ihminen luo kosmoksen ja pyhittää tilan. Tämä tapahtuu rituaalisen rakentamisen kautta, mikä tarkoittaa ylimaallisen, taivaallisen mallin eli arkkityypin, toistamista. Kirjassaan

Le mythe de l'éternel retour Eliade kirjoittaa:

”Ihminen rakentaa arkkityypin mukaan. Hänen kaupunkinsa tai temppelinsä eivät ole ainoat, joilla on ylimaallinen malli; sama koskee koko sitä aluetta, jota hän asuttaa, kaikki ne jokineen jotka sitä kastelevat, ja peltoineen jotka antavat sille ravinnon. (...) Nimenomaan tämä kaupunkikulttuureille ominainen arkkityypin mallin toisto antaa niille niiden todellisuuden ja valiteetin.”¹⁸

Arkkityypin rituaalinen toisto, jumalallisen mallin imitointi, siis antoi niin rakennuksille kuin kokonaisille kaupungeille niiden todellisen merkityksen. Eliaden sanoin:

”Asiasta, esineestä tai teosta tulee todellinen vain sikäli kuin se jäljittelee tai toistaa arkkityyppejä. Siten todellisuus saavutetaan pelkästään toistamalla tai osallistumalla; kaikki mistä puuttuu esikuvallinen malli on ”merkityksetöntä”, toisin sanoen epätodellista.”¹⁹

Perinteisissä yhteiskunnissa arkkitehtuuri liittyi siten tavalla tai toisella kosmogoniseen sekä kosmologiseen (maailmankaikkeuden synnyn ja rakenteen) symboliikkaan. Ihmisasumus oli pyhä, koska se oli *imago mundi* representaatio, toisin sanoen Jumalan luoman maailman symbolinen kuva.²⁰ Temppelin merkitys pyhyiden tyyssijana oli vielä suurempi. Paitsi maailmankuvan ja keskuksen symboli, jumalten asuinhuoneen arkkitehtuuri oli myös taivaallisen arkkityypin kopio. Transsendentaalisen mallin reproduktiona temppelillä oli siten aivan erityinen henkinen ulottuvuus.²¹ Pyhässä paikassa profaani maailma kyetään ylittämään, ja kommunikaatio korkeamman todellisuustason kanssa on mahdollinen.

Arkkitehtuurissa profaanin ja sakraalin ero

taphtuu konkreettisesti sisäänkäynnin yhteydessä; portti, ovi ja kynnykset merkitsevät siirtymistä ulkopuolelta pyhään tilaan. Transsendenssin mahdollisuus puolestaan ilmenee symbolisesti etenkin rakennuksen yläosan aukotuksessa. Itse asiassa kaikille kosmoksille ja kaikkina aikoina – olipa kysymyksessä pyhäkkö, asuintalo, ihmiskeho tai territorio – yhteistä

on se, että niissä aina on ylhäällä ulos avautuva aukko (ihmiskehossa, suu, silmät ja korvat, talossa savupiippu, pyhäkössä tai kirkossa korkealla yläikkuna, territoriossa taivas jne).²² Aukon toiminnallinen, arkkitehtoninen ja kulttuurinen merkitys voi vaihdella, mutta sen henkinen symboliikka

on aina sama: Valo joka virtaa sisään aukosta kuvaa tietä, jota pitkin sielu pääsee nousemaan taivaaseen. Ylös avautuva aukko symbolisoi siten tahtoa kommunikoida korkeamman todellisuustason kanssa, joka on transsendentaalimaailman eksistenssin sekä aikaan ja paikkaan sidotun kosmoksen yläpuolella.²³

Pyhyden kokeminen arkkitehtuurissa

Olen aikaisemmin eri yhteyksissä käsitellyt arkkityypien ilmenemismuotoja arkkitehtuurissa ja sivunnut myös arkkitehtuurin transsendentaalista ulottuvuutta.²⁴ Avaintermi arkkitehtuurin kulttuuristen ja henkisten merkitysten analyysissa on kulttuuriarkkityypin käsite.²⁵ Käytän käsitettä seuraavassa merkityksessä: Kulttuurin arkkityypit ovat kulttuurisia arvomudostumia tai kulttuurisymboleita, jotka perustuvat arkkityypisiin tunnekuviin ja välittävät symbolisia merkityksiä. Ne ovat kehittyneet ja jalostuneet kollektiivisessa muistissa ja muodostavat sen arkkityypin sisällön.²⁶



Suomalainen talonpoikaistalo

Avaintermi arkkitehtuurin kulttuuristen ja henkisten merkitysten analyysissa on kulttuuriarkkityypin käsite. Käytän käsitettä seuraavassa merkityksessä: Kulttuurin arkkityypit ovat kulttuurisia arvomuodostumia tai kulttuurisymboleita, jotka perustuvat arkkityyppiin tunnekuviin ja välittävät symbolisia merkityksiä. Ne ovat kehittyneet ja jalostuneet kollektiivisessa muistissa ja muodostavat sen arkkityypisen sisällön.



Analysoimalla rakentamisessa ilmeneviä kulttuurisia arkkityyppejä voidaan tarkastella arkkitehtuurin merkityssisältöä kahdella tasolla, kulttuuristen merkitysten sekä henkisen merkityksen tasolla. Verrattuna aiemmin esittämäni kolmiulotteiseen ihmiskäsitykseen, arkkitehtuurin kulttuurinen merkitystaso vastaa analogisesti ihmisen mielen kerrostumia, jotka ovat älyn ja kulttuurin ehdollistamia. Henkinen merkitystaso, arkkitehtuurin transsendentaalinen ulottuvuus, puolestaan vastaa ihmisessä olevaa arkkityyppistä pyhyyden kaipuuta ja kokemusta arkkitehtuurissa.

Seuraavassa tarkastelen lyhyesti kahta sellaista kulttuuriarkkityyppiä, joiden ilmeneminen arkkitehtuurissa voi liittyä pyhyyden transsendentaaliseen kokemukseen. Valitsemani arkkityypit ovat **hiljaisuus ja luontosuhde**. Näiden lisäksi voisi vielä mainita **valon sekä yksinkertaisuuden arkkityypit**, jotka molemmat ovat läheisessä yhteydessä hiljaisuuteen. Valon arkkityyppi voi ilmetä rakennustaiteessa hyvin monella eri tavalla: Välimeren maiden klassillisessa arkkitehtuurissa valo veistää – tekee näkyväksi – arkkitehtonisen järjestyksen yksinkertaisen ylväät ja jalot muodot.

Etelä-Saksan barokkikirkkoissa puolestaan valo leikkii muotojen runsaudessa ja laskeutuu majesteettisella keveydellä ihmiskäden luoman koristeellisuuden ylle. Valon synnyttämä hartaus luo molemmissa tapauksissa kosketuksen ylimaalliseen; pohjimmiltaan barokkikirkon transsendentaalinen kokemus on yhteydessä samaan hiljaisuuteen ja yksinkertaisuuteen kuin klassillisen temppelin synnyttämä, ja jota pyhät kirjoitukset ovat kuvanneet kautta ikäiköjen, niin idässä kuin lännessä.²⁷ Esimerkiksi saksalainen tiedemies Rudolf Otto siteeraa teoksessaan *Das Heilige* useita runonsäkeitä, joissa kuvataan jumalallisen läsnäolon synnyttämää hiljaisuuden tunnelmaa.²⁸ Kaikki arkkityypiset kokemukset, oli kysymyksessä hiljaisuuden, valon, yksinkertaisuuden tai mikä muu kulttuuri-arkkityyppi tahansa, tulevat tietoisuuteemme juuri tunne-elämyksinä ja tunnepohjaisina arvolatauksina. Siten ne arvovalintojen välityksellä vaikuttavat olennaisesti arkkitehtuurin muotokieleen ja materiaalivalintoihin kuten myös arkkitehtoniseen tilasuunnitteluun.

Hiljaisuus

Suomalaista kulttuuria on kutsuttu hiljaisuuden kulttuuriksi. Mieleen muistuu Bertolt Brechtin kuuluisa lausahdus: ”Suomalaiset – kansa joka vaikenee kahdella kielellä.” Hiljaisuus on todellakin meille suomalaisille sisäinen arvo. Se on jotain, mikä meillä on yhteistä japanilaisen kulttuurin kanssa, joskin se saattaa ilmetä eri tavalla. Japanilai-

sille hiljaisuus liittyy metafyyssiseen tyhjyyden käsitteeseen, joka on keskeinen buddhismissa. Suomalaisille hiljaisuus ei ole filosofinen tai uskonnollinen konseptio, vaan se on jotain joka koetaan ja eletään vaistonvaraisesti. Se on ensisijaisesti kokemuksellinen ilmiö, tapa olla olemassa, joka heijastuu myös suomalaiseen luontosuhteeseen.²⁹

Max Picard, sveitsiläinen filosofi, kirjoittaa kirjassaan *The World of Silence*, että hiljaisuus on itsenäinen ilmiö ja ainut ilmiö nykyaikana, jota ei voi hyödyntää, sillä se on hyödytön materialistisessa mielessä – se yksinkertaisesti vain on.

”Hiljaisuus tekee asiat konkaisiksi jälleen, ottamalla ne takaisin tuhlauksen maailmasta. Hiljaisuus antaa asioille jotain omasta pyhästä hyödyttömydestään, sillä tätä hiljaisuus on: pyhää hyödyttömyyttä.”³⁰

Ja Picard jatkaa:

”Itsenäisellä olemisellaan hiljaisuus osoittaa tilan, missä pelkkä oleminen on arvokasta: jumalainen tila. Jumalainen tunnusmerkki asioissa säilyy vain yhteydessä hiljaisuuteen.”³¹

Todellinen oleminen, todellinen taide tai arkkitehtuuri syntyy hiljaisuudesta. Kuinka tämän voi tunnistaa? Louis Kahnin sanoin: ”Silloin kun tila on taidetta, siinä on hiljaisuuden kosketus.”³² Tämä tarkoittaa samaa, mistä Picard kirjoittaa: todellinen taide yhdistää meidät hiljaisuuden maailmaan.

Kuinka hiljaisuuden arkkityyppi ilmenee arkkitehtuurissa? Japanilainen kivipuutarha Ryōan-ji lienee maailman tunnetuin hiljai-

Hiljaisuus on itsenäinen ilmiö ja ainut ilmiö nykyaikana, jota ei voi hyödyntää, sillä se on hyödytön materialistisessa mielessä – se yksinkertaisesti vain on.



Suomalainen talvimaisema, kuva KB.

suuden arkkitehtuurin esikuva. Tämä Kiotossa sijaitseva, valkoisen hiekan ja viidentoista harmaan kiven muodostama, muurin rajaama tyhjä tila on rakennettu buddhalaisen temppelin yhteyteen 1500-luvun alussa. Ryôan-jin kivipuutarha samoin kuin muutkin *kare sansui*-tyypit ”kuivat puutarhat” edustavat perinteisesti zen-buddhismia ja toimivat luostareissa munkkien hiljentymisen ja meditaation paikkoina.

Ryôan-jin kivipuutarhaan liittyy olennaisesti japanilainen metafyyssinen tyhjyyden arkkityyppi *kû*. Meditaatiossa tavoitteena on mielen hiljentäminen ja yhteyden saaminen yli-inhimilliseen tyhyyteen eli *kûn* pyhä kokemus. Alunperin tyhjyyden filosofia pohjautuu Intian buddhalaiseen tyhjyyden käsitteeseen *sûniyâtä*. Japaninkielinen vastine *kû* tarkoittaa, että kaikki olevainen on keskenään riippuvuussuhteessa; mitkään asiat eivät ole olemassa sinällään ja todellisia, vaan kaiken olevaisen substanssi on olemattomuus tai ”tyhjyys”, ts.

”kaikki on tyhjää”. *Kû* merkitsee tyhjyyttä, joka on kaikkien vastakohtaisuuksien tuolla puolen. Buddhalaisen käsityksen mukaan tyhjyys ei siis

ole olevaisuuden vastakohta, vaan korkeamman tason absoluutti, joka ei myöskään ole transsendenttinen suhteessa olevaiseen ja olemattomuuteen, vaan ”tyhjyys” sulkee sisäänsä kaiken olevaisen tyhjentyä.

Itämaisessa tyhjyyden filosofiasa vaikuttaa myös Kiinasta periytyvä taolainen ajattelu, joka on sekoittunut Intian buddhalaiseen sūniyâtä-käsitteeseen. Taolainen tyhjyyden käsite on kiinaksi *wu*, japaniksi *mu*. Kuuluisa on Lao-tsun runokielinen sanonta kolmenkymmenen pinnan pyörästä, josta kuitenkin tyhjyys muodostaa olennaisen osan; kuten myös ruukku on tehty savesta, mutta tyhjä sisus on ruukun olennainen osa; talossa on ikkunat ja ovet, mutta vain sen tyhjä sisätila sallii asumisen.³⁴

Japanissa buddhalainen käsite *mu* viittaa absoluuttiseen transsendentaaliseen olemattomuuteen, josta kaikki inhimillinen olevainen on peräisin ja johon se palaa.³⁵ Kitarô Nishidan sanoin, ”olemassaolo, muoto ja tila ovat vain jälkiä olemattomuuden (*nothingness*) pinnalla.”³⁶ Tyhjyyden arkkityyppejä voidaan verrata mandalaan, joka itämaisessa ajattelussa

”Hiljaisuus tekee asiat konkaisiksi jälleen, ottamalla ne takaisin tuhlauksen maailmasta. Hiljaisuus antaa asioille jotain pyhästä hyödyttömyydestään, sillä tätä hiljaisuus on: pyhää hyödyttömyyttä.

Itsenäisellä olemisellaan hiljaisuus osoittaa tilan, missä pelkkä oleminen on arvokasta: jumalainen tila. Jumalainen tunnusmerkki asioissa säilyy vain yhteydessä hiljaisuuteen.”

Max Picard



Ryôan-jin kivipuutarha, Kyoto, Japani, n. 1473.



Ginkakuji-temppeli, Kyoto, Japani, n. 1490.

on kosmoksen eli maailmankaikkeuden symbolinen representaatio. Mandalassa keskikohta on yleensä tyhjä, tai vaihtoehtoisesti Buddhaa tai jumaluutta esittävä, toisin sanoen se kuvaa transsendentaalista olemattomuutta, joka symboloi kaikkea olemassa olevaa.

Japanilaisessa kulttuurissa ja estetiikassa on vielä kolmaskin tyhjyyden arkkityyppinen käsite, *yôjo*, jolla on keskeinen merkitys etenkin kuvataiteissa ja kirjallisuudessa. Kuva-taiteissa se perustuu huomi-oon, että juuri tyhjä tila voi olla maalauksen tärkein osa. Tyhjän tilan arkkityypillä on vastineensa arkkitehtonisessa tilasuunnittelussa, joskin siihen saattaa liittyä myös hiljaisuuden tai buddhalaisen “olemattomuuden” konnotaatioita kuten esimerkiksi zenbuddhalaisessa kivipuutarhan arkkitehtuurissa

Buddhalaisen käsityksen mukaan tyhjiys ei siis ole olevaisuuden vastakohta, vaan korkeamman tason absoluutti.

Suomalaisessa kulttuurissa hiljaisuus ilmennyy toisenlaisilla tavoilla; arkkityyppisesti se on kuitenkin koettavissa yhtä hyvin perinteisessä kansanrakentamisessa kuin korkeakulttuurin luomuksissa. Haluaisin tässä nostaa esiin erityisesti arkkitehti Aarno Ruusuvuoren (k. 1992) kirkkosuunnitelmat, jotka ehkä konkreettisemmin meillä edustavat hiljaisuuden arkkitehtuuria. Ruusuvuori voidaan lukea Suomen arkkitehtuurin historiassa nk. klassisen modernismin yhdeksi pääedustajaksi. Erityisesti hänen suunnittelemansa kirkkorakennukset ovat koskettavia yksinkertaisessa runollisessa voimassaan. Hyvinkään kirkko (1961) on yksi Ruusuvuoren tunnetuimpia töitä; sen toimeksiannon hän sai nuorena arkkitehtina kilpailuvoiton tuloksena. Vaikka rakennus valmistui yli 40 vuotta sitten, sitä voidaan yhä

pitää suomalaisen modernismin abstraktin suuntauksen päateoksena.

Hyvinkään kirkko on muodoltaan pyramidi, jonka valkea huippu nousee puiden latvojen yläpuolelle. Kirkon pohjakaava muodostuu kolmesta kolmiosta, seinät ovat paljasta betonia. Itse kirkkosali on varsin suljettu tila; sieltä on yhteys ulkomaailmaan vain korkean ikkunan kautta, joka avautuu kohti taivasta. Vaikka Ruusuvuori ei ollut uskonnollinen henkilö perinteisessä mielessä, hän oli hieno kirkonrakentaja, sillä hän ymmärsi elämää, ja hänellä oli pyhyden taju. Sen voi aistia Hyvinkään kirkon arkkitehtuurissa, sen ajattomassa ilmapiiirissä. Ruusuvuori onkin kertonut, että hän halusi luoda tilan, jossa jokainen ihminen uskonnostaan riippumatta saattoi kokea hiljaisuuden ja astua sen yhteyteen.³⁷

Ruusuvuoren suunnittelemaat kaksi muuta kirkkorakennusta ovat yhtä vaikuttavia esimerkkejä hiljaisuuden runoudesta ja voimasta. Huutoniemen kirkko ja seurakuntakeskus Vaasassa vuodelta 1964 muodostavat sisäpihan ympärille ryhmittyvän harmaabetonisen rakennuskompleksin. Ulospäin kirkon ilme on suljettu, mutta seurakuntakeskuksen huonetilat avautuvat suurten ikkunoiden kautta sisäpihalle. Itse kirkko muodostaa spiraalin muotoisena nousevan volyymin, joka hallitsee koko rakennuskompleksia. Kirkkosali on askeettisen yksinkertainen paljaine betoniseinineen. Valo virtaa sisään alttarin takaisesta ikkuna-aukosta heijastuen sisätilan betonipinnoille ja poimutetulle katolle. Yksinkertaisuudessaan rakennus on minimalistisen arkkitehtuurin mestariteos.

Myös Tapiolan kirkko ja seurakuntakeskus (1965) on ympäristöönsä nähden sulkeutunut, mutta avautuu sitä runsaammin lasipintojen kautta japanilaista kivipuutarhaa muistuttaville sisäpihoille. Arkkitehtonista kokonaisuutta hallitsee kirkkosali, joka on luonteeltaan kuutiomainen suljettu tila. Valoa virtaa kirkkoon lännen puoleisen seinän ikkunoista kuoriin ja itäiselle seinälle; alttarilta on ikkunoiden kautta



Hyvinkään kirkko, arkkitehti Aarno Ruusuvuori, 1961.



*Tapiolan kirkko, arkkitehti
Aarno Ruusuvuori, 1965.*



Iin Hamina



*Pariisin paviljonki, arkkitehti
Alvar Aalto, 1937.*



Pariisin paviljonki, arkkitehti Alvar Aalto, 1937.

näkymä taivaalle. Rakennusmateriaalina on teräsbetoni. Kirkkosalin rauhallista askeettisuutta korostaa vielä seinien akustisena materiaalina käytetty harmaanruskea lekatili. Kuin yli-inhimillisen voiman vaikutuksesta kirkkosalin arkkitehtoninen tila henkistyy.

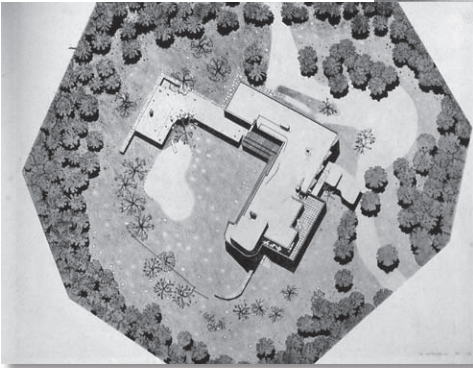
Luontosuhde

Jokaisessa kulttuuripiirissä vallitsee sille tyypillinen, arkkityyppinen luontosuhde. Suomalaisen kulttuurin juuret ovat metsissä, järvissä ja kallioissa, kun taas kaupunkikulttuurimme

on suhteellisen nuorta. Kalevalassa on paljon viitteellisiä kuvauksia suomalaiseen arkaaiseen luontosuhteeseen. Vielä tänä päivänä on tapana sanoa, että metsä on meille suomalaisille pyhä paikka. Tämän voi kokea myös suomalaisessa arkkitehtuurissa.

Esimerkkinä mainitsen Alvar Aallon Pariisin maailmannäyttelyyn vuonna 1937 suunnitteleman Suomen paviljongin. Aalto sai sen toimeksiannon voitettuaan arkkitehtuurikilpailun, jossa hänen ehdotuksensa nimi oli *“Le bois est en marche”* (“metsä kävelee”).³⁸ Itse asiassa paviljongin arkkitehtoninen tila muistut-

*Suomalaisessa kulttuuris-
sa yksinkertaisuus ilmenee
luonnollisuuden, teesken-
telmättömyyden ja korutto-
muuden arvostuksena.*



Villa Mairea, arkkitehti Alvar Aalto, Noormarkku, 1937.

taa kävelyä metsässä. Tällainen tilakonseptio on erilainen kuin se abstrakti, avoin virtaava tila, joka esiintyy saman aikakauden muiden johtavien arkkitehtien kansainvälisissä suunnitelmissa. Aallon rakennuksen tila sen sijaan sananmukaisesti imitoi luontoa ja samalla abstrahoi sen, jolloin tuloksena on ihmisen ja luonnon yhteydestä viestivä tilateos. Luontoa imitoiva orgaaninen tilakonseptio tuli sittemmin olemaan yksi suomalaisen modernin rakennustaiteen perusperiaatteista.

Suomalainen tilakäsitys on varsin lähellä perinteistä japanilaista tilakäsitystä, josta käy-

tään ilmaisua *ma*. Samoin kuin japanilainen *ma*, myös suomen kielen sana "tila" on monimerkityksinen: se tarkoittaa paitsi geometrista, mitattavissa olevaa tilaa, myös paikkaa sekä mielen tilaa ja olotilaa. Niin japanilainen kuin suomalainenkin tilakäsitys perustuu psykologiseen paikan kokemukseen, joka tapahtuu ajassa.

Perinteiseen suomalaiseen luonnonläheiseen elämäntapaan liittyy monia arkkityyppejä piirteitä, jotka voidaan havaita myös arkkitehtuurissa. Yksi tällainen piirre on aiemmin mainitsemani yksinkertaisuus. Myös japanilaisessa

kulttuurissa yksinkertaisuus tai vaatimattomuus on keskeinen arvo, johon perustuu japanilaiselle estetiikalle ominainen niukkuuden ihanne. Suomalaisessa kulttuurissa yksinkertaisuus ilmenee luonnollisuuden, teeskentelemättömyyden ja koruttomuuden arvostuksena. Arkkitehtuurissa se voi ilmetä luonnonmukaisten muotojen ja materiaalien valinnassa sekä massoittelessa, joka sopii suomalaiseen maisemaan ja ympäristön ilmeeseen. Esimerkiksi Alvar Aallon suunnittelemassa Vילה Maireassa luonnonläheisyys henkii talon arkkitehtuurissa.

Raili ja Reima Pietilän suunnittelema Malmin kirkon kilpailuehdotus vuodelta 1967 on yksi mielenkiintoisimpia suomalaisen ”luontoarkkitehtuurin” esimerkkejä. Tässä kirkosuunnitelmassa Pietilät sovelsivat päällekkäin kahta erilaista metaforaa: toisaalta kirkon betonirakenteinen hahmo on suomalaisessa metsässä esiintyvän kalliorykelmän muistuma, toisaalta se on arkkitehdin piirustuspyödyllä lepäävän kissahahmon animaallinen mielikuva. Kirkon lopullisessa ilmiössä molemmat aiheet yhdistyvät henkeväksi kokonaisuudeksi. Taiteellinen inspiraatio on muuntanut mielikuvat yllättäväksi abstraktiksi muotohahmoksi. Malmin kirkkoprojektia ei valitettavasti toteutettu. Jäimme vaille yhtä rakennustaiteen merkkiteosta.

Luonnollisuuden tai luonnonmukaisuuden arkkityyppi voi ilmetä yhtä hyvin romanttisessa luontoarkkitehtuurissa kuin klassisessa modernismissa. Luontoarkkitehtuurin pääedustajia Suomen modernin arkkitehtuurin historiassa

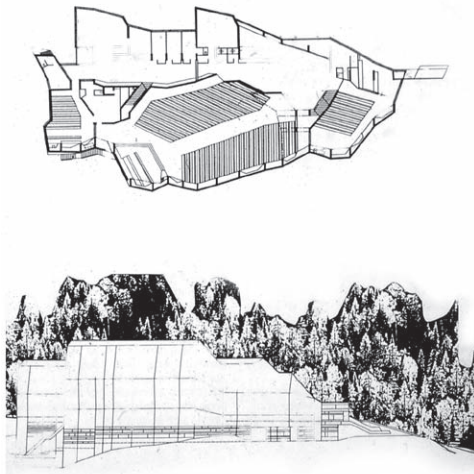
ovat Alvar Aalto ja Reima Pietilä. Klassiselle modernismille ominaista taas on puhtaiden geometristen muotojen suosiminen ja siihen usein liittyvä esteettinen askeettisuus. Tuloksena on runollinen abstrakti muotokieli, jota Suomessa Aarno Ruusuvuoren töiden ohessa edustaa mm. Kaija ja Heikki Sirenin arkkitehtuuri. Samoin

Juha Leiviskän arkkitehtuuri liittyy omalla tavallaan klassiseen modernismiin.

Kaija ja Heikki Sirénin suunnittelema Otaniemen kappeli (1957) on tiilestä ja puusta rakennettu pieni pyhäkkö. Se sijaitsee yksinäisellä paikalla metsän siimeksessä Teknillisen korkeakoulun kampusalueella. Vaatimaton polku johtaa kampuksen tieltä metsään rakennuksen esipihalle. Esipiha aitarakennelmiseen muistuttaa perinteisen suomalaisen maalaistalon pihapiiriä.

Itse kappeli on kuutio-
mainen tila, jossa alttarin takainen seinä on kokonaisuudessaan lasia. Lasiseinä avaa kappelin sisätilan luonnontilassa olevaan metsämaisemaan. Lasin takana yksinkertainen puuristi seisoo pyhässä arvokkuudessaan kappelin ja ympäröivän metsän välisessä tilassa. Paikassa vallitsee transsendentaalinen tunnelma. Luonnon henkinen olemus tuntuu täytävän pyhäkön.

Japanilainen arkkitehti Tadao Ando on suunnitellut Kōben kaupungin lähellä sijaitsevan Rokko-kappelin. Kristillinen kappeli rakennettiin vuonna 1986 suuren hotellin yhteyteen sen asiakkaiden käyttöön. Rakennuskompleksi koostuu kolmesta osasta: Ensinnäkin siihen kuuluu kappeliin johtava pitkä ja kapea lasigal-



Malmin kirkon suunnitelma, arkkitehdit Raili ja Reima Pietilä, 1967.

leria. Kappeli itse on yksinkertainen kuutio-
mainen tila, jonka jyhkeää geometrista vaikut-
telmaa lisää vielä vertikaali kellotorni. Sisätila
on hengeltään äärimmäisen niukka ja yksinker-
tainen. Seinistä kolme on paljasta betonia, mut-
ta yksi on kokonaisuudessaan lasia ja avautuu
kappelin puutarhaan. Kolmannen arkkitehto-
nisen osan muodostaakin kappelin puutarha,
perinteistä zen-puutarhaa muistuttava tyhjä,
suljettu piha. Yksinkertainen betonimuuri ra-
jaa puutarhaa kolmelta suunnalta erottaen sen
kappelialuetta ympäröivästä metsästä.

Rokko-kappelin arkkitehtoniseen suunnitte-
luun on vaikuttanut ratkaisevasti japanilainen
tilakäsitys *ma*. Niinpä reitin merkitys korostuu
kappelikompleksin ensisijaisena tilaiteellisena
prinsiippinä, joka artikuloi kaikkea rakennuk-
sessa tapahtuvaa toimintaa ja liikettä ”ajassa ja
tilassa”. Ensimmäinen on kuljettava pitkän läpinäkyvän
lasigallerian läpi päästäkseen itse kappeliin; gal-
lerian päässä on pieni eteishalli, jossa on kään-
nettävä 90° suuntaa ennen kuin voi astua itse
pyhäkköön. On kuin olisi kilvoiteltava ennen
kuin pääsee perille pyhimpäin. Reitillä – tai
tiellä – onkin japanilaisessa arkkitehtuurissa ja
kulttuurissa olennainen symbolinen merkitys.
Japanissa kaikkiin perinteisiin taidemuotoihin,
esimerkiksi teetaiteeseen (*chadô*), ikebanaan
(*kadô*), kalligrafiaan (*shodô*), jousella ampumi-
sen taitoon (*kyûdô*) ja jopa sumo-painiin sisäl-
tyy henkisen harjoituksen ja tien (*dô*) periaate.
Vain kurinalaisen ja pyyteettömän harjoittelun
myötä voi edistyä taiteen harjoittamisessa kuin
myös henkisellä tiellä, joka jossain vaiheessa
voi johtaa pyhyiden armolliseen kokemiseen
ja valaistumiseen.³⁹

Loppusanat

Olen pyrkinyt käsittelemään arkkitehtuurin
ja pyhyiden teemaa varsin yleisellä ja yleis-
maailmallisella tasolla. Uskon, että pyhyiden
kaipuu ja kosketus on yhteistä kaikille ihmi-
sille uskonnosta, rodusta tai kulttuuritaustasta
riippumatta. Länsimaisten nykyajan filosofien



Myyrmäen kirkko, arkkitehti Juha Leiviskä, 1984.



Rokko-kappeli, arkkitehti Tadao Ando, Kobe, Japani, 1986.

keskuudessa on ollut vallalla käsitys, että olemista voidaan ymmärtää vain kielen avulla; tätä suuntausta edustaa mm. Gadamer.⁴⁰ Hänen mukaansa emme voi ymmärtää esimerkiksi taidetta, toista ihmistä, kulttuuria tai uskontoa muutoin kuin kielen kautta. Pyhyys tai sen kokeminen meissä tai maailmassa ei kuitenkaan ole kielen funktio, vaan se tapahtuu ihmisesä sisäisesti henkisenä tunneistimuksena. Pyhyys ei ole maallista olemista, mutta se valaisee meidän maallista vaellustamme. Lopetan Lao-tsun sanoihin: "Hiljaiselle mielelle koko maailmankaikkeus antautuu."⁴¹ ●

Artikkeli perustuu luentoön, jonka Kaisa Broner piti "Arkkitehtuuri ja pyhyys" -symposiumissa Helsingin Tuomiokirkon kryptassa tammikuussa 2003.

Kaisa Broner on arkkitehti (TKK 1975) ja arkkitehtuurin professori Oulun yliopistossa 1986 lähtien. Hän on opiskellut Suomessa, Ranskassa ja Yhdysvalloissa ja työskennellyt arkkitehtina ja tutkijana näiden maiden lisäksi myös Japanissa. Hänen ranskankielinen väitöskirjansa (*New York face à son patrimoine*, Bruxelles, 1986) käsitteli kaupunkisuojelun teoriaa ja problematiikkaa erityisesti Yhdysvalloissa. Kaisa Bronerin tämänhetkinen tutkimusaihe liittyy japanilaiseen kulttuuriin ja arkkitehtuurin estetiikkaan.



1 Vrt. esim. C. G. Jungin, Wilhelm Reichin ja Alexander Loewenin teokset, mm. Jung, *Problème de l'âme moderne*, Buchet-Chastel, Paris 1961.

2 Esim. Tarab Tulku Rinpoche seminaarissa "Nearness to Oneself and Openness to the World", Tarab Institute, Helsinki, 15.-17.9.2000. Buddhalaisen käsityksen mukaan energia ilmenee eri muodoissa eri tasoilla. Tässä viitataan korkeamman tason energiaan.

3 Vrt. esim. Wilfrid Stinissen, *Kristillinen syvämielitiskely* (alkup. *En bok om kristen djupmediation*), Katolinen tiedotuskeskus, Helsinki 1995; sekä Hugo M. Enomiya-Lassalle, *The Practice of Zen Meditation* (alkup. *Zen-Unterweisung*, 1987), Thorsons/Harper-Collins Publishers, San Francisco 1995.

4 Ks. esim. Karlfried Graf Dürckheim, *L'expérience de la transcendance* (alkup. *Erfahrung der Transzendenz*, 1984), Les Editions du Cerf, Paris 1987, s. 85-89 et passim.

5 Graf Dürckheimin käyttämä Jungin siteeraus: "La Réalité qui se manifeste et s'éprouve comme Qualité du Numineux est le fondement même de toutes les religi-ons." Teoksessa *L'expérience de la transcendance*, p. 163.

6 Mircea Eliade, *Le sacré et le profane* (alkup. *Das Heilige und das Profane*, 1957), Gallimard, Paris 1965, s. 25-26 et seqq.

7 Ibid., s. 16.

8 Ibid. passim. Kirjan koko sisältö koskee pyhyden ilmenemismuotoja arkaaisissa yhteiskunnissa.

9 Ibid., esim. s. 172: "En imitant il (l'homme) s'installe et se main-

- tient auprès des dieux, c'est-à-dire dans le réel et significatif.”
- 10 Graf Dürckheim, *L'expérience de la transcendance*, s. 179.
 - 11 Vrt. *ibid.* s. 11-12. Graf Dürckheim luettelee neljä keinoa, joiden kautta ihminen voi saada ylimaallisen kokemuksen: luonto, taide, eroti-
mi eli fyysinen hellyys, joka laajentaa ihmisen auraa, sekä uskonto. Japanilaisia henkisiä taidemuotoja, jousella ampumisen taitoa, ikebanaa ym. ja niihin liittyvää transsendentaalista kokemusta on kuvattu luvussa “Sens et valeur des exercices orientaux”, s. 75-89.
 - 12 “The earth has music for those who will listen”. Sitaatti kirjasta Gill Hale, *Zen and the art of gardening*, MQ Publications, London 2001, s. 181.
 - 13 Graf Dürckheim, *L'expérience de la transcendance*, s. 166-167.
 - 14 Ks. esim. Mircea Eliade, *Le mythe de l'éternel retour. Archétypes et répétition*, Gallimard, Paris, 1969 s. 14-48 ; & *Briser le toit de la maison. La créativité et ses symboles*, Gallimard, Paris 1986, s. 205-216.
 - 15 Mircea Eliade, *Le sacré et le profane*, s. 150-151; & Eliade, *Briser le toit de la maison. La créativité et ses symboles*, s. 205-216.
 - 16 Eliade, *Le sacré et le profane*, s. 26-27, 50-51 et passim.
 - 17 Eliade, *Le mythe de l'éternel retour. Archétypes et répétition*, Gallimard, Paris 1969, s. 24.
 - 18 *Ibid.*, s. 22.
 - 19 *Ibid.*, s. 48.
 - 20 Eliade, *Le sacré et le profane*, s. 50-51 et passim.
 - 21 *Ibid.*, s. 56-57 et passim.
 - 22 *Ibid.*, s. 150; & Eliade, *Briser le toit de la maison. La créativité et ses symboles*, s. 209-216.
 - 23 *Ibid.*
 - 24 Esim. artikkeleissa “Arkkituuri ja territorio. Ajatuksia tilan dialektiikasta”, in *Arkkituuri* 6, 1988; & “Mitä on luova arkkituuri?” in Kaisa Broner, toim., *Arkkituuri ja maailmankuva*, Oulun Yliopisto, Arkkituurin osasto, 1991; sekä artikkelissa “Arkkituuri ja kulttuurin symboliikka. Teoreettinen tutkielma, esimerkki-kohteena Japani”, in Arto Haapala et al. toim., *Ympäristö, arkkituuri, estetiikka*, Yliopistopaino, Helsinki 1995.
 - 25 Olen määritellyt tämän käsitteen tarkastelemalla sen merkityksen historiallista kehittymistä Platonin ideaopista nykyajan psykologiseen teoriaan, jossa Carl Gustav Jungilla on ollut merkittävä osuus. Kulttuurin määrittelyssä pohjaan Ernst Cassirerin symbolisten muotojen filosofiaan (*The Philosophy of Symbolic Forms*, 1955).
 - 26 Kaisa Broner, “Arkkituuri ja Kulttuurin symboliikka”, *op.cit.*, s. 141.
 - 27 Mm. hindujen pyhässä tekstikokoelmassa *The Upanishads* on lukuisia viittauksia hiljaisuuteen ja yksinkertaisuuteen kuin myös aistien ja mielen hiljentämisen välttämättömyyteen, jotta pyhyyden kokemus tulee mahdolliseksi. Samat periaatteet, korostuvat buddhalaisessa henkisessä opetuksessa, jossa askeettisuuden ihanne ja luostariperinne ovat edelleen korkeasti arvostettuja. Länsimaisista kristillisen kirjallisuuden klassikoista mainittakoon Mestari Eckhartin 1300-luvun alussa kirjoittamat raamatulliset kommentaarit, jotka yhä tänä päivänä puhuttelevat epädogmaattisella ikuisen viisauden sanomallaan.
 - 28 Rudolf Otto, *Das Heilige*, Verlag C.H.Beck, München 2004 (1963), esim. s. 89: “Gott ist gegenwärtig, Alles in uns schweige.”
 - 29 Olen aiemmin käsitellyt aihetta mm. artikkelissa “Aarno Ruusuvuori and the Continuity of Finnish Modernism”, in Malcolm Quantrill and Bruce Webb, eds., *The Culture of Silence. Architecture's Fifth Dimension*, Texas A&M University Press, College Station 1998.
 - 30 Max Picard, *The World of Silence* (alkup. *Die Welt des Schweigens*), The Harvill Press, London 1948, s. 18.
 - 31 *Ibid.*
 - 32 John W. Cook & Heinrich Klotz, *Conversations with Architects*, Lund Humphries, London 1973; ks. Louis Kahnin haastattelu s. 179 et seqq.
 - 33 Japan. *An Illustrated Encyclopedia*, Kodansha, Tokyo 1993, s. 340.
 - 34 Graf Dürckheimin siteeraama runo, *op.cit.*, s. 60.
 - 35 Japan. *An Illustrated Encyclopedia*, Kodansha, Tokyo 1993, s. 1116.
 - 36 Olemattomuuden ja tyhjyyden filosofiasta ks. esim. Kitarō Nishida, *Intelligibility and the Philosophy of Nothingness*, Maruzen, Tokyo 1958, s. 29-32; sekä Keiji Nishitani, *Religion and Nothingness*, University of California Press, Berkeley 1982.
 - 37 Ruusuvuoren haastattelu Helsingissä 1991.
 - 38 Ranskankielinen ilmaisu on monimerkityksinen ja voidaan kääntää usealla tavalla. Le bois tarkoittaa sekä metsää tai metsikköä kuin myös puuta materiaalina (puutavaraa). En marche voi tarkoittaa myös toiminnassa olevaa, toimivuutta kuten myös liikkumista tai kävelemistä.
 - 39 Aihetta on käsitellyt mm. Karlfried Graf Dürckheim useissa kirjoissaan, esim. *L'expérience de la transcendance*, luvussa “Sens et valeur des exercices orientaux”, s. 75-89.
 - 40 “Sein, das verstanden werden kann, ist Sprache.”
 - 41 “To the mind that is still, the whole universe surrenders.” Lao-tsun sitaatti kirjassa Gill Hale, *Zen and the art of gardening*, s. 217.

”Nyt tiedän mitä on Sahara
– hiekkaa, hiekkaa ja hiekkaa!”



Bussi kiiti halki Saharan. Vuorten silhuetit piirtyivät tähtien valossa yötaivasta vasten. Aamuinen loskakeli Seutula-Vantaan lentokentällä oli enää muisto, olimme Egyptissä. Kun kone laskeutui Hurghadan kentälle ja Punainen Meri kimmelsi auringon valossa, tuntui kuin olisi tehnyt kvanttihypyn toiselle planeetalle.

MERVI LIINAKOSKI

Neljätoista päivää EGYPTISSÄ



Bussiletka eteni poliisisaattueessa kohti Luxoria. Poliisisaattueet Egyptissä ovat tätä päivää osaksi turistien turvallisuuden osaksi niiden työllistävän vaikutuksen takia.

Tuntien ajon jälkeen lähestyimme Niiliä. Kaupungit ja kylät seurasivat toinen toistaan,

sillä asutus on kautta aikojen keskittynyt Niilin varrelle. Kaapupukuiset miehet käyskentelivät kaduilla, naisia ei näkynyt. Poliiseja sitä vastoin oli joka kadun kulmassa. Tehostettu valvonta johtui meneillään olevista vaaleista, joissa oli ensimmäistä kertaa ehdolla äärimuslimien edustaja.

Illan vaihtuessa yöksi saavuimme Luxoriin, muinaiseen Thebaan. M/S Nile Pearl'n 12-henkinen miehistö odotti meitä, seitsemäätoista turistia Niilin risteilylle.

Temppeleitä ja obeliskeja

Ensimmäinen päivä Ylä-Egyptissä koitti aurinkoisena ja lämpimänä. Se oli luksusta meille talven keskeltä tulleille suomalaisille. Tutustuminen Egyptin menneisyyteen alkoi heti Egyptin suurimmasta ja tärkeimmästä temppelistä Karnakista. Seuraavien seitsemän matkapäivämme aikana tutustuimme ensin Edfun Horuksen temppeliin, joka on varsin hyvin säilynyt, mutta se on vasta kreikkalaiselta ajalta 237–57 eKr. Seuraava kohde oli Kom Ombon kaksoistemppeli, joka on pyhitetty kahdelle jumalkolmikolle. Temppelin pääjumalat ovat Horus ja krokotiilijumala Sobek – hyvä ja paha. Temppeliä pidettiin myös parannuksen temppelinä. Seinille on kuvattu instrumentteja, joita tuolloin käytettiin.

Purjehdimme myös Elefantti-saarelle vanhanaikaisella felukalla. Vanha kivilouhimo, jossa makaa keskeneräinen obeliski, on hyvä näyte muinaisegyptiläisten taidosta käsitellä kiveä. Obeliskit hakattiin kalliosta yhtenä kappaleena ja kuljetettiin Niiliä pitkin temppelisiin.

Elefantti-saarella asuu nykyisin nuubialaisyhteisö, joka joutui muuttamaan sinne, kun presidentti Nasserin aikana rakennettiin Assuanin pato sekä sähkön tuottamiseen että Niilin laakson keinokasteluun. Padon alle jäi useita nuubialaiskylä, joiden asukkailla Egyptin valtio joutui etsimään uudet asuinsijat.

Käynti tuonpuoleisen temppeleissä

Hatshepsutin hautatemppeli Kuninkaiden laakson kupeessa on ainoalle naisfaarolle omistettu palatsimainen rakennelma. ”Memnonin kolossit”, kaksi Amenhotep III esit-



tävää 20 metristä patsasta, ovat ainoa mitä maanjäristyksessä jäi jäljelle tämän valtavan hautatemppelistä. Kuninkaiden laakso on mahtavien vuorien väliin jäävä hiekkalaakso, josta on löydetty 62 hautakammiota ja siellä epäillään vieläkin olevan löytämättömiä hautoja. Hautojen koristeellisuus ja niiden rakentamiseen uhrattu vaiva kertoo siitä, kuinka suuri merkitys oli vainajan siirtymisellä tuonpuoleiseen. Laskeuduin ja ”noustin ylös” neljästä haudasta, Tutankhamonin hauta mukaan lukien. Valokuvaaminen



ja puhuminen haudoissa oli kielletty, koska valo ja hengityksestä tuleva kosteus vaurioittavat hautoja.

Viimeisenä Niilin risteilyltä kulkumme suuntasi Luxorin temppeliin. Temppleri oli kiinteässä yhteydessä Karnakiin. Temppeleitä yhdisti aikoinaan 2,5 km pituinen sfinksikuja, josta on vieläkin jäljellä osa. Temppeleissä on monen faaraon käden jälki. Selvimmin ovat säilyneet Ramses II ja Amenhotep III rakennuttamat osat. Kun seisoin pyläsrivistön keskellä viimeisten auringon säteiden värjätessä

niiden pintaa, saatoinkin kuvitella, miltä temppeli oli muinaisessa loistossaan näyttänyt.

Niilillä hymy tulee sydäimestä

Nähtävyyksien välillä matkasimme verkkaisesti pitkin M/S Nile Pearl -nimisessä laivahotellisessa, jonka kannella sai vilvoitella uima-altaassa tai levätä mukavassa hytissä sekä nauttia taitavien kokkien loihtimista ateriaista. Olen matkustellut jonkin verran ja asunut eri hotelleissa, mutta ystävällisempää ja parempaa palvelua en ole saanut missään muualla, kuin tällä Niilin Helmellä.

Ylä-Egyptissä ilmapiiri oli ystävällismielistä. Paikalliset ihmiset näyttivät hyväntuulisilta ja kiireettömiltä. He tuntuivat tietävän turismin merkityksen heidän hyvinvoinnilleen ja kohtelu oli sen mukaista. Oli mielenkiintoista nähdä elämää, jossa todella eletään *insallah* – ”jos Jumala suo” -elämänohjeen mukaan. Jokainen päivä otetaan vastaan sellaisena kuin se annetaan.

Laivan kakkosmies Shamed, joka oli ottanut tehtäväkseen saada kaikki hymyilemään, ihmetteli, miksi skandinaavit ovat niin totisia ja heitä on vaikea saada hymyilemään. Yritin perustella sitä kansan luonteella, pitkästä, kylmästä talvesta ja pimeydestä johtuvaksi, mutta Shamed katsoi ihmisissään ja totesi yksinkertaisesti, että hymyhän tulee sydäimestä.

Iloinen palvelumielinen oli merkille pantavaa. Vaikka laivan henkilökunta teki pitkiä päiviä, he jaksoivat hymyillä ja olla ystävällisiä. Kysyin, mikä saa heidät jaksamaan työssään päivästä toiseen, viikosta viikkoon. Vastaus oli, että he käyttävät luovuuttaan ja keksivät aina uusia keinoja suorittaa työnsä ja palvella turisteja. Huumori ja leikkimielisyys kuuluvat osana tähän.

Kun illalla avasi hytin oven, saattoi vastassa olla kylpypyyhkeistä taiteiltu krokotiili banaani suussa ja aurinkolasit silmillä. Tämä ”towelarts” (pyyhetaide) on muotia monissa turistipaikoissa, mutta meidän ryhmän mielestä Niilin Hel-

men poikien luovuus yllätti ilta illan jälkeen. Laivalla olimme kuin yhtä suurta perhettä ja kulttuurieroja tuskin huomasi.

El Gouna: flunssaisena lomaparatiisissa

Seuraavalla viikolla suurin osa matkaseurueestamme palasi Suomeen ja meistä vain kuusi jatkoi lomaansa. Tunnelma muuttui. Leppoisaan elämäntahtiin tuli massaturismin leima ja egyptiläisen ja turistin ero tuli selvemmäksi.

Muutos Niilin viljavien maisemien ääreltä Punaisen Meren rannalle El Gounaan oli melkoinen.

Keskelle hiekkaerämaata oli rakennettu lomaparatiisi, jonne varakkaat egyptiläiset ja saksalaiset tulivat lomailemaan. Laiturit olivat täynnä huvipursia, uusia hotelleja oli rakenteilla. Hotellien väliin oli kaivettu laguuneja, joita sillat yhdistivät. Istutetut palmut ja pensaat toivat vihreyttä erämaamaisemaan.

Olin saanut vedosta flunssakuumeen busimatalla Luxorista El Gounaan. Onneksi El Gounasta löytyi yksityissairaala, jonne seuraavana aamuna menin. Sairaala poikkesi Suomen vastaavista. Se oli pikemminkin hotelli-sairaala. Odotellessani tri Muhammedia kuulin kaunistaan pianomusiikkia. Liekö tohtori itse virkistäytynyt musiikilla, sillä soitto loppui hetki ennen, kun tri Muhammed saapui tutkimaan minua. Kohtelu ja hoito olivat tasokkaat samoin rohdot, jotka sain. Onneksi matkakuutukseni oli kunnossa. Toipuneena pääsin jatkamaan matkaani Kairoon.

Kairo: ruuhkia ja rukouksia

Seitsemän tuntia bussilla halki Saharan poliisisaattueessa oli elämys. Nyt tiedän mitä on Sahara – hiekkaa, hiekkaa ja hiekkaa! Vihdoin Kairo hämmötti saastepilven keskeltä.

Olin kuullut Kairon liikenteestä, nyt koin sen. Se on hallittua kaaosta. Kukin meni, mistä pääsi, poliisit selvittivät ruuhkia, muulit rattai-

neen puikkelehtivat autojen välissä. Leipäkuski taiteili valtavien tarjottimiensa kanssa pyörälään pölyn ja pakokaasun keskellä.

Kairossa asuu arviolta n. 22 miljoonaa ihmistä, joten taistelu elintilasta on kovaa ja elämänrytmi kiireinen. Mutta suurkaupungin hälinässäkin kunnan muslimi keskeyttää työnsä viisi kertaa päivässä ja polvistuu Mekkaan päin rukoilemaan. Rukousaikataulun voi nykyään sovittaa työn rytmiin. Osa muslimista noudattaa pukeutumisessaan ja rukoushetkissä tiukasti koraanin oppeja.

Halki koko maan kantautui viidesti päivässä sadoista moskeijoista rukouskutsu. Missä ennen muinoin kuului pappien hymnejä, kaikaa tänään nauhalla imaamin ääni, joka lukee koraania. Näin Muhammed edelleen ohjaa omiaan. Toisaalta on ihailtava, kuinka eleettömästi muslimit hoitavat päivittäiset rukoushetkensä. Pieni matto ilmestyy määrääjain jostain ja luontevasti he riisuvat kenkensä ja polvistuvat rukoukseensa, toistettuaan niitä tarvittavan määrän he jatkavat työtään.

Muslimin uskon syvyyden saattoi huomata pukeutumisesta. Tiukimmin oppia noudattavat pukeutuivat kaapuihin: naiset mustaan kaapuun ja silmikkoon, miehet vaaleanharmaaseen tai vaalean siniseen kaapuun ja päähineeseen. Siitä lievempi aste oli naisella joko tumman sininen tai tumman ruskea kaapu ja huivi, kasvot paljaana. Miehet pukeutuivat värikkäämpiin kaappuihin ja huivi joko päässä tai kaulassa. Nuoremmat naiset pukeutuivat värikkäisiin itämaisiiin housuasuihin ja koristeelliseen huiviin, seurassa oleva mies pukeutui tällöin jo länsimaalaisittain vain huivi kaulan ympärillä islaminuskon merkinä. Suurkaupungeissa pukeudutaan länsimaisittain.

Vielä tänä päivänä on tavallista, että vanhemmat valitsevat lapsilleen puolison siinä 15–16 vuoden iässä ja naimisiin he usein menevät 20–25 vuoden iässä. Siihen mennessä nuoret ovat ehtineet opiskella ja hankkia ammatin. Pääsääntöisesti vaimo jää kotiin hoitamaan

lapsia – vaikka hän olisi opiskellut itselleen ammatin, miehen tehtävänä on elättää perhe. Tilastojen mukaan järjestetyt avioliitot onnistuvat hyvin. Seka-avioliitot ovat tänäkin päivänä ei-toivottuja, erityisesti naisen puolison on oltava muslimi. Islaminuskoisia väestöstä on 90% ja suurin osa niistä sunnimuslimeja, koptikristittyjen osuus on vain 10 %.

Jumalan neljät kasvot

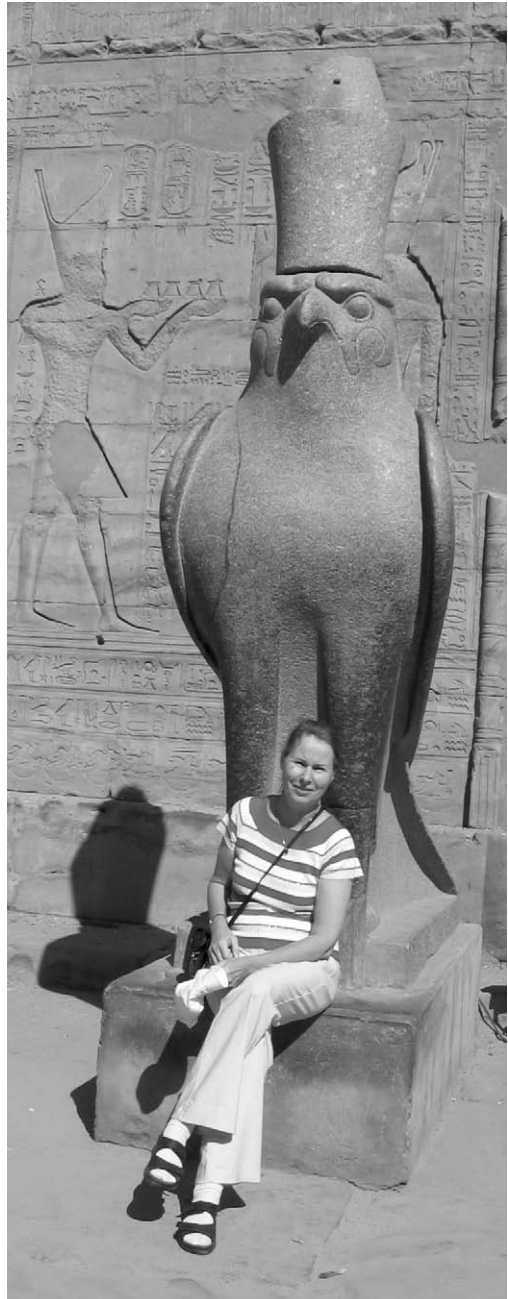
Käynti Egyptin museossa oli elämys. Tutankhamonin haudan aarteita olisi ihaillut kaueminkin, mutta aikataulu museokäynneillä on yleensä tiukka. Katsellessani esineitä totesin, että suuri osa koruista ja esineistä muistutti nykyaikanakin käytössä olevia.

Pyramidit seisovat edelleen sfinksin vartioidena virtaavista turistimassoista piittaamatta majesteettillisena paikoillaan, jolla ovat seisoneet vuosituhansia: Kheops 147 metriä korkea, Khefren 143 metriä ja Mykerinos 65 metriä. Vuodet olivat rapauttaneet kalkkikiven pinnasta ja pyramidien kylkien värien loisto jäi mielikuvituksen varaan. Seisoin kauan katsellen niiden harmonisia mittasuhteita, niiden symboliikkaa, neljää tasasivuista kolmiota – jumalan neljiä kasvoja.

Kiipesimme ilmastointikanavaa pitkin Khefren eli Kheopsin pojan pyramidiin. Sisällä oli temppelimäinen huone, jonka perällä oli sarkofagi. Yleinen kanta on, että pyramidit olivat faaroiden hautoja, mutta sitä ei ole tieteellisesti vahvistettu, sillä muumioita ei ole niistä löydetty vaan kaikki faaroiden muumiot on löydetty Kuninkaiden laaksosta.

Esoteerisen kirjallisuuden mukaan pyramideissa suoritettiin vihkimykset. Kokelas suljettiin sarkofagiin ja kansi suljettiin. Siinä hän kävi läpi vihkimyskokemuksensa.

Pyramidien mysteerio voi avautua jonakin päivänä. Egyptillä on vielä aarteita kätkössä, mutta aika on käymässä vähiin, sillä sivistyksen tuomat haitat tuhoavat niitä päivä päivältä.



Sfinksin vieressä seisoeessani ajattelin, että palaan vielä: ”Insallah!” ●

Mässäläämä - Näkemiin

Tony Dunderfeltin haastattelu

SISÄISYYS ON VALOA

– psyyken ja hengen rajamailla

Subjekttiivisen psyyken hyväksymisestä lähtee ajatus, että ihmiskunta on nyt co-creator eli kanssaluoja Jumalan kanssa luomassa uusia maailmoja. Nyt ihmisen ja ihmiskunnan evoluutio on tullut siihen vaiheeseen, että Jumala tai Luonto ei enää luo pelkästään, vaan myös ihminen tulee vastuulliseksi luojaksi Luojan rinnalla.

TEKSTI JA KUVAT TERTTU SEPPÄNEN

Psykologi, tietokirjailija Tony Dunderfelt antoi Uusi Safiiri –lehdelle haastattelun, jossa kartoitimme henkisyyden uusia tuulia. Kansainvälisten kontaktiensa ansiosta Dunderfelt on hyvin perillä, mitä henkisen psykologian alalla maailmassa tapahtuu. Psykologiatiede vankasti lähtökohtanaan hän luo kokonaisvaltaista holistista käytännön psykologiaa sekä kehittää teoriaa ja käsitteitä vaikeasti ilmaistavalle henkisellemme kokemiselle. Antroposofiaan ja maailmankatsomuksiin perehtynyt

Dunderfelt korostaa ihmisen aktiivisuutta ja uuden luomista myös henkisyyden alueilla.

Lähtökohtana holistinen psykosofia

Miten maailmankatsomuksesi rakentuu?

- Maailmankatsomuksessani on neljä ulottuvuutta: FYYSINEN, PSYYKKINEN, SOSIAALINEN ja HENKINEN. Kutsun tätä näkemystä psykosofiaksi, joka on Steinerin ehdottama termi henkisellemme psykologialle. Keskeis-

Kutsun aureettiseksi psyyken osaa, joka yleensä jää arkisesti tiedostamatta. Se on sitä, että sinulla on suora yhteys sisäiseen valoosi. Aureettinen on läsnäoleva tilanteeseen sopiva aurinkoinen viisaus, joka vie tilannetta eteenpäin.



tä on sen ymmärtäminen, että subjektiivinen kokemus on osa todellisuutta. Se mitä pääni sisällä tapahtuu ei tapahdu erillään maailmasta, vaikka se siltä vaikuttaakin. Maailma on tuolla ulkona ja minun pääni sisällä tai sydämessäni pyörivät nämä omat jutut. Perusoivallus on: psyykeni on osa maailmaa, ei erillään siitä.

- Psykosofia on kaunis nimi. Joskus transpersoonallisissa yhteyksissä väheksytään subjektiivista arkipäiväistä kokemusta. Voidaan hypätä arjen yli suoraan korkeampaan. Harvoin myös transpersoonallisessa psykologiassa on niin pitkälle vietyä tietoteoreettista analyysia kuin psykosofiassa. Jokainen arkinen kokemus on kiinnostava. Tietysti myös huippukokemukset ovat kiinnostavia. Sekä psykosofia että transpersoonallinen psykologia tutkivat kuitenkin samaa elämyksellisyyden kenttää ja ovat siten lähisukulaisia.

- Minusta myös kaikki on henkisyttä, kaikki on Jumalaa, jos niin haluaa sanoa. Myös omat ajatukseni ovat Jumalaa - tämä on minulle selväjärkinen oivallus. Miksi sulkisin jotain pois? Henkisyyden ei tarvitse olla poistumista fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen maailmasta. Kaikilla olevaan henkisyyteen on monta tietä.

Peruspitkospuut

- Fyysinen tarkoittaa kaikkia konkreettisesti mitattavia ja kosketeltavia asioita, sosiaaliset asiat ovat sopimuksia (esim. liikennesäännöt), psyykkiset kokemuksellisia ja henkiset asiat liittyvät totuudellisuuteen. Kun kunkin asiaryhmän perusidea pidetään mielessä, nämä eivät sekoitu. Mitattavat muodostavat OBJEKTIIIVISEN maailman, sosiaaliset KULTTUURISEN maailman, psyykkiset kokemukset SUBJEKTIIIVISEN maailman ja totuudelliset, henkiset ideat muodostavat UNIVERSAALIN maailman.

- Ihmisen psyyke eli sisäinen maailma on yhteydessä johonkin, jota voi kutsua henkiseksi. Tämä psyykkisen ja henkisen leikkauspiste on kiinnostava alue, ydinminän alue. Psyykkinen kokemusmaailma ei ole mitattavuuden piirissä, mutta se on subjektiivisuuden piirissä eli sitä

voi kokea. Modernin psykologian harha on siinä, että se yrittää mitata psyykeä. Psyykkisyys on intentionaalisuutta, haluamista. Psyykeni pyrkii koko ajan jonnekin, haluan uutta tietoa, kokemuksia, aurinkoa tai koiran. Henkisyys ei ole subjektiivista, se on totuudellista. Totuus ei halua mitään, se vain ikuisesti on. On mahdollista saada ajatuksellinen järjestys näihin asioihin.

- Nämä ovat peruspitkospuut ilman että mitään ulottuvuutta väheksytään tai mitätöidään.

Mitä ovat henkiset minuudet?

- YDINMINÄ toteuttaa elämän merkityksellisyyttä tässä ja nyt. Arkikielessä sitä sanotaan yksilöllisyydeksi tai omaksi itseksi. Ihmisessä ydinminä sijoittuu psyyken ja henkisyyden rajalle. On muistettava myös, että ydinminää ei voi oppia aistien kautta. Oma ainutlaatuisuus on sisäinen oivallus. Tämä ydinminä saa inspiraatiota henkisestä minuudesta, joka ei ole inkarnoitunut tähän maailmaan. Sille voi antaa nimeksi vaikkapa HENKINEN MINÄ tai KORKEAMPI MINÄ, se voi olla myöskin ENKELI tai DAIMON. Arkisesti koen korkeammalta minältäni tulevan inspiraation intuition. Minulla on intuitio esim. siitä, että tänään haluisin lukea Erich Lazlon kirjan tai jonain toisena hetkenä otan esille Arto Mellerin aforismit.

- Olen hahmotellut sen näin: minun ydinminäni saa inspiraatiota minun korkeammas- ta minästäni, minun korkeampi minäni saa inspiraatiota arkkityypisistä minästä ja arkkityyppinen minä saa inspiraatiota kristusminästä. Kristusminä on korkein, minkä pystyn ajatuksellani tavoittamaan ja arkkityyppinen minä on juuri se prosessi, mikä ihmiskunnassa on nyt käynnissä minuudellisen kehityksen myötä. Kaikilla ihmisillä on luonnostaan yhteys henkiseen minään, tietävät he sitä itse tai ei. Lähes kaikki ihmiset, joiden kanssa olen vähänkin puhunut, innostuvat näistä ajatuksista. He toteavat, että kyllä näitä oivalluksia on joskus ollut.

- Dalai Lama sanoi kerran hyvin, että länsi saa idästä hyviä meditaatiokeinoja ja itä saa lännestä hyviä oppeja kehittää elämää ja yksilöllisyyttä. Ideana oli, että molemmat oppivat toisiltaan. On hyvä, että vanhat kulttuurit haluavat kehittyä demokraattisiksi yhteisöiksi. Tämä on yksi kansoille ja ihmiskunnalle yhteinen arkkityyppinen minuudellinen kehitysvaihe.

Mikä on opittu minä?

- Opittu minä tai reaktiivinen minä muodostuu skripteistä tai skeemoista. Ne toimivat tiedostamattomassamme, ne ovat oppimisen kautta sisäistettyjä tapoja havainnoida ja toimia. Skriptit ovat kuin käsikirjoituksia tai toimintamalleja, jotka toimivat ennakoitavissa olevalla tavalla – on kuin kasetti lähtisi pyörimään, kun skripti ottaa vallan. Opitut mallit automatisoituvat niin pitkälle, että ne pyörittävät psyyketä. Suurin osa ihmisen psyykkisistä toiminnoista on ennalta arvattavissa. Tästä voi tulla ongelma, mutta sen ei tarvitse olla ongelma. Tietoinen inhimillinen kasvu alkaa siitä, kun yksilö alkaa havainnoida omia skriptejään ja hän tahtoo muuttaa niitä. Ihmisen ydinminä on se, joka näkee toisin ja valitsee toisin kuin automaattinen reaktiivinen minä.

- Otetaan esimerkki skriptistä: Yleensä ihmiset suhtautuvat niin, että jos ei ole rahaa pankissa, niin täytyy olla huolissaan. Tämä on opittu ajatusstrategia. On opittu ympäristöstä, että kaikki on huolestuneita, kun ei ole rahaa. Mutta itseasiassa ei se tarkoita, että pitää olla huolestunut. Onko se huolestuminen auttanut näitä ihmisiä hankkimaan rahaa? Joskus, mutta yleensä se vaan lukitsee heitä.

Kyky erottaa ydinminä ja opittu minä kasvaa

- Henkisessä tietoisuuden kehittämisessä on tapahtunut nopeutumista. Se tarkoittaa, että osataan tehdä jo erottelua ydinminän ja opitun minän välillä. Nykyisin vaikuttavat uudet henkiset opettajat eli gurut puhuvat siitä, että älä ota asioita henkilökohtaisesti, etet toistaisi psyykessäsi ympäristöstä tulleita opittuja mal-

leja. Vaikka ne mallit ovat sinussa, ne eivät ole sinua. Nämä nykyopit läsnäolo, hyväksyminen, anteeksianto jne auttavat skriptien hallinnassa. Käytettävissämme on henkistä energiaa erottautua, ammattikielellä sanottuna dissosioitua. Ydinminä dissosioituu psyyken sisällöstä. Tällainen henkinen energia on tullut mielestäni peliin mukaan, sitä voi saada käyttöönsä nopeammin kuin ennen. Kirjallisuudessa sitä kutsutaan myös awareness-energiaksi eli tietoisuus-energiaksi.

- Kun tätä uutta energiaa on, voidaan ajatella, ettei enää tarvita perinteisiä guruja, jotka sanoivat, että minä annan sinulle henkisyyttä vastalahjaksi, kun uskot minua. Uudet henkiset opettajat sanovat, että sinussa on jo sitä energiaa, sinussa on henkisyyttä. Sen avulla pystyt erottamaan ydinminäsi opituista psyyken sisällöistä eli skripteistä.

- Konkretiaa syntyy heti, kun ymmärtää että sinulla ja minulla on ydinminä. Jotkut ihmiset eivät ole oikein tajunneet, että he ovat yksilöllisiä. Tämä johtuu monesti uskontojen ja tieteen väheksyvästä suhtautumisesta ydinminään. Tieteessä tutkijan subjektiivisuus ei ole tärkeä, vaan hänen täytyy antaa objektiivisten todistusten puhua. Nykyään kuitenkin ymmärretään kvanttifysiikassa, että tutkijan oma mieliala vaikuttaa jopa atomeihin. Toinen syy monien ihmisten vaikeuteen tajuta subjektiivista minuutta, on se että uskontopropaganda rivien välistä viestittää, ettei se ydinminä ole mitään, ettei yksilön oma ajattelu kelpaa Jumalan edessä.

Henkisyyden uudet virtaukset

Tony Dunderfelt tekee selvää pesäeroa kannanotoissaan ns.vanhaan henkisyyteen ja vanhaan uskonnolliseen traditioon. Seurattuaan aktiivisesti 70-luvulta lähtien henkisyyden ilmene mistä maailmalla, hänen sanottavallaan on painoarvoa. Pohdimmekin, mitkä ovat nykyhenkisyyden uusia havaittavia virtauksia, mikä on muuttunut ja muuttumassa henkisyydessä?

Tunteiden puhdistaminen ja subjektiivinen psyyke

- No ensiksikin minun silmäni iskee koko ajan tämä ”emotional clearing” -asia (tunteiden puhdistaminen) myös hengellisissä ja henkisisissä piireissä. Hengellisillä tarkoitan uskontoja ja henkisillä vapaampaa henkisyyttä, missä ei sitouduta mihinkään tiettyyn oppiin. Molemmissa näkyy se, että hengellisiin tai henkisiin korkeuksiin ei välttämättä päästä ilman, että ollaan puhdistettu ajatus- ja tunneolemusten psykologisia kerrostumia. Tämä on mielestäni uusi näkökulma. Olen seurannut henkisyyttä ja hengellisyyttä 70-luvulta lähtien. Ne lukemani 60- ja 70-luvun kirjat, joissa meditaatiota ja henkisyyttä esiteltiin länsimaissa, poikkesivat tästä siten, että niissä viitattiin suoraan tiehen: tässä on sinun elämäsi nyt, olet juuttunut arkipäiväisyyteen, mene suurempaan yhteyteen, käytä tätä ja tätä menetelmää jne. Näissä kirjoissa annettiin vielä käsitys absoluuttisesta autuudesta esimerkiksi kristillisen tai hindulaisen käsityksen mukaan. Näissä ei oikeasti ollut mukana ihmisen subjektiivista psyykeä.

- Sanoisin, että vasta 90-luvun aikana tuli yleiseen tietoisuuteen tämä tunteiden puhdistaminen. Subjektiivisten tunteiden huomioonottamista ei mielestäni historian aikana ikinä ole aikaisemmin ollut näin laajasti. Ei myöskään siis vanhoina hyvinä aikoina tuhansia vuosia sitten. Tätä ei löydy mielestäni kiinalaisesta viisaudestakaan. Siellä kehoitetaan seuraamaan esi-isiä ja kunnioitettuja mestareita, mutta ei itseä, joka on rajallinen ja voimaton suuremman edessä.

- Antroposofiassa Steiner painotti jo viime vuosisadan alussa, että jos tekee ns. perinteisiä hengellisiä harjoituksia, ihminen irtoaa kahteen osaan: tämä yläpuoli, pää ja sydän irtoavat aineenvaihdunnan ja seksuaalisuuden voimista. Tästä syystä antroposofia koetaan kummallisena verrattuna vanhoihin menetelmiin, koska siinä ei pyritäkään suoraan sinne korkeimpaan. Tarkoituksena on kävellä koko matka vuoren huipulle asti eikä mennä hissillä,

kun taas useissa henkisisissä liikkeissä luvataan suoraa yhteyttä ja taivaspaikkaa. Steinerilla oli voimakas kokemus siitä, että ihmisen tehtävä on puhdistaa ja uudistaa maapallo ja samalla fyysinen keho. Suurena esimerkkinä tästä on Kristus ristillä, jossa korkein henkisyys läpäisee kaikki ainesosat myöskin ruumiillisuuden. Tässä mielessä ruumiin ylösnousemus on ilmaisu siitä, että henkisyys menee aivan ruumiillisuuteen asti. Toinen joka myös puhuu tästä on Shri Aurobindo. Hänkin eli viime vuosisadan vaihteessa.

- Subjektiivinen psyyke tuli ensin psykologiaan, kun alettiin kiinnittää huomiota tunteisiin. Mentiin jopa liiallisuuksiin, kun velloitettiin omassa tunnemassassa. Psyken huomioonottaminen ja psyykkinen työ yhdistyi henkisyyteen mielestäni vasta 80- tai 90-luvulla. Tuttavapiirissäni on asiantuntijoita ja kirjailijoita, jotka ovat puhuneet tästä. Eräs heistä John Ruskan on kirjoittanut alan klassikon Emotional Clearing. John kertoo, kuinka hän pitkään meditoituaan ja joogattuaan tunsikin kuitenkin koko ajan itsensä huonoksi, masentuneeksi ja vihaiseksi.

- Vaikka hän teki hienoja henkisiä asioita, ne eivät koskettaneet arkipäivän psyykettä. Sitten hän löysi opettajan, joka osasi yhdistää nämä molemmat puolet. Hän oivalsi, että henkisyydenhän pitää näkyä arkipäivän tilanteissa, siinä miten puhun tyttöystävälleni, miten kohtaan sairaan äitini tai miten stressaannun asuessani New Yorkissa.

- Hän kehitti emotional clearing –terapian, jossa yhdistyvät psykologinen työ ja henkinen puoli. Kun nyt katselee ympärilleen, niin markkinoille on tullut jopa satoja kirjoja, julkaisuja ja terapioita, jotka yrittävät tehdä holistista yhtenäistyötä psyykkisen ja henkisen yhdistämiseksi.

Uudet valaistuneet gurut ja uusi henkisyys

- Toinen mielialiheeni nykyhenkisyudessa ovat nämä uudet henkiset opettajat, gurut, joita on ilmestynyt. He ovat sellaisia, joita kutsun uusiksi valaistuneiksi. Nämä henkilöt

sanovat ihan rohkeasti olevansa valaistuneita, mutta kuitenkin he käyttäytyvät ihan normaalisti, elävät normaalia omaa elämää, menevät naimisiin ja hankkivat lapsia ja myöntävät avoimesti olevansa samalla tavanomaisia vajavaisia yksilöitä. He eivät halua rakentaa mitään systeemiä, eivät käytä symboleja, eivätkä vaadi uskollisuutta itselleen. He avaavat ehkä internetsivut ja ohjaavat yksilöllisesti, ovat opettajia, ystäviä ja tukijoita henkiselällä tiellä. Jotkut heistä eivät anna edes mitään harjoituksia. Heiltä saa kyllä kysellä asioita. He toimivat puhtaasti jokaisen henkilön oman subjektiivisuuden kautta käymällä läpi hänen kanssaan niitä tunteita, ajatuksia ja fiiliksiä, joita arki ja arkielämä herättää.

- He ovat kulkeneet tietoisuuden äärimmäiseen pisteeseen saakka ja sitten tulleet sieltä takaisin. Jotkut heistä osaavat hyvin kuvata, mikä on puhdas tietoisuus, miten yksilöllisyys, tunteet ja arkikokemus rakentuvat vaihe vaiheelta.

- Minulla on yhteys erääseen heistä, Ian Wolstenholmeen. Hän asuu Englannissa, on vähän päälle kuusikymppinen, vaatimaton, rauhallinen, hyvin läsnäoleva henkilö. Ian on ollut mukana Oshon opeissa ja hän toimi Barry Longin henkilökohtaisena sihteerinä pitkään. Hän luopui heistä molemmista, koska kumpikaan heistä ei osannut käytännön arjessa elää sitä mitä opettivat. Kirjoitan parhaillaan kirjoja yhdessä Ianin kanssa, meillä on kolme kirjaa työn alla psyykestä, ihmissuhteista ja seksuaalisuudesta.

- Moni nykyajan ihminen, joka on vähän kiinnostunut henkisyydestä kammoksuu sitä, että pitäisi vaihtaa vaatteita ja käyttäytyä kummallisesti. Voi olla, että mattimeikäiselle ymmärrettävä hengellisyys ja henkisyys on tässä ja nyt, normaalissa arjessa.

- Tästä seuraa monta visaista kysymystä, sillä perinteiset uskonnot kristillisyyttä, buddhalaisuutta, juutalaisuutta ja hindulaisuutta ovat painottaneet sitä, että tie on vaikea ja tekemällä vain näitä ja näitä harjoituksia voi edistyä tiellä ja

päästä korkeuksiin. Nyt on vahvistunut tämä uusi opetus, joka painottaa, että se korkein on tässä ja nyt. Ei tarvitse pyrkiä mihinkään, aina kun pyrit johonkin, tallaat ja kiellät jotain. Kokemusten ja arjen kieltäminen on ollut se suurin ongelma. Menetelmänä on oppia tulemaan läsnäolevaksi. Läsnäolon avulla kanavoituu nykyhetkeen henkisyttä, totuudellisuutta.

Naisen oikeus ydinminään, valintoihin ja valaistumiseen

- Iso edistysaskel, jollaista ei koskaan ennen ole ollut ihmiskunnassa tässä laajuudessa on naisten ydinminän löytäminen. Henkisesti se tarkoittaa sitä, että nainen voi valaistua, nainen voi kokea korkeimman jumaluuden ja nainen voi toimia pappina. Tämä on perinteisille uskonnoille aika vaikeata. Vanhemmassa hindulaisessa ja perinteisessä buddhalaisuudessa nainen ei voinut valaistua.

- Nykyään me ajattelemme itsestään selvänä että jokainen nainen voi mennä valitsemaan vaikka presidenttiä ilman että kukaan mies, aviomies, veli tai sukulainen painostaa häntä äänestämään tiettyä ehdokasta. Tämä nyt niin itsestään selvä asia on kuitenkin vain noin sata vuotta vanha. Ja hissukseen se tavoittaa kaikki kulttuurit myös kehitysmaissa.

- Kun naisella on ydinminä, tarkoittaa se vapautta valita henkinen tiensä sekä toimia itsenäisesti omassa psyydessään, subjektiivisuudessaan. Tätä monet naiset eivät vielä tiedä, vaikka he valitsevatkin työtehtävänsä, ammattiuransa ja presidenttiehdokkaansa, mutta ovat kuitenkin aika sekaisin omien ajatustensa, fiilistensä ja tunteidensa kanssa. Nämä ns. skriptatut (opitut mallit) ajatukset ja tunteet vyöryvät niin voimakkaina meissä. Niistä irtautuminen vaatii harjoittelua. Naisen valinnanvapaus on ehdottomasti suurimpia uutisia ihmiskunnan historiassa

Ihminen on kanssaluoja (co-creator) Jumalan kanssa

- Uutta on myös asia, mikä on vaikeasti löydettävissä kristillisyydestä, mutta löytyy kyllä Raamatusta. Uudessa henkisyydessä 60- ja 70-

luvuilta lähtien on painotettu, että ihmiskunta on nyt co-creator eli kanssaluoja Jumalan kanssa luomassa uusia maailmoja. Tämä lähtee subjektiivisen psyyken hyväksymisen ajatukselta, ihmisen haluamisen ja tahtomisen hyväksymisestä. Voiko se tarkoittaa sitä, että Jumala, Totuus tai Luonto - miten sen nyt sanoo - haluaa että ihmiset ovat yksilöllisiä? Nyt ihmisen ja ihmiskunnan evoluutio on tullut siihen vaiheeseen, että Jumala tai Luonto ei enää luo pelkästään, vaan myös ihminen tulee vastuulliseksi luojaksi Luojan rinnalla. Tämä on se huima juttu, jota minä kutsun Paul H. Rayn termiä lainaten *transmoderniksi ajatteluksi*.

- Moni nykyajan ihminen kokee, että henkisyys on tärkeää, mutta hän ei halua olla mukana sellaisessa henkisyudessa, joka väheksyy ihmisen subjektiivista yksilöllistä luovuutta.

Parhaimmillaan tässä on kysymys siitä, että syvimmältään me, sinä ja minä luomme todellisuuksia ja maailmoja. Raamatussahan tämä näkyy hieman siellä, missä Kristus sanoo oppilaille: "Te tulette tekemään vielä suurempia tekoja kuin minä". Tätä ei oikein kristillisissä piireissä haluta ottaa esille. Kristus oli maailman Pelastaja, mitkä teot voisivat olla suurempia? Minun mielestäni suurempia voisivat olla maailmoja ja tulevaisuutta luovat teot.

- Sivumennen sanoen mormonit ajattelevat samoin. Myös antroposofiassa, Aurobindon näkemyksissä, ehkä myös Ruusu-Ristiläisyy-

dessä, vanhassa teosofiassa, baileyläisyydessäkin on tämä "co-creator" -ajatus. Lutherkin vähän kanavoi tätä tietoa lainausmerkeissä sanoen. Hän sanoi, ettei enää tarvita pappeja eikä guruja välittäjiksi, jokainen ihminen on suorassa yhteydessä jumaluuteen. Ortodoksikirkossa

ajatellaan myös, että Jumala tuli ihmiseksi, jotta ihminen voi tulla jumalaksi. Se on aktiivisen yksilön henkisesti luova panos maailmankaikkeudessa.

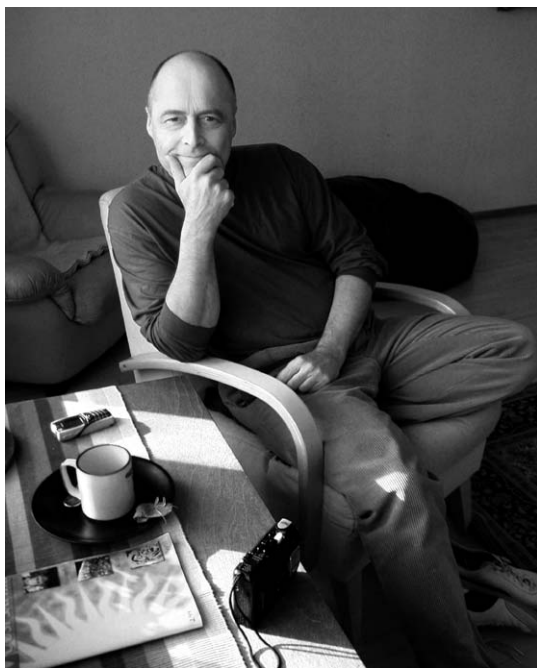
Voiko tätä hienommaksi vielä tulla.

Vanhat meditaatiomenetelmät eivät enää toimi

- Seuraava uutinen minusta on hyvin jännittävä ja siitä olisi mielenkiintoista käydä laajempaa keskustelua kansainvälisestäikin. Se on se, että nämä perinteiset

meditaatiomenetelmät eivät enää toimi. Ihmiskuntaan tai lähinnä ihmisen psyykeen on tullut uutta inspiraatiota. Ennen ydinmännä kehitystä luodut menetelmät eivät oikein enää pure.

- Olen lukenut tästä asiasta ja olen myös kuullut samaa ihmisiltä, jotka ovat seuranneet monta kymmentä vuotta näitä New Age-piirejä ja tapahtumia. Mieleeni tulee kalifornialainen psykologian tohtori Michael Walsch, joka on itse yli kolmekymmentä vuotta meditoinut erään tiibetibuddhalaisen meditaatiomenetelmän mukaan. Hän sanoi ihan pakkana, ettei hän ole tavannut ketään länsimaalaista, joka olisi edistynyt mainittavasti näissä harjoituksissaan.



-Vastaavaa tietoa on myös muilta tämän alan veteraaneilta. Pitkät meditaatiot, joissa istutaan ja meditoidaan 20-30 minuuttia, joskus pidempäänkin, eivät näytä tavoittavan tämän päivän ihmistä.

Tekniikkaa ryppyysaisesti toteuttamalla ei päästä päämäärään. Monissa vanhoissa meditaatiomenetelmissä pyritään pois normaali-elämästä. Pidän epärealistisena henkisyytenä sitä, että pyritään pois tästä maailmasta. Henkisyyden ei tarvitse olla poistumista fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen maailmasta. Ihmiset eivät kuitenkaan pysty tänä päivänä keskittymään 30 minuuttia meditaatioon, he istuvat siinä ja miettivät illan kauppalistaa.

Tietoinen läsnäolo ja nopeat harjoitukset

Mitä ovat 30 sekunnin harjoitukset?

- Vanhojen metodien toimimattomuudesta johtuen minulla alkoivat kehittyä nämä 30 sekunnin harjoitukset ajatusten ja tunteiden puhdistamiseksi. Perustuu ihan puhtaasti psykologiaan, että kestää noin 30 sekuntia, kun saat jonkun ajatusassosiaation ohjattua mielekkäämpään suuntaan. Otetaan esimerkki, että minulle tulee nyt paha tai ahdistunut olo. Arkihavainto osoittaa, että kun annan sen pahan olon olla itsessäni enkä työnnä sitä pois, kestää noin 30 sekuntia, kun se alkaa liueta itsestään. Kun se on liennut pois, minulle tulee niin sanottu baseline-olo, perusolo, joka on suhteellisen hyvä olo. Mielestäni nämä menetelmät ovat tehokkaita, ne puhdistavat sen ajatuksen tai tunteen, joka tulee ja häiritsee luovaa rauhallista perusolotilaani.

- Ellen osaa tätä 30 sekunnin harjoitusta, jään kiinni huonoon oloon ja sen ympärille keräytyy kaikenlaista muutakin häiritsevää. Jos nyt sitten peittää huonon olon mantralla tai visuaalisaatiolla, esim. meditoimalla ruusun tai ristin mielikuvaa, niin se on minusta aika paha juttu. Näkemykseni on, että subjektiivinen paha olo tulee ensin puhdistaa, jotta saadaan aikaan perusolotila, se on sinänsä jo

henkinen. Nyt voin kysyä, mihin tarvitsen monimutkaisia harjoituksia? Ne harjoitukset voivat ehkä sitten kehittää vielä tätä perusoloa paremmaksi tai syventää sitä.

-Tämä näkyy meditaatiomenetelmissä niin, ettei tarvitse enää toistaa mantraa tai visualisoida jumalkuvaa puolta tuntia, jotta pääsisi irti negatiivisista tunteista. Nyt se voi tapahtua noin 30 sekunnin aikana, kun pystyy irrottamaan sen psyykkisen ajatuskulun, joka veisi ahdistukseen tai muuhun negatiivisuuteen. Tarvittaessa voi ottaa lisää vielä 30 sekuntia, siis 30+30 sekuntia, jos tuntuu että yksi 30 sekuntia on liian lyhyt aika, ja sitten vielä 30 sekuntia. Nämä harjoitukset ovat tehokkaita, ne ikään kuin ohjaavat uudelleen psyykemme keskittymään henkiseen ytimeemme. Toki on elämäntilanteita, jotka ovat niin vaikeita, että 30 sekuntia ei riitä. Mutta periaatteessa noin 30 sekunnissa pystyt irrottamaan assosiaatioketjun, joka vie sinut ohi nykyhetken, yleensä se vie sinut menneisyyteen. Mutta kun tulet läsnäolevaksi, tulet takaisin tähän hetkeen, ydinminääsi, joka on aina nykyhetkessä.

Onko meditaatio muuttunut toiminnalliseksi tarkoituksenmukaisella tavalla, käytetään sen verran aikaa kuin tarvitaan eikä mitään tiettyä pakettia?

- Steiner puhui tästä ajasta Mikaelin aikana. Tämä uusi henkisyys on arkkienkeli Mikaelin inspiroimaa. Ihminen kasvaa itseohjautuvaisemmaksi. Steiner puhui myös tietoisuussielun aikakaudesta. Tämä kehitysvirike on vaikuttanut ihmiskunnan historiassa 1500-luvulta lähtien. Arkisemmin sanottuna se tarkoittaa sitä, että ihmisillä on nyt omassa psyykessään se voima, jota he ennen etsivät itsensä ulkopuolelta. Se on itsessä, kunhan osaa erottaa opitun minän ja ydinminän.

- Psykologinen lähestymistapa on, ettei kielä tunteitasi, et yritä älyllistää niitä, vaan koet tunteet aidosti, niin silloin menet niiden läpi eli työstät ne psyykkisesti. Surun kautta syntyy elämänvoima, vihan kautta syntyy rakkaus ja huolestumisen kautta syntyy energiaa ja roh-

keutta jne. Jos et mene näiden tunteiden läpi, näitä voimia ei synny. Olen kuvannut tällaisia puhdistavia ja voimaannuttavia tunneprosesseja kirjassani ”*Irti Tunnekoukuista*”.

Subjektiiivisuus on intentionaalista valoa

Mitä subjektiiivisuus on perusolemuksestaan?

-Siihen ovat psykologit, filosofit ja fenomenologit vastanneet. Se on intentionaalisuutta, se on haluamista, pyrkimistä. Minä subjektina haluan syödä, haluan nähdä kauniita tauluja, haluan katsoa televisiota. Ensin on ymmärrettävä, että tuo subjektiiivinen haluaminen ei ole pahaa, vaikka vanhoissa uskonnoissa kuten buddhalaisuudessa niin periaatteessa ajatellaan.

Tällä en tarkoita esim. rikollista haluamista, mikä rikkoo sopimuksia. Täytyy haluta niin, että ottaa huomioon elämässä vallitsevat sopimukset ja pelisäännöt. Esim. koska mitattava maailma on totta, täytyy olla rahaa vuokramaksuun. Tämä holistisuus ei väheksy mitään näistä ulottuvuuksista. Haluaminen on sinänsä ok, kunhan se tapahtuu mitattavuuden, sopimusten ja totuudellisuuden rajoissa

- Ja sitten tullaan tähän, mitä on intentionaalisuus. Olen luonut tällaisen lauseen: HALUAMINEN ON HYVÄÄ TAHTOVAA ETEENPÄINMENEVÄÄ MERKITYKSELLISTÄ LIIKETTÄ.

- Yleensä filosofit puhuvat, että intentionaalisuus on subjektiiivisuuden perustila. Sille harvoin laitetaan laatuluokitus, että se on hyvää tahtovaa. Kun laitan sille nyt laatuluokituksen, niin siitä seuraa, että psyykeni pyrkii koko ajan auttamaan minua. Subjektiiivisuuden ytimessä on halu tehdä hyvää, joka johtaa siihen, että olen koko ajan hyvyyden parissa. Subjektiiivisuuden ytimessä on intentionaalisuus, jota ydinminä käyttää, sanoisin sen näin, sillä minä saa inspiraationsa totuudesta, henkisytydestä.

Minulle intentionaalisuus on väline - kuin liukumäki, josta lapset laskevat nopeasti.

Subjektiiivinen psyyke on hyvä

- Kun tarkastellaan tätä logiikkaa, näemme, että minä ja sinä subjektiiiviselta psyykkiseltä ytimeltämme olemme hyviä. Moni ihminen pitää tätä luonnollisena. Olemme tulleet nyt samaan filosofisesti. Tarkoiton sitä, että kun minulla on huono fiilis, pelkään tai olen ahdistunut, niin se on psyyken apu minulle, koska psyykessä ei voi tapahtua mitään pahaa, se on aina permimältään hyvää. Siis huonolla ololla ei ole koskaan huonoa alkuperää, vaan alku on aina hyvä. Ainakin jos sain vaiheessa hoitajan on hyvä tietää, kun hän on itkevän ja kärsivän potilaansa kanssa, että potilaan kärsimys on lähtenyt hyvyydestä. Toki huono

olo pitää hoitaa ja kokea empaattisesti.

- Idea tässä takana on hyvin yksinkertainen, se on niin yksinkertainen, etten ensi alkuun meinannut uskoa sitä: jos sinulla on pimeä huone, niin miksi se huone on pimeä?

- Missään huoneessa ei ole pimeyden katkaisijaa, on vain valokatkaisija. Pimeydellä ei ole omaa katkaisijaa, on valoa, jota on vähennetty. Sama mielikuva sopii psyykeen, siellä ei ole pimeyttä, vaan hyvyttä. Se mikä tuntuu pimeydeltä, on hyvyyden poistumista. Hyvyys on ratkaisukeskeinen lähtökohta, päinvastoin kuin monissa psykologisissa koulukunnissa, joissa pahuus on lähtökohta.

- Toinen sana intentionaalisuudelle on VALO. Intentionaalisuus on sinussa olevaa valoa, joka pyrkii hyvään. Ihmisen psyyken subjektiiivinen perusrakenne on valoa. Olemme nyt alkulähteellä ja olemme osoittaneet, että arkipäiväinen sielusi on ydinolemuksestaan valoa eikä tähän tarvita mitään uskonkykyä tai vetoamista mihinkään, mikä ei olisi koettavissa tässä ja nyt.

-Tämä on vähän monimutkainen ajatuskulku, mutta näin tulee ymmärrettäväksi, että arki-ihminen ilman mitään uskonnollista henkis-

Intentionaalisuus on haluamista, joka on hyvää tahtovaa eteenpäin menevää merkityksellistä liikettä.

tä taustaa voi kokea valaistumisen ja valoa. Eli psyyke on valoa, intentionaalisuus on haluamisen valoa, se on hyvää tahtovaa valoa.

Kun tämä on psyyken tai intentionaalisuuden valoa, niin mistä sitten alkaa Jumalan valo tai henkisten maailmojen valo? Vai jatkuuko se vaan psyykestä laajemmalle?

-Se vaan jatkuu, tämä on hyvin aktiivinen näkemys. Minulle inhimillinen aktiivinen toiminta on tärkeää. Ongelmaksi yleensä muodostuu se, että skriptit ovat niin voimakkaita. Esim. kun joku kokee voimakasta ahdistusta, kun ei ole rahaa tai kun mies jätti. Ei onnistu, jos menee sanomaan tällaiselle ihmiselle, että valoa se on.

-Silloin juuri auttajahenkilön tulee tietää, että psyyke on valoa ja katsoa, miten vaihe vaiheelta edetään ja avataan ensin pikkuikkuna, sitten ovi ja lopuksi kattoikkuna valolle. Käytännössä se on matka, jossa tarvitaan enemmän kuin 30 sekuntia.

- Jos annat ahdistukselle periksi, niin silloin seuraat opittuja minän skriptejä, malleja ja annat niiden hallita. Mutta sinulla on täysi vapaus tulla läsnä-olevaksi, nostaa pääsi, ryhdistää selkäsi ja mennä katsomaan vaikka huumorelokuvaa. Suru skriptin muodossa sanoo, älä mene, sinun pitää surra. Kun oivallat, että se on opittu malli, niin voit mennä elokuvaan omalla itsenäisellä läsnäolevalla valinnallasi.

Aureettinen psyyken osa – yhteyks sisäiseen valoon

- Kutsun aureettiseksi tätä psyyken osaa, joka yleensä jää arkisesti tiedostamatta. Sen kautta sinulla on suora yhteys sisäiseen valoosi. Voidaan sanoa, että meillä on *reaktiivinen puoli, reflektiivinen puoli ja aureettinen puoli*. Sana ”aureettinen” tulee kullasta, se on kullan kemiallinen symboli AU, eettinen on eettinen ja r on kytyipoikana, sana saa sointia. Aureettinen on kehittämäni uudissana. Se tarkoittaa, että olet suorassa yhteydessä sisäiseen valoosi, joka on psyykesi perustoimintoa, ennen kuin tulee kaikkea muuta sen päälle. Reflektiivinen on muistivarastotoiminta ja reaktiivinen

on biologisen järjestelmän toimintaa. Esimerkiksi kun autosta puhkeaa rengas: reaktion on ”Voi kauheata”, reflektioni on: ”Taas minulle tapahtui näin” ja aureettinen on: ”Missä on vararengas?” Aureettinen on läsnäoleva tilanteeseen sopiva aurinkoinen viisaus, joka vie tilannetta eteenpäin.

Lisääntyykö valon läheisyys maailmassa muillekin kuin paljon meditoineille ja harjoittelijoille? Nythän on ollut esillä paljon erilaisia valoharjoituksia.

- Psyyken oma energia, intentionaalisuus, hyvää tahtova liike eli valo on yksinkertaisesti tullut enemmän lähemmäksi meidän arkipäivässämme. Carl Gustaf Jung ja muut tutkijat ovat sanoneet, että aikaisemmin ihmiset elivät enemmän ulkona itsestään: älä sahaa tuota puuta, se on minun veljeni. Ihminen koki että puu oli osa häntä ja hän oli osa puuta. Nyt on minuuskokemus vaihteittain tullut enemmän sisäiseksi. Koetaan, että minä olen psyykkisistä sisällöistä vapaa sisäinen olento, minä voin dissosioitua sekä tuosta puusta että omista tunteistani ja voin kokea psyykeni perusjuonteen, joka on valoa.

- Valomeditaatiot ja muut voivat auttaa tässä prosessissa. Kuitenkin kohdistan pienen kriittisen huomion siihen, että jos visualisoi liikaa, niin se aktivoi skriptejä. Kysynkin, milloin yleensä kannattaa tehdä visualisaatioharjoituksia - ehkä joskus? Miksi ei kokisi valoa suoraan, miksi pitää visualisoida? Visualisaatio on vanhojen mielikuvien käyttöä, jolloin helposti joutuu vanhojen skriptien maailmaan. Sekin sisältää oletuksen, että täytyy visualisoida, koska se oikea valo on kaukana. Mutta entä jos se valo on lähellä tässä ja nyt, tila kahden ajatuksen, kahden aktivoituneen skriptin välillä.

Ongelma ja ratkaisu ovat erottamaton pari

Kaksinapaisuus

- On sanottu, että kun sinulla on ongelma, niin sinulla on myös ratkaisu ja kun sinulla on

kysymys, niin sinulla on jo vastaus. Sinulla voi olla kysymys vain, jos sinulla on ratkaisu. Jos sinulla ei ole ratkaisua mailla halmeilla, et edes saa kysymystä aikaan. Kysymys ja ratkaisu ovat kepin kaksi puolta, kun keppi tulee maailmaan, niin molemmat puolet tulevat maailmaan, alku ja loppu. Kun sinulla on suuri suru, se on merkki siitä, että sinulla on myös suuri ilo tai jos olet oikein vihainen, se on merkki siitä että rakastat. Suurimmat negatiiviset kokemukset ovat sellaisia, että niissä toimii tämä kaksinaisuus. En puhu nyt fyysisistä tapahtumista, vaan kokemuksista, joissa tämä toimii.

On vain valokatkaisija

- Kun katsomme ympärillemme niin tämä huone on valoisa. Kuitenkin tämä on vain pieni osa valoa fyysisessä mielessä. Tietoisuutesi täytyy kokonaan tästä valosta ja luulet, että tämä valo on kaikki mitä on, mutta ei se niin ole. Tiedämme fysiikasta, että vaikka tämä valo täyttää koko minun tajuntani, niin se on vain pieni osa siitä. Samalla tavalla jos sinulla on ongelma, olet tietoinen vain pienestä osasta spektriä, ja sen spektrin toinen puoli on, että sinulla on vastaus tässä lähellä.

- Siis huonot fiilikset ilmoittavat siitä, että hyvät fiilikset ovat tulossa. Kun olen vihainen, tarkoittaa se sitä, että se mitä rakastan, on lähellä. Muuten en voisi olla vihainen. Voin olla vihainen vain asioille, joista kannan huolta ja joita rakastan. Kaikki huonot fiilikset mitkä nousevat psyydessä, nousevat psyyken hyvästä tahdosta. Johdonmukaisesti ajatellen se tarkoittaa sitä, että kun on masentunut olo, pohjimmiltaan psyyke yrittää sanoa minulle, että hyvää on tulossa. Jos olet kateellinen jollekin ihmiselle, hänellä on jotain mitä sinä haluat, mutta jonka kiellät itseltäsi. Kateus on psyykeen reaktio ja merkki siitä, että se mitä haluat, on lähellä.

Hyvän sanansaattaja

- Psyykestä ja samoin myös huonoista fiiliksistä saat oivallisen kaverin. Huono fiilis ei ole enää huono fiilis, vaan se on merkki siitä, että

on tulossa sitä hyvää, mitä haluat. Huonoilla fiiliksellä ei ole omaa energiaa. Huono lainaa energiansa hyvältä. Ei ole olemassa pimeyden katkaisijaa, on vain valokatkaisija.

- Täytyy muistaa, että nyt koko ajan puhumme psyykestä ja puhtaasti subjektiivisesta kokemuksesta, emme puhu fyysisistä toiminnoista eikä sosiaalisista suhteista. Tässä täytyy olla tarkkana, ettei lukija luule, että sanon esim. jotain negatiivista tekoa hyväksi jutuksi, mutta siitähän ei ole nyt kysymys.

- Psyykessä toimivat nämä säännöt eli huono fiilis ei voi nousta itsestään. Huono fiilis voi nousta vain, jos se hyvä, mitä toivot on lähellä. Ja jos et itse huomaa sitä, silloin psyyke herättää sinut, hei, miksi voit huonosti. Huono fiilis tarkoittaa sitä, että katsot väärään suuntaan.

- Pointti on siinä, ettet juutu siihen, mitä koet subjektiivisesti huonona ja negatiivisena, vaan huomaat, että se on psyyken tapa luoda hyvää. Juutut siihen ainoastaan, jos oletat että maailma on kauhea ja se rankaisee sinua. Eli tämä vanha käsitys, jolloin hyppäät hankaluuden yli ja teet vanhojen menetelmien mukaan ja yrität mennä suoraan pois maailmasta Jumalan luo. Kun alat hoksata, että kysymys ei ole poistumisesta, vaan läpimenemisestä, niin sen loogisena seurauksena on, että menet myös huonojen fiiliksen läpi – ja sisäinen valosi avautuu. ●

Tony Dunderfelt on julkaissut Dialogia Oy:n kustantamat kirjat:

Irti tunnekoukuista. 2004
7 avainta hyviin henkilökemioihin. 2003
Intuitio ja tunneviestintä. 2002
Henkilökemia. 1998
Apokalypsis. (Martti Mäkiläsalon kanssa). 1999
Elämäntarkastuspsykologia. WSOY 1999
www.dialogia.fi

Aiemmin Uusi Safiiri –lehti 2/99 on julkaissut Erkki Lehtirannan kirjoittaman haastattelun Tony Dunderfeltista "Tieteissä tulisi puhua myös ihmisen korkeusulottuvuudesta". Siinä Tony Dunderfelt kertoi nuoruuden henkisestä etsinnästään, matkoistaan maailmalla ja peräänkuulutti korkeusulottuvuutta psykologiaan. Luettavissa www.via.fi/safiiri.htm

TAIKAHUILUN



esoteerinen maailma

Innostus oopperan maailmaan syttyi rinnassani 1980-luvun alussa, kun katsoin Ingmar Bergmanin elokuvan *Taikahuilu*. Silloin ymmärsin, että oopperan keinoilla voidaan mainiosti kuvata syvällisiä henkisiä kokemuksia ja olosuhteita.

JOUKO SORVALI

Taikahuilu tunnetaan yleisesti *Wolfgang Amadeus Mozartin* (1756-1791) vapaamuurarioopperana. Tämä ei ole mikään yllätys, sillä Mozartin ohella myös libreton kirjoittaja *Emanuel Schikaneder* oli vihitty vapaamuurariksi. Vuonna 1791 valmistunut mestariteos on herättänyt vuosisatojen ajan paljon mielenkiintoa ja tuottanut oopperan katsojille myös runsaasti päänvaivaa. Teos näyttää olevan koomisen ja satuoopperan yhdistelmä, jossa on toisaalta eettisten ohjeitten lisäksi syvällistä filosofiaa.

Eräs tunnetuimmista Taikahuilun symboliikkaa käsittelevistä teoksista lienee *Jacques Chailleyn* ”*The Magic Flute Unveiled – Esoteric Symbolism in Mozart’s Masonic Opera*”. Chailley osoittaa kohta kohdalta, miten libreton tapahtumat viittaavat vapaamuurariuden symboliikkaan. En ole halunnut tässä artikkelissa käyttää tuollaista lähestymistapaa, jossa itse

asiassa on kyse Taikahuilun vertauskuvakielten selittämisestä toisella symbolikuvastolla. Tuolloin tarvittaisiin paljon laajempi artikkeli, jossa selviteltäisiin tarkemmin vapaamuurariuden periaatteita.

Vaikka ns. vapaamuurarisalaisuuksia on melkoisesti paljastettu maailmalle, liittyy niihin eräs mielenkiintoinen piirre: julkistettuina-kin ne pysyvät salaisina, jollei tutkija ymmärrä symbolien takana olevaa todellisuutta. Edes vapaamuurarivihkimyksen saava henkilö ei välttämättä ymmärrä kokemansa tapahtuman henkistä merkitystä pelkästään sen vuoksi, että on läpikäynyt tietyn rituaalin. Aihepiiristä kiinnostunut lukija voi perehtyä asiaan tutkimalla mm. *Pekka Ervastian* kirjaa *Kadonnut Sana Vapaamuurariudesta*.

Edellä mainitusta Chailleyn kirjasta olen ottanut mukaan lähinnä neljän perinteisen elementin (maa, tuli, vesi ja ilma) suhteita

käsittelyä tulkintoja. Merkillä pantava on kirjoittajan havainto siitä, miten eri päähenkilöiden tärkeät kehitysvaiheet (oikeastaan siis vihkimysprosessi) alkavat tajuttomuudella. Historiallisten tietojen runsaudesta sekä itse musiikin suhteesta oopperan tekstiin kiinnostuneen lukijan kannattaa itse tutustua Chailleyn teokseen. Viimeksi mainittu aihepiiri tosin edellyttää kohtalaisen hyvää musiikin teorian tuntemista.

Tiivistelmä oopperan tapahtumista I näytös

Tapahtumapaikkana on kallioinen maisema, jonka lähistöllä on temppeli. Prinssi Taminoa ajaa takaa käärme, joka lähestyy koko ajan. Prinssi huutaa apua ja pyörtyy väsymyksestä. Temppelin ovi aukeaa ja esiin astuu kolme hunnutettua naista käsissään hopeiset keihäät. He ovat Yön Kuningattaren lähettiläitä, jotka surmaavat käärmeen. Ihasteltuaan hetken nuorukaisen kauneutta naiset poistuvat kuningattarensa luo ilmoittamaan saapuneesta tulokkaasta, joka voisi ehkä palauttaa kuningattaren kadonneen mielenrauhan.

Paikalle saapuu linnustaja Papageno, omituisen näköinen, höyheniin sonnustautunut hahmo, jolla on lintuhäkki selässään. Vironneen prinssin kanssa käymissään keskusteluissa linnustaja kertoo olevansa Yön Kuningattaren palveluksessa. Papageno pyydystää lintuja ja annettuaan saaliinsa kolmelle naiselle hän saa palkakseen ruokaa ja juomaa. Jutustelunsa tuoksina linnustaja tulee myös rehennelleeksi sillä, miten surmasi lähistöllä olevan käärmeen. Paikalle saapuvat kolme naista rankaisevat väliittömästi Papagenoa valehtelusta: maukkaan ruuan sijaan hän saa suuhunsa lukon.

Taminolle annetaan kuva kuningattaren tyttärestä, johon prinssi heti rakastuu. Paikalle saapuu itse Yön Kuningatar, jota Papagenon mukaan kukaan kuolevainen ei ole nähnyt. Kuningatar kertoo, miten ilkeä demoni Sarastro on ryöstänyt hänen tyttärensä Paminan.

TOMI LEPORINNE

Taminon aaria

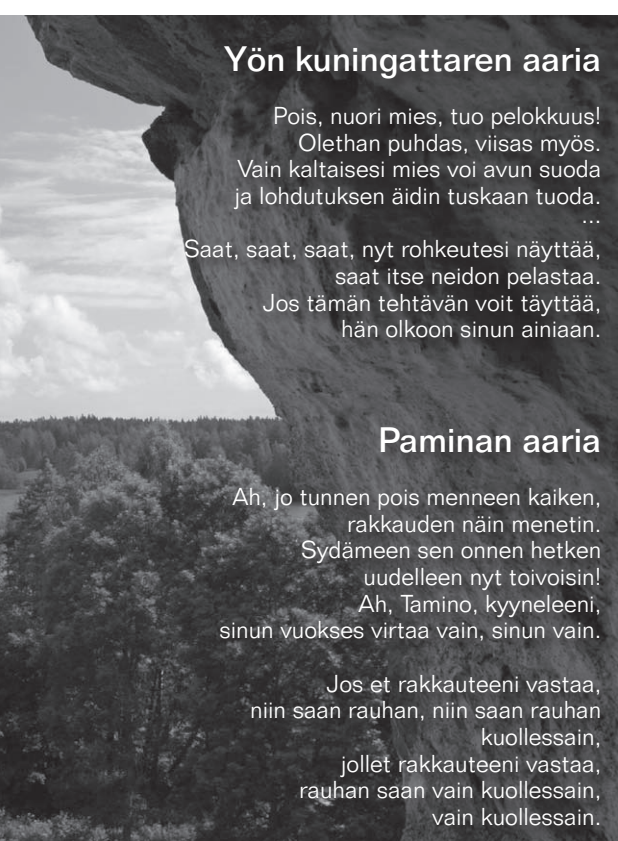
Kun katson kuvaa ihanaa
en kauniimpaa kai nähdä saa!
Sen tunnen, sen tunnen, kuva taivainen
tuo oudon poltteen sydämeen.
On kuin hiukan sairastaisi,
tai liekki rintaa korventaisi.
Tältäkö tuntuu rakkaus?
Varmaan! Se on rakkaus, tunnen sen.

Oi jos vain hänet löytää voisin!
Jos hänet lähelleni saisin!
Niin voisin, voisin, hellästi,
vai kuinkahan?
Pian hänet voin täynnä huumaa
jo painaa vasten rintaa kuumaa.
Ja ainiaan hän minun on.

Tamino saa Paminan puolisoikseen, jos onnistuu vapauttamaan tämän. Matkalle mukaansa prinssi saa kultaisen taikahuilun ja vastentahaton Papageno hopeisen kellopelin.

Tapahtumapaikaksi vaihtuu huone egyptiläisessä palatsissa. Musta Monostatos, Sarastron valtapiiirissä palvelijana toimiva mauri, on vanginnut pakoa yrittäneen Yön Kuningattaren tyttären, Paminan. Orjen kahlehdittua Paminan tämä menettää tajuntansa. Kun Papageno saapuu paikalle, sekä Monostatos että linnustaja säikähtävät toistensa ulkonäköä. Papageno toipuu järkytyksestään kuitenkin nopeammin ja ilmoittaa pelastavan prinssin lähestymisestä Paminalle.

Näyttämöllä on kolme rakennusta, joista keskimäinen on viisauden, oikeanpuoleinen järjen ja vasemmanpuoleinen luonnon temp-



Yön kuningattaren aaria

Pois, nuori mies, tuo pelokkuus!
Olethan puhdas, viisas myös.
Vain kaltaisesi mies voi avun suoda
ja lohdutuksen äidin tuskaan tuoda.
...

Saat, saat, saat, nyt rohkeutesi näyttää,
saat itse neidon pelastaa.
Jos tämän tehtävän voit täyttää,
hän olkoon sinun ainiaan.

Paminan aaria

Ah, jo tunnen pois menneen kaiken,
rakkauden näin menetin.
Sydämeen sen onnen hetken
uudelleen nyt toivoisin!
Ah, Tamino, kyyneleeni,
sinun vuokses virtaa vain, sinun vain.

Jos et rakkauteeni vastaa,
niin saan rauhan, niin saan rauhan
kuollessain,
joll'et rakkauteeni vastaa,
rauhan saan vain kuollessain,
vain kuollessain.

peli. Taminon oppaaksi saamat kolme poikaa kehottavat prinssiä olemaan kestävä, kärsivällinen ja kielensä hillitsevä. Keskimmäisen temppelin vanha pappi keskustelee Taminon kanssa ja ilmoittaa hyvän Sarastron hallitsevan viisauden temppelissä. Prinssi sanoo etsivänsä rakkauden ja hyveen oikeudenmukaisista palkintoa. Pappi tyrittää Taminon esityksen toteamalla kuoleman ja koston motivoineen nuorukaista matkalle, eikä häntä voida näillä motiiveilla päästää temppeliin.

Tamino saa tietää, että Pamina on elossa ja prinssi soittaa kiitollisena huiluaan. Eläimet saapuvat kesyinä kuuntelemaan lumoavaa musiikkia ja myös Papageno vastaa Taminolle omalla Pan-huilullaan. Monostatos yllättää pakenevan linnustajan ja Paminan, mutta Papagenon (hopeinen) kellopeli lumoo maurin

ja hänen orjansa järjettömään tanssiin. Silloin saapuu paikalle itse Sarastro, joka rankaisee palkkiotaan odottavaa Monostatosta. Pamina ja Tamino syleilevät hetken toisiaan, mutta sitten heidät erotetaan toisistaan ennen kuin varsinaiset koettelemukset alkavat.

II näytös

Tapatumapaikkana on palmulehto pyramidiin lähellä. Sarastro pyytää jumalilta viisautta nuorelle parille. Sarastron antaman esimerkin mukaan myös muut vihityt hyväksyvät, että Tamino ja Pamina pääsevät lopullisiin kokeisiin ennen vihkimystään. Tamino ja Papageno ohjataan temppelin alla oleviin rakennelmiin, jossa heidän on kohdattava erilaisia koettelemuksia. Nämä on voitettava ja samalla pysyttävä vaiti. Tamino tottelee, mutta linnustajan on lähes mahdoton olla hiljaa, etenkin kolmen naisen uhatessa heitä tuholle.

Kuun valaisemassa puutarhassa himokas Monostatos hiipii nukkuvan Paminan luokse. Yön kuningattaren saapuminen ajaa maurin väijymään lähistölle. Kuuluisan koloratuuriaarian myötä ("Der Hölle Rache kocht in meinem Herzen... helvetin kosto sydämessäni polttaa...") Yön kuningatar antaa tyttärelleen tikarin ja määrää hänet surmaamaan Sarastron; muutoin äiti ei enää kutsu Paminaa lapsekseen. Tämän jälkeen kuningatar poistuu. Paminan täytyy oman luontonsa mukaisesti kieltäytyä surmatyöstä. Lähellä lymyillyt Monostatos saapuu paikalle kiristämään rakkautta työltä. Jälleen Pamina kieltäytyy ja maurin aikaessa surmata tytön, Sarastro ilmestyy äkkiä paikalle. Pamina pyytää, ettei hänen äitiään rangaistaisi ja Sarastro kertoo anteeksiannon vallitsevan pyhässä temppelissä.

Pappi ohjaa Taminon ja Papagenon halliin ja jättää heidät sitten kahden kesken. Linnustaja saa ensimmäisen kerran nähdä tulevan vaimonsa Papagenan, joka ilmestyy ensin vanhan naisen hahmossa. Kolme poikaa saapuu tuoden ruokaa, juomaa sekä kumppanusten soittoväli-

neet. Pojat kehottavat Taminoa pysymään rohkeana ja Papagenoa vaikenemaan. Linnustaja aloittaa heti ruoan mättämisen suuhunsa, mutta Tamino tyytyy soittamaan huiluaan.

Pamina huomaa Taminon ja tyttö haluaa keskustella rakastettunsa kanssa. Prinssin täytyy kuitenkin tekemänsä lupauksensa mukaisesti vaieta. Silloin Pamina luulee, että Tamino ei enää rakasta häntä ja poistuu paikalta kuoleman aatoksissa. Papageno ei kykene käyttäytymään vaatimusten mukaisesti. Papit sallivat rakastavien kohdata toisensa pienen hetken ajan, mutta sitten heidän on sanottava hyvästit toisilleen.

Kolme poikaa etsii juuri ajoissa surusta sekaisin olevan Paminan luokse, joka aikoo surmata itsensä äidiltä saamallaan tikarilla. Pojat estävät hänen aikeensa ja vakuuttavat Taminon yhä rakastavan tyttöä. Pamina ohjataan rakastettunsa luokse.

Mustahaarniskaiset miehet tuovat Taminon ja lukevat läpinäkyvää tekstiä seinämästä: ”Ken kulkee puhtauteen tuon vaivalloisen matkan, käy kautta tulen, veden, maan ja ilman. Jos hän voi kuolon kauhut kääntää voitokseen, maan päältä silloin nousee taivaaseen. Hän valaistuu ja vihdoin aavistaa, sen mitä Isis mysteereillä tarkoittaa. (Tamino:) Kuolema ei pelota miestä luopumaan nyt hyveen tiestä. Avata kauhun portit saa, matkalle tahdon uskaltaa” (uusi Juhani Koiviston ja Jussi Tapolan suomentama libretto). Peloton Tamino saa vielä seurakseen Paminan, jonka kanssa prinssi käy läpi lopulliset tulen ja veden koettelemukset. Tämän jälkeen nuori pari saa Isiksen rituaalin mukaisen vihkimyksen temppelissä.

Edellä kuvatun keskeisen tapahtuman jälkeen oopperassa on vielä pari episodina. Toisessa tapahtumaketjussa täysin epätoivoinen Papagenokin saa lopulta oman rakastettunsa, Papagenan. Lopuksi kuvataan Yön kuningattaren ja kolmen naisen yrittämää hyökkäystä temppeliin. Heitä opastaa temppelin tunnelit tunteva

Monostatos. Ukkosen jyrinän ja salamoinnin myötä hyökkääjät ajetaan pois ja lopuksi Sarastro toteaa auringon karkottavan yön. Ooppera päättyy Osiriksen ja Isiksen voittavan voiman ylistykseen.

Käsitteiden selvennystä

Kaksi peruspilaria, joiden välissä tapahtumien koko kirjo ilmenee, näyttäytyvät Yön Kuningattaren ja Sarastron hahmoissa. Asian hahmottamisessa voidaan käyttää apuna astrologiasta tuttuja käsitteitä, kuten myös Chailley on tehnyt. Kuningatar edustaa kuuta ja Sarastro aurinkoa. Toisaalta on kyse myös veden ja tulen elementeistä, joita varsinaisesti kuvaavat Pamina ja Tamino. Linnunhöyheninen Papageno on selvästi ilmamerkin edustaja ja metallisiin kahleisiin suuresti ihastunut Monostatos kuvaa maan elementtiä. On mielenkiintoista, että oopperan alussa linnustaja on Yön Kuningattaren palveluksessa

ja Monostatos puolestaan Sarastron leivissä. Lopussa asiat ovat muuttuneet: Monostatos (maa) palvelee Kuningatarta (kuu liittyy veden) ja Papageno (ilma) on tulen (Sarastro) valtapiirissä. Maa ja vesi ovat astrologian mukaan keskenään harmonisia elementtejä kuten myös tuli ja ilma.

Kolme naista

Saat vallan huilun sävelillä,
myös ihmismielen muutat sillä.
Pian murheinen on iloinen,
saa vihamieskin rakkauden.

On se arvokkaampi
kuin kulta maan,
tai kruunutkaan,
soitto sen saa ihmisen
ilon, onnen kasvamaan.
Saa onnen kasvamaan.

Sarastron aaria

Ei temppelissä täällä
voi kosto vaikuttaa.
On rakkaus ihmisellä,
hän vaikka lankeaa.

Ystävä tiellä johdattaa,
edessä hohtaa onnen maa,
niin onnen, onnen maa.

Saa luona pyhän muurin
näin armon ihminen.
Jos loukkaus on suurin,
saa anteeks silti sen.

Se joka ohjeen oivaltaa,
hän vasta ihmisarvon saa,
hän ihmisarvon saa.

Tuli ja ilma ovat maskuliinisia, aktiivisia elementtejä ja perinteinen vapaamuurarius vain miehille sallittuna järjestelmänä ilmentää myös tätä maskuliinisuutta. Vesi ja maa ovat passiivisempia, laadultaan feminiinistä. Jotkut pitävät Taikahuilua naisvastaisena oopperana, mutta oopperan keskeisenä teemana on kuitenkin Taminon ja *Paminan* vihkiminen Sarastron veljeskuntaan.

Syvämmässä merkityksessä kahdessa hallitsijassa voidaan nähdä kuvaus hyvin erilaisista henkisistä periaatteista, jotka ovat edustettuina ihmiskunnan elämässä. Yön Kuningattaressa ilmenee selvästi maapallon planeettahengen (tuttavallisemmin sanottuna Saatanan) inspiraatio sekä tämän alaisuudessa toimiva hyvän ja pahan koulu. Sarastrossa on useita kristumaisia ominaisuuksia, joten hän saa edustaa tulkinnassani Uutta Liittoa ja Elämän puuta. Ehkäpä Sarastron valtakunta perinteisine mysteeriokokeineen on todellisuudessa jonkinlainen sekoitus Vanhan Liiton viisautta yhdistettynä Jeesus Kristuksen kautta tulleisiin uusiin ihanteisiin, esim. anteeksiantoon vihollisillekin.

Pamina kertoo Taikahuilusta: ”Sen puu on Tammen ytimestä, ja isä taiten käytti veistä, kun taikayönä veisti sen, soi ukkosmyrsky pauhaten. Nyt tiellä huilu soida saa, se kautta vaaran johdattaa”. Paminan isäs-

tä tiedetään sen verran, että hän oli Sarastron edeltäjä aurinkotemppelin hallitsijana. Lähtökohdan huilun merkityksen pohtimiseen antavat totuudenetsijän asenne ja hänen kokemuksensa, kun hän ponnistelee eteenpäin henkisen elämän tiellä. Huilu voi kesyttää villieläimetkin iloitsemaan samoin kuin se johtaa oopperan

päähenkilöt tuli- ja vesikokeiden läpi. (Näistä ns. elementtien kokeista voi tarkempaa ja käytäntöön soveltuvaa tietoa hylutessaan lukea *Pekka Ervastin* kirjasta *Kiusausten koulussa*.) Käsittääkseni huilu tarkoittaa siltaa, joka yhdistää ihmisen alemman ja ylemmän minän toisiinsa. Tuota kanavaa pitkin voi hengen elämä valautua ihmisen päiväti-toiseen olemukseen.

Yön kuningattaren ja Paminan suhteen voi rinnastaa esim. Kalevalassa esitettyyn Louheen ja hänen tyttärensä, Pohjolan ihanaan impeen. Myös Wagnerin Sormus-sarjassa kuvatut tapahtumat Wotanin ja hänen tyttärensä Brünnhilden välillä muistuttavat Paminan ja hänen äitinsä suhdetta. Brünnhilde ei voinut olla edistämässä Siegmundin surmaamista ja tottelemattomuutensa vuoksi Wotan sanoutuu irti lapsestaan. Yön Kuningatar kiroaa tyttärensä, jos tämä ei suostu tappamaan

Sarastroa (Sormus-sarjan osalta ks. Uusi Safiri 2000/3-4: Niebelungin Sormus – Myytit todellisuuden heijastajina.)

Kolme poikaa

Tervehtii teitä toisen kerran,
nyt vierainaan, Sarastron maa.
Esineet toimme luota herran,
huilu ja kellot ottakaa.

Jos kelpaa muukin tuomisemme
syökää ja juokaa nauttien.
Kolmannen kerran kun me näemme,
riemu on palkka rohkeuden.
Tamino, pian näet määränpään.
Ei Papageno, ääntäkään.
Ei, ei ääntäkään.

Papagenon aaria

Jos neidon taikka vaimon
vain Papageno saa!
Niin kanssa kyyhkyn kainon
on elo onnelaa,
on silkkaa onnelaa.

Niin silloinpa söisin ja joisin,
kuin prinssi vain nauttia voisin,
tai viisaana iloita vaan,
Elysiumiin päästä kun saan.
Sinne päästä kun saan.

Jos neidon taikka vaimon
vain Papageno saa!
Niin kanssa kyyhkyn kainon
on elo onnelaa,
on silkkaa onnelaa.

Jos mistään en rakkautta löydä,
se terveyden päälle voi käydä.
Kun suutelee vain naisen suu,
niin hetkessä mies parantuu!

Kolme naista hopeisine keihäineen liittyvät vahvasti kuuhun ja Yön Kuningattaren inspiraatioihin, mutta matkallaan kohti ”pelastusoperaationsa” päämäärää Tamino ja Papageno saavat oppaakseen kolme nuorta poikaa. Tähän yhteyteen voidaan liittää Jeesuksen puhe, jossa hän sanoo oppilailleen: antakaa lasten tulla luokseni, sillä sen kaltaisten on taivasten valtakunta. Kolme naista vastaavasti edustavat jatkossa pikemminkin kiusaajan ääntä.

Valmistusta mysteeriokokeisiin

Lohikäärme on mukana useassa myyttisessä tarinassa, ja yleensä sankari lopuksi surmaa käärmeen ja saa palkakseen prinsessan ohella puoli valtakuntaa (sen henkisemmän puolen kaksijakoisesta maailmastamme?). Taikahuilussa puolestaan tapahtumat alkavat siitä, kun sankari on hätää kärsimässä käärmeen hyökätessä, jonka jälkeen prinssi vaipuu tajuttomuuteen. Käärme kuvaa yleensä ihmisen selkärangan tyviosassa uinuvaa kundaliinia eli käärmetulta, joka herätettynä teki Vanhan Liiton vihitylle mahdolliseksi poistua ruumiistaan ja toimia tietoisesti näkymättömässä maailmassa. Tuon suuren voiman herättämiseen liittyi myös merkittäviä vaaroja. Pekka Ervastian mukaan kundaliini on pohjimmiltaan auringon voimaa, joka spesialisoituu kulkiessaan maapallon keskipisteessä olevan planeettahengen ”työpajan” kautta ja nousee keskipisteestä ylöspäin. Joogassa pyrittiin nostamaan kundaliini selkärangan tyvestä (joka lootusasennossa oli tiukasti maata vasten) aina pälaen tshakraan asti ja esim. joissain egyptiläisissä piirroksissa on kuvattu tietäjiä, joilla on päähineessään ylöspäin kurkottava käärme.

Käärme on ajanut Taminon planeettahengen valtaapiiriin ja Yön Kuningatarta palvelevat kolme naista voittavat käärmeen helposti. (En tulkinnassani käsittele juurikaan Papagenoa, joka voidaan nähdä joko ns. tavallisena ihmisenä, jota henkiset asiat eivät paljoakaan kiinnosta. Vaihtoehtoisesti hänet voi tulkita myös hen-

kisen pyrkijän maallisena persoonallisuutena, joka aina on jossain määrin ”tumpelo” – paitsi jälkipolvien usein harrastamissa keinotekoisissa sankaritarinoissa, joissa omana aikanaan vainottu totuudenetsijä nostetaan persoonallisen ihailun jalustalle.)

Yön Kuningattaren edustamassa koulussa on hyvät puolensa. Tamino saa nähdä rakastettunsa kuvan ja saa tämän äidiltä taikahuilun sekä kehotuksen voittaa Pamina omakseen. Valehteleva linnustaja saa suuhunsa lukon, ja kun kolme naista lopulta kuningattaren määräyksestä vapauttavat Papagenon ”suuvärkin”, kaikki laulavat yhdessä: ”Jos jokainen valehtelija saisi tuollaisen lukon suuhunsa, niin vihan, valheiden ja panettelun sijaan maailmassa vallitsisi rakkaus ja veljeys”.

On kuitenkin yksi piirre, mistä paljastuu tämän ”vanhan koulun” heikkous ja se on suhde koston ja väkivaltaan. Kun Jeesus Kristus Vuorisaarnassa antaa opetuslapsilleen uudet käskynsä, hän mainitsee aina ensin vanhan ohjeen, kuten esim. älä tapa tai älä vanhoille. Neljännen käskyn kohdalla on vanhoille sanottu: ”silmä silmästä ja hammas hampaasta”. Kosto sekä taistelu ”vääräuskoisia” vastaan nähtiin luonnollisena ja pyrkimys Sarastron surmaamiseen on tämän valossa ymmärrettävää.

Pamina on yrittänyt paeta Sarastron luota, lähinnä kammoamansa Monostatoksen vuoksi. Eräältä kannalta mauria voidaan pitää myös kynnyksenvartijana, jonka suojissa menneiden ruumistusten saavutukset ovat. Taikahuilu on siinä suhteessa kyllä tasa-arvoisempi monia muita vastaavanlaisia myyttejä ja legendoja, että myös Pamina joutuu käymään läpi tietyt koettelemukset, eikä vain passiivisesti odota kosijaansa. Aivan kuten Tamino aiemmin, samoin myös Pamina herättyään tajuttomuudesta kohtaa ensimmäiseksi linnustaja Papagenon. Ajatuksia on usein kuvattu lintuina ja palvelukseen saatu ajatusten hallinta toimii välittäjänä totuudenetsijän pyrkimyksissä.

Ennen kuin Tamino saapuu kolmen tempelin luokse, nuoret pojat muistuttavat Tami-

Kaksi haarniskoitua

Ken kulkee puhtauteen tuon vaivalloisen matkan
käy kautta tulen, veden, maan ja ilman.
Jos hän voi kuolon kauhut kääntää voitokseen,
maan päältä silloin nousee taivaaseen.
Hän valaistuu ja vihdoin aavistaa
sen mitä Isis mysteereillä tarkoittaa.

Loppukuoro

Terve vihityille!
Te voititte yön.
Saat, saat, kiitoksen Osiris.
Saat, sen Isis myös saat.

Näin rohkeus voitti
ja palkitsemaan
se kauneuden, viisauden
käy kruunullaan.

noa kolmesta vapaamuurarihyveestä: kestävyys, kärsivällisyys ja vaikeneminen. Prinssi pääsee keskustelemaan keskimmaisessä, viisauden temppelissä olevan papin kanssa, joka paljastaa heti Taminon motiiveissa piilevän kostonhimon. Prinssille selviää Paminan tilanteesta vain sen verran, että tämä on vielä hengissä. Kun Tamino ryhtyy soittamaan huilua, hän saa yhteyden Papagenoon ja Paminaan.

Säikähdyksestään toipunut Monostatos saapuu Paminan ja Papagenon luokse aikomuksenaan vangita heidät. Nyt linnustaja muistaa hopeisen kellopelinsä, jonka soitto lumoo maurin ja hänen orjansa. Yön Kuningattareen liittyvillä esineillä näyttää olevan suuri voima alemman luonnon suhteen: kolmen naisen hopeiset keihäät surmasivat käärmeen ja nyt hopeisen kellopelin soitto saa valtoihinsa Monostatoksen apureineen. Kun Sarastro saapuu, oopperan sankariparin varsinaiset kokeet alkavat, vaikka heidän on selvitettävä alkuvaiheet yksinään. Kuoro laulaa 1. näytöksen lopussa: ”Kun hyve ja oikeus viitoittavat tien menes-

tykseen, silloin maa on taivasten valtakunta ja kuolevaiset kuin jumalia”.

Katkelmia mysteeriokuvauksista

Syvällisestä sisällöstään huolimatta en kykene näkemään Taikahuilun libretossa sellaista henkistä kokonaisnäkemyä, joka tulee esiin Richard Wagnerin oopperoissa aina Lentävästä Hollantilaisesta alkaen. Yksi syy tähän (oman kykenemättömyyteni lisäksi) on varmaankin siinä, että Wagner kirjoitti itse musiikin lisäksi myös libreton, joka sekin yleensä pohjautui vanhoihin myytteihin ja legendoihin. Taikahuilun toisen näytöksen tapahtumista esitän vain joitakin näyttämökuvien herättämiä ajatuksia yhtenäisemmän tulkintayrityksen sijaan.

Kun papit miettivät, onko Tamino kelvollinen saamaan vihkimyksen heidän temppeliinsä, eräs papeista tuo epäilevästi esille sen, että Tamino on prinssi. Tähän vastaa Sarastro: ”Enemmän – hän on ihminen!” Oopperassa on pyritty kuvaamaan perinteisiä elementtei-

hin liittyviä mysteeriokokeita, joiden lisäksi on korostettu erityisesti kielen hallintaa ja vaikenemisen taitoa. Tämä onkin mitä tärkein opetus nykyajalle, sillä jo H. P. Blavatsky kirjoitti, miten totuudenetsijät surmatahan nykyisin kielen avulla (eli parjauksella yms.) ja Pekka Ervast otti esoteerisilta oppilailtaan lupauksen kielen hillinnästä. Eksoteerisempi selitys vaikenemiselle liittyy tietenkin vapaamuurariudessa käytettäviin vihkimysrituaaleihin, jotka jäseneksi hyväksytty lupautuu pitämään salaisena.

Kysymys kuolemasta ja kuoleman mahdollisuus on jatkuvasti esillä oopperassa. Varsinaisiin kokeisiin on uskallettava lähteä kuolemankin uhalla, mutta epätoivoiselta näyttävä tilanne ajaa jotkut päähenkilöistä (Paminan ja Papagenon) tilanteeseen, joissa kuolema näyttää ainoalta ratkaisulta. Kuoleman voittaminen on aina ollut keskeinen päämäärä todellisissa mysteριοissa. Vanhan Liiton aikana vihitty, joka pääsi tietoisena ruumiinsa ulkopuolelle, sai tutustua hierofantin johdolla mm. kuolemanjälkeiseen elämään. Näin hän voitti kuoleman siinä asteessa, että *tiesi* elämän jatkuvan myös fyysisen kuoleman jälkeen. Tämänasteisesta kuoleman voittamisesta on tietenkin vielä hyvin pitkä matka siihen saavutukseen, jossa Jeesus Kristus rakensi itselleen iankaikisen kirkastusruumiin ja voitti kuoleman aivan fyysisellä tasolla.

Lopullisina kokeina Tamino ja Pamina saavat yhdessä käydä läpi tulen ja veden koettelemukset, jotka ovat ainoina elementtien kokeina yleensä kuvattu myös näyttämöllisesti. Miksi juuri nämä kaksi on valittu? Ehkäpä sillä on haluttu kuvata juuri maskuliinisuuden ja feminiinisuuden yhdistämistä ja samalla ylittämistä, jolloin päädytään sukupuolisidonnaisuudesta vapaaseen ihmisyyteen.

Sydän vai järki?

Ennen kahden viimeisen kokeen alkua Pamina sanoo prinssille: ”Nyt lupaan: aina, kaikkialla rinnallesi jään. Voin itse johdattaa, kun rak-



kaus opastaa.” Tämän jälkeen Pamina kertoo huilun mystisestä alkuperästä ja kehottaa Taminoa soittamaan sitä, sillä huilu suojaa heitä vaarallisella matkalla. Miehistä puolta totuudenetsijässä on usein rinnastettu järkeen ja nainen on kuvannut sydäntä, rakkautta. Sydämen ja järjen suhteesta on Väinö Lehtonen kertonut opettavaisen unikuvausten Vaeltajan Viesti 1 -kirjassa:

”Tanssin biekoitetulla tiellä naisen kanssa. Meillä kummallakin oli yläruumis alasti, eikä naisella ollut päätä. Tai oikeastaan hänen päänsä oli ’henkinen’, niin että se aivankuin kuului toiselta tasolta. Nimitin naista ystäväkseni. Suhteessamme ei ollut värettäkään erotiikasta. Itse olin koko voimallani keskittynyt puhtauden ihanteeseen. Tanssimme merkittäviä tanssia lau-



Savonlinnan Oopperajuhlilla on vuosien saatossa monta sukupolvea kasvanut oopperan ystäviksi Taikahuilun myötä. Tänä kesänä jälleen Taikahuilu on ohjelmistossa Mozart 250-juhlavuoden kunniaksi.

Ohjaaja August Everding kertoo ajatuksistaan: "...Taikahuilu on oopperaa kaikille: lapsille, nuorille, aikuisille ja vanhuksille. Nämä tulevat taas nuoreksi ja nuoret viiastuvat – toivottavasti.

Jos ohjataan Taikahuilua vain kansankappaleena, se ei ole oikeaa, ooppera vaatii enemmän. Jos ooppera ohjataan vain filosofiakappaleena, on vielä suuremmassa määrin tehty liian vähän. Tällä oopperalla on henkistä kirkkautta, mutta myös kansan sukkeluutta. Se on vakava, mietiskelevä ja hauska. Sitä ei voi sovittaa yhteen kategoriaan, ja se oli Savonlinnan kokemus."

Lähde: Savonlinna 1992 Oopperajuhlakirja, sivu 151.

lun tahdissa, jota itse lauloin. Laulussa oli 'Ristiretkeläisten' sanoja ja sävel. Sääntönä oli, että 'ystäväni' tanssi edellä muutaman metrin päässä itsestäni. Aina jonkun ajan kuluttua teimme pari pyörähdystä yhdessä. "Näin etenimme tiellä, kunnes maantie edessämme kohosi jyrkäksi ahteeksi. Ahteen alla pyörähdimme jälleen yhdessä ja silloin tunsin käsiini, miten 'ystäväni' ruumis oli hiestä märkänä. Tuli häntä sääli ja sanoin – saman laulun sävelillä: Miksi niin kiiruhdat edellä, henkäse vähän. Vein hänet tien sivuun istumaan ja jatkoin tanssia yksin.

Näin jouduin yksin ylämäkeen ja huusin jo 'ystäväni' tulemaan. Mutta hän oli hävinnyt, en tiedä minne. – Ahteessa oli suuria tummia varjoja. 'En pelkää', sanoin itseseni, enkä pelännyt. Mutta varjot lähestyivät uhkaavasti. Lau-

lun tahdissa huusin 'ystäväni' sanoilla: Kristus Herra sun löydän. Varjot alkoivat imeytyä itseäni. Tuli suuri tuska ja heräsin.

Opetus: Järjelläsi voit laulaa elämäsi laulua, mutta sydämen on kuljettava edellä ja pidettävä oikea suunta. Vain rakkaus totuuteen, ihmisyyteen, Jumalaan kestää elämän ylämäessä. Järki yksin on avuton koettelemusten tullessa." (ss. 42–43)

Aurinkoa, Leijonan hallitsijaa, on astrologisessa symboliikassa rinnastettu sydämeen (Taikahuilussa ovat muutaman kerran esillä myös Sarastron leijonat, jotka pelottavat Papagenoa kovasti). Yön Kuningattaren ja hänen ryhmänsä yllätyshyökkäyksen päättävät ukkonen, salamointi ja lopuksi auringon valo. Oopperan lopussa Sarastro lausuu: "Auringon

säteet karkottavat yön pois, tekopyhien ilkeä mahti on tehty tyhjäksi.” (Puhe tekopyhistä voidaan rinnastaa Pekka Ervastian lausuntoon, jonka mukaan planeettahenki on maapallon ainoa todellinen jesuiitta; ts. Saatana toivoo, että ihmiskunta oppisi kieltäytymään hänen mustasta inspiraatiostaan.) Tähän kuoro vastaa: ”Tervehdys vihityille! Olette tunkeutuneet pimeyden läpi. Kiitokset Osirikselle ja Isikselle. Voittoisa voima palkitaan kauneuden ja viisauden ikuisella kruunulla”.

Taitaa olla niin, että lopulta Taikahuiluakin ymmärtää paremmin sydämellä kuin järjellä; ainakin sydämen on hyvä olla etusijalla, kun kuuntelee tätä Mozartin vaikuttavaa oopperaa. Musiikin kieli on yleismaailmallista, mutta henkisten vertauskuvien tuntemus voi tehdä kokemuksesta vieläkin antoisamman.

Uusi suomalainen produktio

Kansallisooppera sai valmiiksi uuden version Taikahuilusta keväällä 2006. Olin kirjoittanut tämän artikkelin pääosin valmiiksi, ennen kuin näin esityksen maaliskuun loppupuolella. Ohjaus ja koko produktio hienoine lavastuksineen teki henkevä ja miellyttävän vaikutelman. Uusi suomennos libretosta, jonka olivat laatineet ohjaaja Jussi Tapola sekä Juhani Koivisto, oli selvä parannus edelliseen käännökseen. Taikahuilu on Suomessa ollut jo pitkään erittäin suosittu, eikä tämä uusi ”katkaus” tule ainakaan vähentämään suuren yleisön mielenkiintoa.

Ohjaukseen on liitetty aineksia Kalevalasta ja nämä piirteet osoittautuivat sängen toimiviksi. Yön Kuningatar ja erityisesti hänen palveluksessaan olevat kolme naista esiintyivät Kalevalaisissa asusteissa. Tämä lisäsi vaikutelmaa siitä, että kuningattaren saattoi hyvin rinnastaa Kalevalan Louheen, Pohjolan mahtavaan emäntään. Pamina vaaleine hiuksineen oli kuin ilmetty Pohjan Neito, vaikka hänet olikin jo siirretty Sarastron valtapiiriin.

Sarastro, vihitty tietäjä kantaa valtansa symbolina suurta kultaista laattaa, seitsenkertaista auringonkehrää, rinnallaan. Sen lisäksi hänellä on sauva, joka ulottuu hieman pään yläpuolelle ja sauvan päässä on sama auringonkehrän symboli. Nämä on helppo tulkita siten, että valaisutuneen tietäjän sydän- ja päälakishakrat ovat täydessä toiminnassa. Kun Pamina ja Tamino ovat suoriutuneet kaikista vaadituista kokeista, Sarastro antaa kultaisen aurinkoriipuksen Taminolle. Uudella vihityllä veljelläkin on nyt sydämen eterinen keskus toiminnassa.

Vihittyjen veljeskunta on kuvattu muinaisen egyptiläisyyden kautta ja mukaan on liitetty aineksia vapaamuurarien seremonioista. Tämä on perinteinen lähestymistapa, mutta oopperan loppu ei ole traditionaalinen. Viimeistä hyökkäystään tekevä ”Pohjolan väki” vaipuu hetkeksi tajuttomana maahan, mutta he nousevat ylös ja Sarastro antaa heille anteeksi. Muinaisen egyptiläisyyden ja kalevalaisen perinteen yhdistäminen on mielenkiintoista, sillä jo Pekka Ervast on puhunut aikoinaan egyptiläisyyden renessanssista Suomessa. Viittauksellaan P. E. tarkoitti ainakin sitä, että Egyptin vanhat mysteerit voisivat syntyä uudistetussa muodossa täällä Suomessa. Joka tapauksessa hieno ”mysteerio-ooppera” on taas kokenut uuden jälleensyntymän. ●

Lainaukset Wolfgang Amadeus Mozartin Taikahuilun libretosta. Libretto Emanuel Schikander. Suomennos Juhani Koivisto, Jussi Tapola. Kirjapaino Käpylä Print Oy, 2006

Jouko Sorvali on tamperelainen kristosofi, joka on laajasti perehtynyt teosofisen liikkeen eri suuntauksiin. Lisäksi häntä kiinnostavat lähes kaikki esoterisiin vaikuttavat asiat. Hän on opiskellut mm. Teoreettista filosofiaa sekä tietojenkäsittelyoppia. Keskeisiä harrastuksia ovat ooppera ja sulkapallo.



Walter Runeberg loi tietoisesti LEX-veistoksen Suomen, kansallishengen, henkilöitymäksi. Veistos on 1894 paljastetun Aleksanteri II:n patsaan jalustassa Helsingin Senaatintorilla. LEX syntyi valtiokäsitteen havainnollistajaksi Euroopassa silloin vallinneen muodin mukaan. Veistoksen tunnettuutta on lisännyt sen esiintyminen suomalaisissa seteleissä 1897-1978.



J.V. Snellman

– kansallishengen asialla sivistyksen puolesta

Ihminen tulee osalliseksi ajanhengestä oman kansakuntansa sivistyksen välityksellä. Sen vuoksi hänen tulee olla tietoinen kansakuntansa sivistyksen suhteesta toisten kansakuntien sivistykseen ja ihmiskunnan yleiseen kulttuuriin. Hänen harrastustoimintansa tulee palvella isänmaan yleisiä asioita ja perustua sen lakien, tapojen ja sivistyksen oikeaan ymmärtämiseen. Kaikilla yhteiskunnan toiminnan alueilla on mahdollisuus saavuttaa oivallus ajanhengestä.

SINIKKA JUNTURA

Juhana Vilhelm Snellman syntyi Tukholmassa, missä hän asui elämänsä ensimmäiset seitsemän vuotta ja joiden hän on myöhemmin kertonut olleen elämänsä onnellisinta aikaa. Myöhemminkin hän viihtyi Tukholmassa. Pian perheen muutettua Kokkolaan äiti kuoli. Pojan elämää helpotti suhde isään, joka harasti filosofiaa ja teosofiaa ja joka kannusti poikaa opiskelemaan. Kannustusta Snellman sai myös täditään, jonka luona hän asui käydessään koulua Oulussa. Turun Akatemiaan hän kirjoittautui samaan aikaan Lönnotin ja Runebergin kanssa. Snellman opiskeli aluksi teologiaa mutta suuntautui myöhemmin filosofiaan. Erityisesti hän oli kiinnostunut Hegelin filosofiasta, mitä hän piti tervejärkisimpänä oppina. Hän tutki myös mm. Descartesin, Spinozan, Leibnizin ja Kantin teoksia.

Opiskelu kesti pitkään. Snellman elätti itsensä yksityisopetuksella ja joutui samalla ankarasti kehittämään itseään tutkiessaan Hegelin filosofiaa sen hengen sisäistämiseksi. Valmistuttuaankin hän jatkoi tutkimustaan niin että vielä Lauantaseuran aikoina hän ei osallistunut julkiseen keskusteluun. Ulkomailla hän sai etäisyyttä Suomeen ja sen oloihin ja saattoi siten paremmin hahmottaa ja ymmärtää täällä vallitsevia oloja. Kuuluisassa kirjeessään Fr. Cygnaeukselle Tukholmasta 1840 hän arvioi suomalaisen yhteiskunnan tilaa todeten mm, ettei Suomessa ilmennyt isänmaallisuutta joutuessaan vuosisataisesta valtiollisesta epäitsenäisyy-

destä, eikä maassa ollut uskoa paremmasta tai kiinnostusta yhteisiin asioihin, ruotsinkielinen kansanosa ei ollut kiinnostunut sivistymättömmän suomenkielisen kansanosan henkisestä eikä taloudellisesta hyvinvoinnista, lainkäyttö- ja opetuskielenä oli ruotsi. Suomalaisen kasvoil-

ta ja lauluista kuulee heidän lakanneen elämästä. Nykyinen hallitus ei salli asioiden muuttamista. Koska ”Suomi ei voi mitään väkivalloin; sivistyksen voima on sen ainoa pelastus”, Snellman kirjoitti ja katsoi tehneensä voitavansa ”Jos huudan kaikkiin taivaan tuuliin, mitä tässä olen kuis kannut” Euroopan matkalta Suomeen palattuaan Snellman oli saanut itseluottamusta ja hänessä oli herännyt halu soveltaa käytäntöön Hegelin ajattelua. Ajattelua, jonka hän sa-

nomalehtikirjoituksissaan pystyi sen vaikeasta ymmärrettävyydestä huolimatta kansanomaisesti. Yhteiskunnallisten olojen salliessa hän saattoi kirjoittaa myös kansallisesta sivistyksestä mutta muulloin hän turvautui toimintaan sivistyksen yleensä puolesta.

Yleinen sivistys – pyrkimystä oikeaan ihmisyyteen

Humaniteetti, ihmisyyden sivistys on toinen sivistykselle annettu merkitys. Käsitys ihmiskunnan kehittymisestä historiansa aikana ”villeydestä jalostukseen” on yleinen, kuten sukupolvelta toiselle siirtyvän sivistysperinnön lisääntymisen kerta kerralta. Ajatukseen kaitselmukses-

Juhana Vilhelm Snellman

*Juhana Vilhelm Snellman oli mies –
Mies kerrassaan ja koko sielultansa!
Hän yli aikalaisten muiden ties –
Ties kaiken sen, mit’ toivoi Suomen kansa.*

*”Maamiehen ystävä” hän oli suurin,
Mit’ milloinkaan lie Suomessa’ elänyynnä:
Näet kansan elopeltoihin hän juuri
Vaot syvimät on meille kyntänyynnä.*

*Kansallistunto! – niin hän vaati, huusi, –
Hereille Suomessa on soitettava,
Ja suomenkieli niin kuin juhla kuusi
Norosta kunniaan on nostettava.*

Runoellut Ilmari Calamnius

ta ihmiskunnan koh- taloiden ohjaajana sisältyy myös ihmissu- vun täydellistymisen edistyminen. Ajatel- lessaan korkeinta olen- toa ihminen yhdistää häneen pyrkimyksen kohottaa toisia olen- toja täydellisyyteen ja myötätunnon – lau- peus, armo, rakkaus – heidän epätäydelli- syyttään kohtaan.

Ihminen tietää to- delliseksi oman aika- sa humaniteetin, mi- kä kunakin erityisenä aikana on eräs vaihe ihmiskunnan täydel- listymisessä. Ihmiselle korkein humaniteetti on hänen oman aika- sa humaniteetti ja ny- kyisen sukupolven kor- kein sivistys on korkein askelma minkä ihmis- kuta on saavuttanut.

Oman ajan ja sen hengen tunteminen on ensimmäinen sivi- tykselle asetettu vaati- mus. Ajanhengessä on tapahtunut koko his- toria, kaikki mitä sil- lä on meille näytettävää. Siinä ovat toimineet kaikki historian henkilöt. Kaitselmus ohjaa toisen ajanhengen syntyä, kehitystä ja muut- tumista toiseksi. Yksilön pyrkimystä päästä osalliseksi ajanhenkeen, antautua kaitselmuk- sen ohjaukseen ei voida pitää merkityksettö- mänä. – Kaikkina aikoina esiintyy harhahen- kiä, jotka ihmisen järjellisyytensä avulla tulee erottaa ajanhengestä. – Koska ajanhenki ei milloinkaan pysy paikallaan, voidaan jo rehel-



Suomen Pankin edessä oleva Emil Wikströmin Snellmanin patsas paljastettiin 1924. Patsaan edestä kulkeva Nikolainkatu muutettiin Snellmaninkaduksi. Ylioppilailla oli tapana käydä Snellmanin syntymäpäivänä tervehdyskäynnillä patsaalla.

listä pyrkimystä sen käsittämiseen pitää sivi- tyksen merkinä.

Snellman painottaa, että sivistystä voi olla jokaisessa yhteiskuntaluokassa. Talonpoika voi olla yhtä sivistynyt kuin kouluja käynyt. Hän voi pyrkiä käsittämään mitä hänen oma aikansa häneltä hänen elinpiirissään vaatii, mutta opinharjoittaja voi esim turhamaisuus- desta hautautua tutkijan kammioonsa tietä- mättä ajanhengestä mitään.

Ajanhengen ollessa yleistä, järjestämistä, ei yksittäisen ihmisen arvailua tai luuloa, sen mukaan toimivan yksilön toiminnan tulee suuntautua siihen mikä on yleistä, vaikuttaa yleisen hyväksi. Muu toiminta on mielivaltaa, päähänpistoa. Helposti sallitaan maanviljelijän käyttää uusia menetelmiä ja tehtaanomistajan uusia koneita, mutta kun on kysymys koko ihmiskunnan harrastuksesta niin voi käydä toisinkin. Esim kasvattaja ei pysty ohjaamaan lasta tai nuorta sivistykseen vain sen nojalla että on perehtynyt lastenhoitoon. Jollei kasvattajalla ole käsitystä aikansa yhteiskuntaelämästä, rehellistä pyrkimystä humaniteettiin itseään ja kasvatettaviaan varten, hän ei voi ohjata kasvatettaviaan oikeaan ihmisyyteen.

Ihminen tulee osalliseksi ajanhengestä oman kansakuntansa sivistyksen välityksellä. Sen vuoksi hänen tulee olla tietoinen kansakuntansa sivistyksen suhteesta toisten kansakuntien sivistykseen ja ihmiskunnan yleiseen kulttuuriin. Hänen harrastustoimintansa tulee palvella isänmaan yleisiä asioita ja perustua sen lakiin, tapojen ja sivistyksen oikeaan ymmärtämiseen. Kaikilla yhteiskunnan toiminnan alueilla on

mahdollisuus saavuttaa oivallus ajanhengestä. Sivistynyt ei voi olla se, joka ei ajattelekaan yleisiä asioita tai se, joka ei ole valmis uhraamaan niiden puolesta mitään.

Sivistyksen oikeus koskee myös kansakuntia. Niiden keskinäisissä suhteissa riittää tämän oikeuden tunnustaminen ja kansakuntien vapaan kehittymisen salliminen. Kansojen sisäisessä elämässä sivistyksen oikeuden tunnustamisesta seuraa yhteiskunnan jäsenten yhtäläinen oikeus sivistykseen ja siihen sisältyvä vaatimus että sivistys todella tulee kaikkien omaksi. Sivistyksen oikeus yhteiskunnassa ei toteudu ellei yksilö tunnusta sen vallitsevaa tapaa järjestäiseksi.

Vähemmänkin kehittyneiden kansakuntien kohdalla jo itse sivistyksen vaatimus voi saada kehitystä aikaan.

Yleisen sivistyksen vaatimuksesta seuraa mm. opit ihmisarvon kunnioittamisesta, omantunnon vapaudesta, yhtäläisistä yhteiskunnallisista oikeuksista, yhdenvertaisuudesta lain edessä ja elinkeinovapaudesta. Niiden vaatimukset todellistuvat kunkin kansakunnan sivistystason edellyttämällä tavalla.

Kansallinen kulttuuri, kansallishengen jatkuva sivistysprosessi

Kansallisuus ilmentää kunakin hetkenä voimassa olevaa, määrättyä tietämistä ja kansakunnalle luonteenomaista tapaa. Isänmaallisuus on kansakunnan jäsenten rakkautta esi-isien henkiseen ja aineelliseen perintöön; kieleen, maahan, isänmaallisiin lakeihin ja tapoihin. Kansallishengessä kansallisuus ja isänmaallisuus

ovat yhdistyneinä sivistysprosessiksi niin, että isänmaallisuus on se tahto, mikä kehittää kansakunnalle ominaista tietämisen ja toiminnan tapaa.

Kansakunnan sivistyksen kehittyessä sisällepäin, yksilöiden pyr-

kimyksestä siveellisyyteen ja ulkoapäin, vuorovai-
kutuksessa ja yhteistyössä toisten kansakuntien kanssa, isänmaallisuus merkitsee mieltymystä kansalliseen kehitykseen, ei vallitseviin oloihin.

Snellmanille itselleen vetoaminen vallitseviin oloihin kehityksen esteenä oli kauhistus. Hän kirjoittaa mm. että olevien olojen puolustamiseen sisältyy pelko tulevasta, ajatus nykyisyyden kyvyttömyydestä luoda parempaa tulevaisuutta kuin nykyisyyden toistaminen. Sen sijaan myöntäessämme kaikkiin aikoihin sisältyvän epätäydellisyyden olevan vaihe matkalla täydellisempään, annamme oikean arvon nykyiselle.

*"Se kansa, jonka oma kieli sortuu
Remuksi talonpoijan taikka rengin:
Se sielussansa kärsii, muuksi murtuu –
Se kodissansa kulkee lainakengin!"*

Jos totuus ei olisi eri aikoina erilainen, halitustakaan ei tarvittaisi olevien olojen kehittämiseen, koska hallituksen tehtävä on ”soveltaa kulloisia yhteiskunnallisia muotoja hallittujen kehittyvään sivistykseen ja tarpeisiin ja avartaa, kehittää ja muovata niitä uudestaan”.

Keskeinen elementti kansallishengessä ja sen kehittämisessä oli Snellmanille oma kieli. Toinen asia mistä hän puhui ja kirjoitti ja minkä hyväksi toimi oli kansalliskirjallisuus. Kulttuurin ollessa kehittyvää hän katsoi taloudellisesta kehityksestä puhuessaan tulevaisuuteen, näki henkisen ja taloudellisen kulttuurin vastakkainasettelun kumoutuneena.

Oman kielen merkityksestä kansakunnalle Snellman kirjoitti mm. ettei ihminen voi pukea isänmaaltaan saamaansa sivistystä mihin muotoon tahansa, vaikka jotkut arvelevatkin ”ääne kuin ääne, kieli kuin kieli” Sanoissaan ihminen uskoo ja tuntee, tietää ja tahtoo, hänen koko järjellinen olemuksensa liikkuu ja elää kielessä. ”Minä on ajattelussa, on ajattelun toimintaa”, Snellman uskoi Hegelin tavoin.

Kansallinen kulttuuri todellistuu kansan omalla kielellä mahdollistaessaan kansalle ominaisella tavalla käsitellä asioita ja niiden syitä, olipa kysymys aistillisen tai yliaistillisen maailman ilmiöistä.

Historia ei todista minkään kansakunnan säilyttäneen kansallisuuttaan sen luopuessa kielestään.

Tai jos maailmassa olisi vain yksi kieli, olisi täällä vain yksi sivistys, minkä rappeutuminen koskisi samalla kertaa koko ihmiskuntaa. Mikään kansakunta ei pysty täyttämään tehtävänsä ellei se pyri omaksumaan aikansa sivistystä ja ellei se pyri suorittamaan tätä omalaatuisella tavallaan, kansallisuutensa hengen mukaisesti.

Kansalliskirjallisuuteen Snellman lukee kuuluvaksi kaiken, ”mikä ilmaisee kansakunnalle ominaista henkistä kehitystä”. Siihen kuulumattomia ovat ns. eksaktit tieteet, matematiikka, filologia ja luonnontiede ja siihen kuuluvia; uskonnollinen tietoisuus, kansakunnan ja ih-

miskunnan historia ja oikeuskäsitteet sekä eri kansakunnissa eri tavoin kehittyvä ajattelu- ja tuntemistapa.

Ihmiselle tieto on juuretonta, jollei hän ole hankkinut sitä itse ja muokannut kokonaisuudeksi. Kansakunnan sivistyksen ollessa ulkonaista lainaa, se on jäljittelyä, olemassa olevan toistoa. Kun kansan sivistyksellä on kansallishengestä johtuva oma erityinen muoto, kansalla on kyky ja tahto sen jatkuvaan kehittämiseen.

Isänmaallinen mieli voi ilmetä kaikilla toiminnan alueilla. Kansalliskirjallisuuden rinnalla tuskin mikään muu toiminta kuin kotimainen teollisuus kykenee siihen samalla tavoin, Snellman kirjoitti.

Silti hän suhtautui ymmärtäväisesti nuorukaisten ihanteellisuuteen, millä he vähättelevät maan aineellisia pyrintöjä. Snellmanille abstraktia idealismia korkeammalla on se, joka ”*pyrkii aineen maailmastakin etsimään sitä johtavia henkisiä voimia ja sitä päämäärää, jonka hyväksi nämä voimat toimivat*”.

Kansakunnalle tuskin on rappeuttavampaa politiikkaa kuin sen aineellisen hyvinvoinnin ja nautintojen edistäminen ja henkisten pyrintöjen lamaannuttaminen. Työnteolla on korkeampi tarkoitus kuin kansallisvarallisuuden kasvattaminen. Tunnustettaessa kansallisvarallisuus kansaa ja ihmiskuntaa palvelevan tehtävän välineeksi, saa kaikki isänmaata hyödyttävä toiminta henkisemmän merkityksen. On ilmeistä, että teollisuuden kehittyminen lisää taloudellista hyvinvointia ja kansan sivistystä, hallinnon ja lainkäytön kelvollisuutta sekä tieteen ja taiteen kukoistusta.

Julkisuudella on tärkeä rooli kansakunnan sivistyksen edistymisessä. Julkista sanaa tarvitaan siinä vaiheessa, kun auktoriteettiuskon sijaan etsitään järjellisiä perusteita kansallisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Yhteisten asioiden julkinen esittäminen tukee lukijan pyrkimystä pohtia asioita ja kehittää omia arvelujaan ja luulojaan ajatuksiksi ja oivalluksiksi yleisestä hyvästä. Lopullisen ratkaisun siitä,

*"Lainkuuliaisuus! vaan ei orjan oppi",
Niin tunnuslause kaikui Snellmannin,
"On vapaa ihmishengen kukin soppi
Jokaisen ajan suuriin aatteihin." –*

*Suhteesta valtion ja kirkon saamme
Myös tältä mieheltä jo miettelöitä:
"Vakaumus uskon, suhde Jumalaamme
Se kehityksen käyden koskee – yksilöitä."*

*Ei kirkon kaunis kylvä riitä meille,
Ei Suomi "sunnuntaista" elää voi:
Tään kansan noustava on noille teille,
Miss ajan korkein henki sitä aatelo.*

*"Näet historia meille viittoaaapi:
Se kansa, joka muista jälkeen jää,
Se väkevemmän kouriin raukeaapi,
Se elinmerkityksens menettää."*

*"Mut kansa pienikin, heikko vallaltansa
Maailman historiass' sijan saa,
Jos rakkaus siell' leimuu loistossansa
Ja Kaikkein sydämissä – isäinmaa!"*

*Ja "Perhe" – niin lausuu vielä Snellman –
Se perus vankka olkoon Valtion –
Rakkauden ahjo, isäin hengen helma –
Kas silloin Suomi soinnussansa on":*

*Hän vaati kaikki kansan palvelukseen:
Lainkäytöt – koulut – työt – teollisuudet;
Hän tahtoi taideniekat innostukseen
Ja laati laulajoille valat uudet!*

*Niin teki Snellman. Mutta huommatkaamme,
Me tarkoin huommatkaamme moinen henki:
Hän yhdeks kokonaiseks tahtoi liittää maamme
Ja antaa rauhan "rantalaisillenki".*

*Pääpyrintönsä hällä oli että
Sivistys suomalainen leiman saisi,
Ja että kerran pitkin maita, vettä
Kalevan soitto sorjin kajahtaisi.*

*Sen aarteiden hän meille tahtoi voittaa
Ei väkisten! mut järkeen vetoomallla,
Vapaaseen tahtohon terästä soittaa,
Kurittaa kyllä, vaan – ei sortamalla.*

mikä on kunkin ajan yleinen mielipide, tekee tulevaisuus, kun edellisen ajan mielipide on jo muuttunut laiksi ja olemassa oleviksi instituutioiksi.

Kasvatus ihmisyyteen alkaa perheestä

Sivistys on alati läsnäoleva, ihmiskunnan ja kansakunnat läpäisevä voima. Sillä on ihmisen tietämisessä ja toiminnassa elävä välitön olemisensa tunteensa. Se ei ole pelkkää havaintoa ja tietämistä vaan myös käytännöllistä ja toimivaa, samalla kertaa vapaata ja lainalaista. Rakkaus on tällainen sen tehdessä työtä toisten hyväksi omasta vapaasta tahdosta toimien ja samalla täyttäen lain. Rakkauden luoma todellisuus on perhe, jolle kristinusko on antanut pyhyiden. Valtion tehtävä on suojella perheen omaisuutta ja turvata olosuhteet, joissa perhe-elämän rauha voi häiriintymättä todellistua. Isänmaallisuus alkaa perheestä sen soveltaessa siltä perittyä kansakunnan tapaa elämäänsä.

Avioliiton solmimista on hyvä harkita. Sen tarkoitus on liian konkreettinen jätettäväksi tunteen oikkujen ja helposti haihtuvien ihas-tusten varaan. Tarvitaan harkintaa, mikä ei poissulje tunteen lämpöä, joka vanhemmalakin iällä viriää kodin rauhassa. – Snellman itse kertoo harkinnensa vuoden, ennen kuin puhui aikeistaan tulevalle aviopuolisolleen, Johanna Loviisa (Jeannette) Wennbergille. "Veljeä varmaan ilahduttaa kuulla että jonkinmoinen järkevyyt verhoaa sitä suurta järjettömyyttä, jota kahdeksantoista vuotiaan valitseminen merkitsee. Järjettömyys perustuu siihen, että on vaikea löytää joku, joka on houkutteleva, ja ilman sitä ei minun iässäni ja oloissani liikuteta sormeakaan koko asian hyväksi. Minulle taas houkutteleva merkitsee lempeätä naisellista olemusta. Muu on silloin joutavaa; sillä aika ja kärsivällisyys hankkivat silloin muille vaatimuksille täytettä. Vaikeutena tässä asiassa on vain se, että minulla on kumpaakin niin vähän."

Perheen objektiivinen tarkoitus on vanhem-

pien velvollisuudessa rakkaudella kasvattaa lapsia järkeen ja siveellisyyteen. Tästä siteestä vanhemmat ”vapauttaa” heidän luonnollinen rakkautensa lapsiin. Snellman kirjoitti puolisolleen *”Kaitselmuksen johtoon kuuluu myöskin, että ihminen avioliitossa pyytää omaa onneaan, ja että kaikki rakkaus siinä on itsekästä. En voi tätä käsittää muulla tavoin, kuin että kaitselmus on siten tahtonut antaa lasten kasvatukselle takuun vanhempien omassa onnessa. ... Kylmää järkeä käyttäen harvat ihmiset ottaisivat huolehtia tuesta kasvatustehtävästä. Näyttää sen vuoksi siltä, että luonto on kumpaanakin sukupuoleen istuttanut niin voimakkaan mieltymyksen ja antanut sen mukana heille niin vahvan halun omaan molemminpuoliseen auvoon, vain johdattaakseen heidät siten kasvattajan vaikeaan ja uhrauksia vaativaan tehtävään. Ihminen uhraa myös paljon vapaudestaan sitoutuessaan jokaisessa teossaan kysymään neuvoa toiselta tahdolta.”*

Avioliiton pääasiallinen tarkoitus, sen siveellinen tehtävä, on lastenkasvatus. Ilman sitä subjektin onnellisuus jäisi avioliiton tarkoitukseksi. Jos valtio harjoittaisi kasvatusta, se tunkeutuisi perheen sisälle ja hajoittaisi sen. Yleisen opetuksen kautta valtio tukee perheitä niiden sivistystehtävässä, lasten totuttamisessa hyvään tapaan opin ja esimerkin avulla. Kunnioitus vanhempia kohtaan on tärkeä, koska varhaisimpina ikäkausina kasvatus sisältää ehdottomia määräyksiä. Lapsi vaatii varhain tietoa, miksi jokin asia on tehtävä ja toinen ei. Vanhempien tahtoon vetoaminen ei silloin riitä. Uskonto tulee avuksi. Jumalan tahtoa maailman luojana ja ylläpitäjänä vanhempienkin tulee totella. Uskonto opettaa kuuliaisuutta Jumalan käskyjä kohtaan ja lapsellista luottamusta Jumalan armoon. Lapsi käsittää varhain, että Jumala on ja että rakkaus on ennen kuin hän osaa kuvitella esim. kuningasta tai kasvia, koska yliaistillinen tiedon kohteena kuuluu ihmisen omaan olemukseen. Kun lapsen epäilyskönnön opetuksia kohtaan myöhemmin herää, järki vaatii saada arvioida hyvässä uskossa opittua. Lapsuudessa juurtunut vakaumus

toimii silloin harkinnan perustana ohjaten toimintaa vielä silloinkin, kun järki luulee vapautuneensa siitä ja ohjaa tietämistä epäilyksestä takaisin tradition järjellisyyteen.

Uskonnollisuus näkyi myös Snellmanin perheessä. Nuorimman pojan mukaan iltarukous tuli muistaa joka ilta lasten ollessa pieniä. Snellman opetteli leskeksi jäätyään soittamaan pianolla virsiä, joita lasten äiti oli soittanut. Lasten kirkossa käynti oli tärkeää. Jokaista lastaan Snellman seurasi alttarin ääreen ensimmäiselle pyhälle ehtoolliselle. Läsnäolollaan hän tahtoi tehdä tilaisuuden juhlallisemmaksi ja istuttaa lapsiinkin kunnioitusta kansankirkkoa ja uskonnollisia muotoja kohtaan, joiden merkitystä hän suuresti arvosti lastenkasvatuksessa.

Perheessä tulevat uskonnoksi historiallisesti annetun uskonnon rinnalle myös isänmaanrakkaus ja kunnioitus kansakunnan lakeja ja tapaa kohtaan, kun yhteiskunnassa uskonto lohduttaa ihmistä hänen vajavaisuudessaan ja rohkaisee häntä maallisten asioiden hoitamisessa. Uskonnollisella kasvatuksella on merkitystä valtion kehitykselle. Kansakunta voi edistyä sitä nopeammin, mitä puhtaampana sen uskonto esittää jumaluuskäsitteen ja mitä korkeammalle se asettaa ihmisen tarkoituksen. Kansakunnan sivistyksen myötä sen lait ja tavat tulevat vastaamaan yhä enemmän uskonnon käskyjä.

Akateemisesta opiskelusta

Kodissa alkanut kasvatus jatkuu koulun jälkeen yliopistossa. Yliopiston erityinen tehtävä yhteiskunnan sivistyslaitoksena on edistää tieteitä ja tukea opiskelijoiden pyrkimystä tietämisen ja siveellisyyden todellisuuteen.

Snellman vastusti yliopiston koulumaisuutta; läksyjen lukua ja ulkoa oppimista, vanhempien tai ympäristön painostuksesta tehtyjä ainevalintoja ja nopeaa valmistumista ja pääsyä virkauralle.

Koulumaisen opiskelun tuloksena *”pappi ei opi tulkitsemaan Raamattua eikä tuomari lakia,*

koska heille ei ole kehittynyt omaa näkemystä siitä yhteiskunnasta ja kirkosta johon he kuuluvat.” ”Mitä yhteiskunta voi odottaa virkamiehiltään, mitä isänmaa niiltä, joiden käsiin se uskoo henkisten ja aineellisten intressiensä vaalimisen”, kun yliopisto on koulua, tietäminen läksyä ja siveellisyys taitoa päästä eteenpäin maailmassa, Snellman kysyi.

Pyrkimyksessä oikeaan tietämiseen on perustana tietämisen kaksi momenttia. Toinen on tietäminen traditiona (objekti); annettu sisältö, käsitteet, määrätyt ajatukset. Toinen on tietävä (subjekti); yksilön, ajattelevan subjektin tapa tietää, omaksua tietoisuuteensa tämä sisältö. Tietäminen on siis toisaalta yksilöstä riippumatonta traditiota ja toisaalta sillä on olemassaolonsa jossakin minässä, itsetajunnassa ylipäätään (abstrakti itsetietoisuus). Tietämisen momentit yhdistyvät tiedon apriorisuuden (=tietoa ennen kokemusta) vaatimuksessa. Usko tulee näin tietämisen edellytykseksi; usko totuuteen totuuden tietämisen välttämättömänä ehtona.

Tietäminen muistitietona, traditiona, edellyttää yksilön toimintaa, passiivisena hyväksyntänä, riippuvuutena siitä tai tästä säännöstä. Subjektin oma ajattelu eroaa objektista (subjekti vastaan objekti). Vähitellen opiskelijassa herää epäily toisen tietämisen asettuessa toista vastaan ja hän alkaa etsiä sovitusta tähän ristiriitaan luomalla omaa normia, sääntöä, tähän ristiriitaan.

Apriorisessa tietämisessä yksilö uskoo tradition järjellisyteen ja pyrkii oman ajattelunsa avulla tavoittamaan ilmiöiden totuuden. Onnistumisen edellytyksenä on subjektiviteetista irtautuminen. Yksilön oma ajattelu tavoittaa traditiossa ilmenevän järjellisen, subjektin ja objektin vastakkainasettelu kumoutuu. – Olemuksellinen tieto on vain ajatuksella saavutet-

tavissa. Se on tietoa olemuksellisesta hengestä, absoluutista. – Samalla tavoin kuin olemuksellisen tiedon saavuttaminen on mahdollista yhdelle subjektille, se on mahdollista toiselle, vastakkainasettelu ”minä vastaan sinä” kumoutuu.

Subjektiviteetista irtautuminen tapahtuu vähitellen. Se on vaikeaa, sillä yksilö kokee omimmaksi alueekseen vapauden ajatella ”mitä tahansa mistä tahansa”. Monesti elämä pakottaa yksilön luopumaan tästä mielivallasta. Minästä luopumista seuraa tietoisuus oman ajattelun samastumisesta ”maailmanajatteluun” (konkreettinen itsetietoisuus). Samoin pitkä ja vaivalloinen tie pyrkimyksenä oman tajun-

nan yhdistymiseksi absoluutin tajuntaan (persoonallinen itsetietoisuus). Subjektiviteetin ”kuolemasta” ei seuraa sen häviäminen, vaan kohoaminen ja uusi alku. ”Ihminen järjellisenä on jo absolu-

tissa”, minkä vuoksi ”kysymys on vain siitä, että tämä absoluutti hänessä saatetaan tietoisuuteen. Järjellinen tietäminen on vain tietämistä Jumalasta ja olioista miten ne ovat Jumalassa.”

Snellmanille oli tärkeää osoittaa hänen ajattelunsa olevan sopusoinnussa ymmärretyyn kristinuskon kanssa. Uskonnollisen ilmoituksen puhuessa vertauskuvoin hän puhuu esim. ”Jumalan laskeutumisesta ihmisen luo ja Jumalan itsensä tietämisestä ihmisessä”. Snellmanille Jumalan ihmiseksi tulo, avasi ihmiselle mahdollisuuden kohota jumalallisuuteen.

Oikeaan tietämiseen ohjaamisen lisäksi yliopiston tehtävä on ohjata opiskelijaa oikeaan tapaan, ja siveellisyteen. Hyvää tarkoittavaan, eettiseen toimintaan siveellisyytenä ja oikeaan tapaan yhteiskunnassa annettujen lakien mukaisesti.

Yliopistossa opettajan tulee tehdä omaa tutkimusta. Traditiossa elävän ja liikkuvan tutki-

*Juhana Vilhelm Snellman oli mies –
Mies kerrassaan ja koko sielultansa!
Rinnassa hällä hehkui pyhä lies –
Ja siitä siunaa häntä Suomen kansa!*

muksen pohjalta hän pystyy ohjaamaan opiskelijaa oivaltamaan olemuksellisen tiedon välttämättömyyden ja herättämään rakkauden tieteisiin. Tavoitteena tulee olla, että opiskelija yliopiston jättäessään on ratkaissut itse yhden tieteen arvoituksen. Silloin hän on yhdessä kohdassa tunkeutunut tradition järjelliseen käsittämiseen, mistä seuraa täyttymyksen ilo ja pyrkimys sen uudelleen saavuttamiseen.

Yliopiston tieteellisen hengen tunnustaminen edellyttää sen osanottoa tieteelliseen ja isänmaalle tärkeiden asioiden keskusteluun. Sen tähden tiedemiehen pyrkimyksenä tulee olla myös oman aikansa käsittäminen.

Sivistyminen oli Snellmanille elämänmittainen prosessi. Sitä oli järjetöntä sitoa tiettyyn ikään tai tutkinnon suorittamiseen. Ihmisen muoto ei tee ihmisestä ihmistä, vaan kehitys ja sivistys, mikä prosessina muodostaa sen, mikä ihmisessä on ihmistä.

Snellmanin perintö

Snellmanin elämäntyö kansallisen itsetietoisuuden herättämiseksi ja kansallisen sivistyksen edistämiseksi oli merkittävä. Hän toi sanomalehtikirjoituksissaan julkisuuteen niitä asioita, joita hän piti kansallisen kehityksen kannalta merkittävinä. Omalta osaltaan hän oli myötävaikuttamassa mm suomen kielen tuloon maamme viralliseksi kieleksi, oman rahan saantiin, pankkien perustamiseen, teollisuuden kehittämiseen ja rautateiden rakentamiseen. Hän puhui ja kirjoitti kansallisen kirjallisuuden merkityksestä kansalliselle sivistykselle ja toimi sen edistämiseksi erityisesti ollessaan Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran johdossa. Hän otti kantaa koulujen ja yliopiston opetuksen kehittämiseen. Hänen toimintansa ei aina miellyttänyt vallassa olijoita. Hän sai kokea niin myötä- kuin vastatuultakin. Erityisesti ylioppilaat arvostivat häntä. Hegel oli Snellmanin oppi-isä filosofiassa. Hänen ajattelunsa tutkimisen ja sen edelleen kehittämisen pohjalta Snellman saavutti vakaumuksen,

jonka mukaisesti hän toimi niin kotona kuin yhteiskunnassakin.

Henkinen ja aineellinen sivistys olivat Snellmanille yhtä tärkeitä. Toisen edistyminen tuki toisen kehitystä, olihan hengen ja aineen vastakkainasettelu hänen ajattelussaan kumoutunut. Apriorisen tietämisen mukaisesti hän pyrki toiminnallaan edistämään tieteiden välisiä yhteyksiä, erityisesti filosofian ja luonnontieteen. Omassa ajattelussaan hän yhdisti uskonnollista ja yhteiskunnallista tietoa ja filosofina hän toimi valtiovarainministerinä ja Suomen Hypoteekkiyhdistyksen toimitusjohtajana.

Snellmanin elämäntyötä voimme kunnioittaa tutustumalla hänen filosofiaansa. Sen henki ei elä vain menneessä vaan se voi hyvin myös tänään. Se ohjaa meitä ymmärtämään ajattelun merkityksen ihmisen eettiselle kehitykselle. Snellmanin tavoitteena oli saada kansa ajattelemaan itsenäisesti kansallisen kehityksen kannalta tärkeitä asioita. Meidän tavoitteemme voisi olla pyrkimys lisätä olemuksellista tietoa Suomen Kansallishengestä suomalaisen sivistyksen kehittämiseksi ajanhengessä. ●

Kirjallisuutta

Ilmari Calamnius, "Juhlaruno, J. V. Snellmanin 100-vuotis-syntymäpäivänä 12 toukok. 1906, Isänmaalle", Osakeyhtiö Weilin & Göös Aktiebolag, Helsinki 1906
Hellästi rakastettu Puolisoni, J. V. Snellmanin ja hänen vaimonsa kirjeenvaihto ynnä opastavia yleiskatsauksia ja muistelmia kodista, julkaissut K. Snellman, Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu 2006
Snellmanin ja markan matkassa, J. V. Snellmanin taloudellisia kirjoituksia, Julkaisija Suomen Hypoteekkiyhdistys, Kustantaja Edita Publishing Oy, Edita Prima Oy, Helsinki 2006
J. V. Snellman, Mies ja suurmies, Marja Jalava ja Kustannusosakeyhtiö Tammi 2006, painanut WS Bookwell Oy, Juva 2006
J. V. Snellman, Valtioviisas vaikuttaja, Toim. Raija Majamaa ja Leeni Tiirakari, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1040, Karisto Oy, Hämeenlinna 2006
J. V. Snellman, Teokset I – IV, K. J. Gummerus Osa-
keyhtiön kirjapaino, Jyväskylä 1982-1983
Snellmanin linja – henkisen kasvun filosofia, Reijo Wilenius, K. J. Gummerus Osa-
keyhtiön kirjapaino, Jyväskylä 1978

Hiljainen tieto



BÖRJE FRI

Ulkona on kevät alkamassa. Ensimmäiset kimalaiset pyörivät etsien kukkia ja samalla asialla ovat ensimmäiset perhokset, neitoperhonen ja sitruunaperhonen. Kukkapenkissä ulko-oven edessä on tänään noussut kaksi ensimmäistä vaaleanvihreää lehteä. Niissä on kevään väri. Syksyllä laitoin juuri tässä kohdassa narsissinsipuleita maahan. Maahan tuikattu nimilappu paljastaa, että ylösnousseet kasvit ovat *'Finland'* nimistä narsissilajiketta. Mielestäni on pieni ihme, että isänmaamme pohjoisena valtiona on saanut oman nimikonarssinsa. Nyt tahdon nähdä miten tämä kukka kehittyy ja miltä se vaikuttaa verrattuna aikaisempiin lajikkeisiin. Puutarhuri elää keväällä jännittäviä aikoja.

On myös mahdollista yrittää kuunnella tämän uuden narsissin sanomaa. Silloin on tarkkailtava itseään ja omaa erottelukykyään, sillä ilman erottelukykyä kasvien kuuntelu voi johtaa melkein minkälaisiin tuloksiin tahansa. Mielikuvitus ottaa vallan ja tarina syntyy. Vasta korkeimmilla luonnontasoilla ollessaan ihminen voi luottaa saamiensa viestien sisältöön.

Keskittyminen ja läsnäolo nykyhetkessä – elämä tässä ja nyt – on hyvä tila myös luontoa havainnoivalle henkilölle.

Ruotsalainen luonnontutkija Carl von Linné sanoi, että kun luontoa tarkkailee riittävästi, se

avautuu ja sitä voi lukea kuin avointa kirjaa. Niinpä. Niin yksinkertaista se on.



Tämä näkökohta muistuu mieleeni, kun tuttava ilmoittaa, että juuri nyt kirjoittamishetkellä jäät lähtevät meren lahdesta hänen rantasaunansa edestä. Entä sitten? No, samainen tuttava kertoi meille jo helmikuussa, että jäät lähtevät tänä vuonna juuri niin kuin nyt lähtevätkin! Tällaisesta tiedosta voi olla hyötyä maan ja veden parissa työskentelevälle ihmiselle. Miten tuttavani jo kuukausia etukäteen osasi tietää milloin jäät lähtevät? Hän kertoo tekevänsä jäiden lähdöstä ennustuksia vuositain osuen useimmiten aivan oikeaan päivämäärään. Miten tämä selittyy, kun tiedemiehemme laitteineen eivät pysty antamaan kuin todennäköisen päivämäärän? Voiko maallikko tietää enemmän kuin jonkin tieteenalan erikoisasantuntija? Siltä tässä tapauksessa kielämättä näyttää.



Mistä tuttavani etukäteen saa oikean tiedon jäiden lähtemisajankohdasta? Kun kysyn asiaa, hän toteaa arvaavansa. Aika hyvä arvaamaan, jos näin on. Minusta tuntuu, että hän saa tiedon suoraan luonnosta. Se tulee oikealla hetkellä sen kummemmin hakematta, ja vaikuttaa

sen vuoksi päähänpistolta, arvaukselta. Itse asiassa tieto on oikea ja suoraan luonnosta.

”Vihreässä luonnossa on kaikki tieto”, sanovat luonnonomistikot. Tämä käy mielestäni hyvin yhteen Linnén näkemyksen kanssa. Myös tuttavani lukee, ainakin tämän kohdan, suoraan luonnosta. Näin ovat ihmiset ilmeisesti tehneet ennenkin. Maanviljelijät ja kalastajat ovat tottuneet havaitsemaan luonnon rytmejä ja muutoksia. Jotkut ovat niin etevä, että niittävät tiedoillaan mainetta.



Oikea sisäinen nöyryys on hyvä lähtökohta kun etsii totuutta. Linné, jota on sanottu Ruotsin kuuluisimmaksi tiedemieheksi, ei ollut turhan vaatimaton. Kuitenkin hän oli tietoinen mm. karman laista ja jopa kirjoitti tästä aiheesta kirjan. Kun nyt kerta Linné, tuo jumalainen kasvien ystävä, luomakunnan puutarhuri ja arkkiatri, pystyi kaikkeen siihen mitä hän työssään sai aikaan, herää kysymys mihin hän olisikaan pystynyt jos hän olisi ollut henkisesti nöyrempi? Linné inhimillisine puutteineenkin oli erittäin etevä havainnoimaan luontoa. Luonnonystävät voivat tänä päivänä jatkaa Linnén työtä kasvikunnan ja muun luonnon henkisen puolen selvittämiseksi. 1700-luku oli valistuksen aikakausi. Valistus voi jatkaa ja syventyä 2000-luvulla. ●

Kevätruno

*Alastomuuteen,
pelkkien runkojen karuun maisemaan
tottuneilla silmilläni
katson havahtuen,
ihmetellen
tätä puiden vehreyttä,
uusien vihreiden lehtien puhkeamista,
kovan maan muuttumista
silkkinurmeksi.*

*Katson.
Kaikki maa ja taivas
silmissäni herää elämään.
Kohmeus lämmöstä sulaa.
Syvältä virtaavat vedet.*

*Nyt tiedän, mitä tahdon:
tahdon olla maa ja taivas!
Tahdon silkkinurmeksi puhjeta,,
jotta ihmiset
kovalla maalla vaellettuaan
minussa rakkauteen taipuisivat.
Tahdon puun silmuiksi aueta,
jotta ihmiset
auringossa satoa korjattuaan
varjoni viileydessä levon löytäisivät.
Tahdon lämpimäksi tuuleksi kasvaa,
joka väsyneiden ihmisten kasvoja
hyväillen koskettaa.
Tahdon tähdiksi nousta,
valoa ihmisten poluille
tuikkimaan.
Tahdon hopeapurona soida
ilon ihmisten silmiin vuodattaa.*

*Maa ja taivas –
me olemme kaikki yhtä.*

Seija Karhunen

Voi lentää vapauteen

- Mietteitä uuden ajan luovuus- ja taidekasvatuksesta

"Sinä, joka haluat tehdä jotain maailman hyväksi: aloita omasta itsestäsi. Mene itseesi, mene omaan puhtaan tietoisuutesi yhtenäiselle paikalle sisimmässäsi. Kun matkallasi sisimpääsi löydät helmiä, poimi ne mukaasi ja näytä niitä muillekin."

Curt Källman

MARJA-LIISA IKONEN

Luovaan prosessiin antautuminen johtaa ymmärryksen syvenemiseen ihmisenä olemisesta, vastuuseen ajatuksista, sanoista ja teoista - nehen ovat luovuuden ilmaisuvä-

lineitä. Vastuuseen siitä, mitä itse olen ja tietoisuuteen siitä, että itse osallistun huomisen luomiseen. Luovuus kutsuu ihmisiä kokemaan itsensä suurempana ja näkemään itsensä Jumalan ja koko luomakunnan osana erillään olemisen sijasta. Koko näkökulma luovuudesta ja elämästä muuttuu.

Suomen kielen sana "käsittää" kuvaa hyvin sitä, mitä kautta oppiminen tapahtuu. Vanhan merkityksen mukaan käsittää tarkoittaa saada käsiinsä, saada kiinni, käsitellä. Se on siis toimimista käsien kautta. Idea, kokemus, sisäinen tunne ja tietoisuus tehdään näkyväksi. Meissä oleva ilmentymätön nousee fyysiselle tasolle arjen toiminnan ja kehon kielen kautta.

Luovuus, "luo'uus" tarkoittaa uuden, ainutkertaisen luomista. Ihmisen tärkeimpiä tehtäviä on nähdä oma osuutensa luovana olentona, Luojan kanssa kanssaluojana. Tunne ja



kokemus johdattavat paremmin kuin ajattelu lähemmäksi totuutta siitä, kuka olet. Kun kontrolloiva äly muuttuu luovaksi älyksi, tunteistat totuuden.

On siis aloitettava itsestä, tultava tietoiseksi siitä, että omalla olemisella vaikutetaan itseän, läheisiin, ympäristöön, ihmiskuntaan ja koko luomakuntaan. Kun tältä pohjalta lähdemme tarkastelemaan luovuutta, sen merkitys jokaisen ihmisen käyttövarana laajenee ja syvenee.

Vanhan toistamisesta luomiskasvatukseen

Maailmamme muuttaminen riippuu kasvatuksesta. Todella kestävää tulosta tuottava kasvatusta on oppijassa jo olevan ulos vetämisestä. Opettaja tietää, että tarvittava on jo oppijassa itsessään eikä sitä tarvitse ulkoa päin syöttää. Kyse on

mielen herättämisestä eikä sen kuolettamisesta, mielen vapauttamisesta ei sen kahlitsemisesta. Kyse on mielen laajentamisesta ja vapaaksi päästämisestä. Jäljittely ja ulkoa oppiminen tähtää vanhan säilyttämiseen, mutta luomiskasvatuksen päämäärä on uudenluominen.” Valo on kylvänyt siemenen siihen kuinka voi ”jäljitellä” Luojan luonnetta Luomisessa.” (Mikaelsson, .17., s. 79).

Opettaja herättelee oppijan huomaamaan, että hänellä itsellään on jo kaikki tarpeellinen ja hän voi ottaa voimavaransa käyttöönsä kehitystasonsa edellyttämällä tavalla. Hän voi levittää siipensä, jotka koko ajan olivat olemassa. Aiemmin hän ei voinut niitä käyttää, koska ei ollut niistä tietoinen. Nyt hän voi lentää vapauteen.

Uuden luomisessa ei voi tehdä virheitä eikä epäonnistua. Luomamme on täydellistä ja



arvokasta sellaisenaan ihminen itse mukaan lukien. Koemme ja oivallamme olemisemme suuruuden ja yhteyden Jumalalliseen erilaisista ilmenemismuodoista huolimatta. Elämän tarkoitus täytyy, sillä kaikki oleellinen maailmassa kasvaa ja kehittyy.

Vedic Art – kuulumista ja liittymistä vedalaiseen tietoon

Vedic Art-taidekasvatusmenetelmän 17 prinssiä on uusi näkökulma siihen, miten luovuus rakentuu meissä jokaisessa. Vedic Art käsittelee tietoa sekä sitä, miten taiteen tekemisen taustalla vaikuttava taiteilijan henkinen inspiraatio toimii. Prinsiippien vaikutuksesta käynnistyy uusiutumisen liikkeelle paneva voima. Ne ilmaisevat, muuttavat ja laa-

jentavat tietoisuuttamme. Maalaaja voi löytää syvän tietoisuutensa.

Luovuuden osa-alueiden ohjatut harjoitukset johdattavat tarvittavaan ymmärryksen syvenemiseen itsestä ja luomaan omasta sisimmästään käsin. Kuvan tekemisen kautta saamme kokemuksen ja käsityksen siitä, mitä luovuus pitää sisällään.

Vedic Art on vapaa metodi, jonka myötä pääsee lähemmäksi itseään ja oppii olemaan uskollisempi itselleen. Olemme jo pitkään asettaneet vasemman aivopuoliskon, loogisen ja teknisen, kaiken edelle. Nyt on tullut aika luoda tasapainoa käyttämällä myös aivojen oikeaa puolta.

Vedic Art-menetelmä on uuden ajan taidekoulutusmuoto, joka perustuu maailman vanhimpaan tietoon. Veda tarkoittaa Tietoa,

Puhdasta Tietoa, Täydellistä Tietoa. Sen alkuperä löytyy ikivanhoista sanskritinkielisistä teksteistä. Menetelmä ei ole tyyliisuunta, ”ismi” tai uskonto, vaan puhtaasti taidetta, luovuutta ja kasvua tukevaa koulutusta. Vedic Art on tietoa siitä, kuinka taide ja elämä luovuuden kautta kohtaavat. Se on kuin navigointikartta, jonka avulla ihminen ilmaisee itseään ja käy läpi muutoksia luomisprosessin myötä. Prinsippiihin sisältyy käynnistymisen, liikettä ylläpitävän ja uusiutumisen voimat.

Kyseessä on vaihtoehtoinen tapa oppia ilman auktoriteetteja, taiteen tekemisen tuntemustakaan ei välttämättä tarvita. Perinteisiä taideopetuksen alueita ei kuitenkaan romuteta, vaan niitä hyödynnetään uudelta pohjalta syventämällä niiden käyttömahdollisuuksia. Kuvan tekemisen osa-alueet sisältyvät periaatteisiin – vain näkökulmaa laajennetaan. Peruskurssilla opettaja ei analysoi eikä arvioi kuvia, mutta tekijä voi halutessaan jakaa kokemuksiaan.

Oppiminen tapahtuu yleensä ryhmässä, jolloin jokainen jäsen tukee oman työskentelynsä kautta toistenkin prosessia. Sama harjoitus toteutetaan kuitenkin yksilöllisesti. Kun itse kokee kuvan tekemisen tuottaman vapauden ja ilon ilman tekemisen paineita ja yrittämistä; alkaa syntyä luottamus omaan itseensä. Koettuaan kerran vapauden ilon, se innoittaa kokemaan vapauden uudelleen ja uudelleen myös arjessa. Silloin alkaa muistaa, mitä tarvitsee muistaa, että saa elämän toimimaan. Ymmärtää, että kaikkea on riittävästi emmekä ole erillisiä emmekä irrallisia maailman-kaikkeuden luovasta energiasta. Toiminnan palaute tulee työn ilosta, prosessissa olosta ja yhdessä tekemisestä. Tarvitaan vain avoin,

rohkea ja utelias mieli tutkia, mitä uusia alueita omasta sisimmästä luovuuden ja intuitiion avulla löytyy.

Elämä kantaa

– maalatessa syntyneitä oivalluksia

Kuvia tehdessäni olen kokenut vahvana Pyhyyden läsnäolon ja yhteyden maailmankaikkeuden luovaan energiaan. Kokemus antautumisesta luovan älyn ohjaukseen on riittänyt selkiinnyttämään ihmisenä olemistani ja paikkaani Jumalan suuressa suunnitelmassa – tätähän me jokainen olemme täällä toteuttamassa.

Hartolan opiston lähellä on koski. Pari tyttöä laski kosken uiden. Seurasimme tapahtumaa kosken yli kulkevalta sillalta. Sain tästä selityksen aiemmin maalaamalleni kuvalle. Oikeastaan se on kosken maalaus. Liottelin

paperin koskessa ja levitin värin rantakivillä – ja siinä se oli. Siinä hetkessä en ymmärtänyt kuvasta sen enempää, mutta koskessa uimisen seuraaminen herätti ajatuksia elämästä. On uskallettava antautua meille tärkeälle asialle ja toimittava täysillä. Syntyi maalaus, jolle annoin nimen Antautuminen.

Elämä kantaa ja antaa tuhkensa, mutta itse on oltava valpas ja tiedettävä mihin suuntaan antaa elämän kuljettaa. Itse on uitava, ettei koski niele pyörteisiinsä ja

ymmärrettävä, että on aika ponnistella ja aika vahvistua suvannoissa uusia kokemuksia varten.

Aluksi käytin liitu- ja akvarellivärejä, mutta sitten aloin maalata myös akryyleilla. Tyhjiä kangasta katsolessani heräsi ajatus: ”Mitä Tieto ja maalaaminen merkitsevät minulle?”

Aloin vain levitellä väriä, annoin käden kuljettaa ja ohjailla väriä – minulla ei ollut aiem-

Vedic Art

Vedic Art on uuden ajan taidekoulutusmenetelmä, joka perustuu maailman vanhimpaan tietoon. Veda tarkoittaa Tietoa, Puhdasta Tietoa, Täydellistä Tietoa. Sen alkuperä löytyy ikivanhoista sanskritinkielisistä teksteistä. Menetelmä ei ole tyyliisuunta, ”ismi” tai uskonto, vaan puhtaasti taidetta, luovuutta ja kasvua tukevaa koulutusta. Vedic Art on tietoa siitä, kuinka taide ja elämä luovuuden kautta kohtaavat.



Curt Källman kehitti Vedic Art -taidemuodon

Veda-menetelmän toi Ruotsiin jo aiemmin merkittävän taiteellisen uran tehnyt taidemaalari Curt Källman (1938–). Sen hän oppi intialaiselta Veda-mestarilta Maharishi Mahesh Yogiilta (samalta, joka toi länteen TM:n) ja alkoi 1970-luvun loppupuolella soveltaa sitä omaan taiteeseensa. Vedic Art -menetelmän kehittäminen kesti 14 vuotta. Tänä aikana Curt Källman kehitti Veda-mestarilta saamaansa tietoa länsimaiseen ajatusmaailmaan sopivaksi. Hän itse eli, koki ja huolellisesti punnitsi periaatteet ja totesi ne toimiviksi. Oli syntynyt uuden ajan taidekoulu. Mikaela Mikaelssonin kirja ”.17.” kertoo Curt Källmannista ja hänen kehityksensä taiteilijasta opettajaksi.

Vedic Art -menetelmän opetuksen Curt Källman aloitti Ruotsissa v.1987 ja Suomessa v. 1996. Hän pitää kursseja ympäri Eurooppaa ja myös USA:ssa. Tällä hetkellä suomalaisia Vedic Art -opettajia on n.100 ja opettajien kouluttajia neljä. Curt Källman opastaa ja ohjaa henkilökohtaisesti jokaista Vedic Art -kursseiltaan opiskelevaa. Opettajien täydennyskoulutusta järjestetään kolme kertaa vuodessa.

paa kokemusta maalaamisesta, joten oli helppo antautua leikkimieliseen kokeiluun.

Myöhemmin oivalsin, kun kuulin, että Intiassa on joki nimeltä Sarasvati, taiteen ja tiedon jumalattarelle pyhitetty joki. Ja siinä se on. Minun Veda-virtani: luovuuden, taiteen ja elämän virta, joka on minulle kaikki. Syntyi maalaus nimeltä Virta.

Sarasvati ”ilmentymätön ilmentyneenä” on akvarelli ja syntyi myös koskikokemuksen kautta.

Mikä on ihminen ja mikä on elämä

Olin Vedic Art -opettajakursseilla. Maalatesani aloin pohtia ihmisen olemista. Mitä on ihminen ja mitä on elämä? Mielessäni alkoi soida erään laulun kohta: ”taivainen häälaulu kutsuna soi”. Se oli kutsu ja valinta johonkin suureen. Minussa alkoi vahva prosessi maalaamisen avulla. Prosessiin antautumisen tuloksena syntyi maalaus, jonka nimi minulla oli jo valkoista kangasta katsoessani: Ihmisen tie – Häälaulu (maalaus on lehden kannessa).

Ihmisen tie -maalauksen jälkeen samalla kurssilla valkoisen kankaan innoittamana syntyi vielä päämäärä, YKSEYS. Senkin merkityksen olen ymmärtänyt vasta vuosia maalaamisen jälkeen. Me olemme kaikki yhtä.

Ykseydessä voi kokea oman pienyyden kuin pieni hiekan jyvä, siinä voi tuntea suuruuden yhteydessä peruskallioon, alkulahteesen. Suuruuden voi tuntea hiljaisuudessa, nöyränä sivellin kädessä maalauksen edessä. ●

Lähde:
Mikaela Mikaelsson, .17.
Mikas Förlag. Öland 2002.

Kirjoittaja Marja-Liisa Konen on tehnyt elämäntyönsä erityisopettajana. Vedic Art -taideharrastuksen hän aloitti eläkkeellesiirtymisvaiheessa. Hän valmistui Vedic Art -opettajaksi 2003 ja opettaa kursseilla, pitää näyttelyitä ja kertoo maalausten avulla menetelmästä sekä kokemuksistaan.



MUSIIKILLINEN ILOITTELU

Hyvän tuulen konsertti yllätyksineen!

Oopperalaulaja Juha Kotilainen
ja musikaaliset ystävät
säveltäjä Timo-Juhani Kyllönen,
viulisti Linda Hedlund
ja sellisti Seeli Toivio
konsertoivat jälleen
Kerimäellä Kaukalinnan puutarhassa
sunnuntaina 6.8.2006 klo 14.00.

Ohjelma ja kahvit 10 euroa
Sateen sattuessa konsertti pidetään Kaukalinnan salissa.

Taiteilijat konsertoivat talkoilla
kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden
rakennusten Kaukalinnan ja
Kerimäen Wanhan Apteekintalon hyväksi.

Tervetuloa kauempaakin!



JOUKO PALONEN >

< KUVA OUTI MARKKANEN



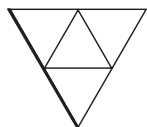
Kuolema ja jälleensyntyminen

Viikonloppuseminaari Maskun Kreivilässä 11.-13.8.2006

Puheenvuorot:

Mikä meissä kuolee, Jarmo Anttila
Mikä meissä jälleensyntyy, Pirjo Aalto
Elämän oikeudenmukaisuus ja kohtalon
yhteydet, Maria Sannamo
Tervehdys- ja päätössanat, Yrjö Kumila

Harjoituksia, musiikkia, saunomista.
Osallistumismaksu 110 euroa
(sis. ruoan ja majoituksen)
Ilmoittautumiset 4.8.2006 mennessä:
Yrjö Kumila: puh. 040 511 5702,
e-mail: kumilayr@dnainternet.net



VIA-AKATEMIA

VIA-AKATEMIA

Kirjeopisto Vian raja-jooga

- 23.-28.6. Kesäkurssit Kerimäellä
Kaukalinnassa
30.9. Etelä-Suomen seminaari
Helsingissä
4.-5.11. Pyhäinpäivän seminaari
Kerimäellä Kaukalinnassa
25.11. Länsi-Suomen seminaari
Tampereella

Avoin yliopisto-opetus

Uskontotieteen aineopinnot (35 op) alkavat Helsingin yliopiston tutkintovaatimusten mukaan. Koska aineopinnot ovat jatkoa 20 ov:n perusopinnoille, niin suoritettavaksi jäävät seuraavat opintojaksot, yhteensä 25 op.

UST210 Uskontotieteen menetelmät (10 op) 16. - 17.9.06

Transpersoonallinen psykologia (8 t),
FM Tuula Juurikka
Uskontopsykoanalyysi (4 t), dosentti,
TT Risto Pulkkinen
Seminaari, dosentti, TT Risto Pulkkinen
Esseiden (kaikki opintojaksot) aiheista ja
jatkokäytöskäytöstä sopiminen.

UST240 Uskontotieteen ajankohtaiset kysymykset ja työelämä (7 op) 20. - 21.1.07

Seminaari, dosentti, TT Risto Pulkkinen

UST250 Uskontotieteen tutkimuskohdet (8 op) keväällä 2007

Muinaisegyptiläinen uskonto (8 t),
FM Mia Rikala
Seminaari, dosentti, TT Risto Pulkkinen

Aineopintojen maksut

- 200 euroa/opintojakso
- 120 euroa Helsingin yliopistolle aineopinnoista suoritettava maksu/opiskelija Tarvittaessa voit anoa stipendiä.

MUITA TAPAHTUMIA

Henkisten liikkeiden yhteistyöryhmän seminaari

- 11.-13.8. Maskun Kreivillä, teemana Kuolema ja jälleensyntyminen

"Musiikillinen iloittelu - hyvän tuulen konsertti yllätyksineen!"

Oopperalaulaja Juha Kotilainen ja musikaaliset ystävät säveltäjä Timo-Juhani Kyllönen, viulisti Linda Hedlund ja sellisti Seeli Toivio konsertoivat jälleen Kaukalinnan puutarhasa sunnuntaina 6.8. klo 14.00.



LYHYTKURSSEJA

1. - 2.7. Japanilaiset reikiteknikat
29.-30.7. Reiki II
26.-27.8. Reiki I
Ohjaaja: Reikiopettaja Tapio Karvonen

Japanilaiset Usui Reiki Ryoho-tekniikat koulutus

Sensei Mikao Usuin kehittämään Reiki itsehoitomenetelmään on aina kuulunut itämaisen kulttuuriin peruselementit kuten meditaatio ja haragei-harjoitukset. Tällä kurssilla opetellaan Usui Reiki Ryoho Gakkai - yhteisön käytössä olevia alkuperäisiä hoitotekniikoita, jotka liittyvät mielen ja kehon hoitamiseen. Kurssilla syvennetään myös tietämystä reikin alkuperäisestä filosofiasta ja siihen liittyvästä symboliikasta. Koulutukseen voivat osallistua kaikki aiemmin Reiki II – kurssin käyneet. Kurssin hinta on 130 euroa, joka sisältää kurssimateriaalin ja opetuksen.

Reiki I

Japanilaisen sensei Mikao Usuin kehittämä ja Usui Reiki Ryoho Gakkai - yhteisön käytössä olevien alkuperäisten menetelmien mukainen itsehoito- kurssi, jolla opitaan meditaatio- ja hiljentymisharjoituksen perusteet sekä itselle tehtävän kontaktihoiton perusotteet. Kurssille voivat osallistua kaikki omasta terveydestään kiinnostuneet. Kurssin hinta 110 euroa, joka sisältää kurssimateriaalin ja opetuksen.

Reiki II

Sensei Mikao Usuin kehittämän itsehoitomenetelmän jatkokurssi, jolla täydennetään kontaktihoitoon liittyviä reiki-tekniikoita sekä opitaan työskentelemään tietoisemmin mielen- ja kehon hallintaan liittyvien asioiden kanssa. Kurssille voivat osallistua kaikki Reiki I:n käyneet jotka tahtovat lisätä itsetuntemustaan ja vahvistaa tietoisien läsnäole-

misen taitoaan. Kurssin hinta 415 euroa, joka sisältää kurssimateriaalin ja opetuksen.

Kurssien kertaaminen

Kertaamisesta ei peritä maksua, kun opiskelija on osallistunut Usui Reiki Ryoho reikiteknikat - täydennyskoulutukseen. Muilta maksu reikiteknikat-täydennyskoulutuksen materiaalista on 40 euroa Reiki I -kurssin kertaajilta ja 90 euroa Reiki II -kurssin kertaajilta.



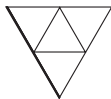
Majoitus ja ruokailu

Majoitus ja ruokailu eivät sisälly kurssimaksuun, vaan ne maksetaan erikseen.

- Via-Akatemian opiskelijoille majoitus sisältäen täyshoidon on 27 euroa/vrk, Via ry:n jäsenet 22 euroa/vrk.
- Lisämaksu liinavaatteista ja 1- 2 hengen huoneesta.
- Kesäisin mahdollisuus aittamajoitukseen.

Lisätietoa ja
ilmoittautumiset
VIA-AKATEMIA

Puhelin: (015) 543 112, **Telefax:** (015) 533765
Postiosoite: PL 4, 58201 Kerimäki,
Käyntiosoite: Kaukalinna, Viitämäentie 189, Kerimäki
Sähköposti: via.akademia@via.fi **Internet:** www.via.fi



Kirjeopisto Via
rajajoogan opetusta
luonteen jalostamiseksi

050 567 9630
www.via.fi



cityoffset oy

- Avaruus ei ole painoton

Varastokatu 3, 3 krs, 33100 Tampere.
Puh. (03) 3138 1100
cityoffset@cityoffset.fi
www.cityoffset.fi

Oikaisu

Lehden viime numerossa (2 2005) kirjoitukseni Ihmisen henkinen rakenne yhteydessä ollut Alice Baileyn henkilökuvaa ja esittelyteksti ei ollut minun vaan toimituksen tekemä. Siinä esitetty ajatus, että joidenkin mielestä Bailey edusti Kalojen ajan opetusta, varmasti hämmensi monia, sillä yleisen käsityksen mukaan hän edustaa nimenomaan Vesimiehen ajan uusia opetuksia. Ihmisen rakenteen kuviossa olisi sanojen ego ja egoinen ruumis tai kausaaliruumis paikalla voinut käyttää tekstin kanssa yhdenmukaisia sanoja minuuks ja minuuden keho eli syykeho. Myös kotisivujeni osoite (joista löytyy sekä Alice Bailey yhdistys että Esoteerinen elämänviisaus, missä on omia ajatelmiani ja kirjoituksiani) oli kirjoitettu väärin. Oikea sivujen osoite on "http://koti.welho.com/tviital1"

Timo Viitala

Viritä kehotietoisuutesi

Sippoin®

terveysliikunnan peruskurssi Virossa 24.–30.7.2006 Toilassa Villa Meretaressa

Ohjaajana Tuula Uusitalo



*Opitaan Vital Form,
meridiaanivenyttelyä,
Kehoäly® ja
rentousharjoituksia ym.*

*Retkimahdollisuuksia
historialliseen Narvaan,
Kuremäen ortodoksiseen
nunnaluostariin jne.*



*Villa Meretaren lähistöllä on
kuvankaunis Orun luonnonpuisto,
Toila Spa kylpylähotelli vesipuistoineen
ym. mielenkiintoista.
Mahdollisuus myös hierontaan ym.
hoitoihin*



Hinta: 290 €/henkilö (sis. alv)

Hintaan sisältyy

Kuljetukset Tallinna–Toila–Tallinna

Majoitus 2 hengen huoneissa, joissa kylpyhuone.

Aamiaiset. Treenit ja luennot. Puusauna käytössä.

Lisätietoja ja varaukset

Jaana Nurrolle numeroon 040-580 6033.

Katso myös

<http://www.sippoin.com>

<http://www.villameretare.com>

<http://www.viroweb.com/terveys/idavirumaa.asp>

**Villa Meretare B&B on viihtyisä, pieni
kurssikeskus, joka sijaitsee viehättävässä
puistoympäristössä Toilassa 165 km Tallinnasta
itään.**

**Ikää vasta
remontoi-
dulla Villa
Mereta-
rella on jo
komeat 100
vuotta.**



Uusi **SAFIIRI**

Ilmoitushinnat 2006

Mustavalkoinen/euroa

1/1 sisäsivut	134,60
1/2 sivua	84,10
1/4 sivua	50,45

Neliväri/euroa

1/1 takakansi	470,90
1/1 sisäkannet	420,50

Sivun koko 172 x 247 mm
Resoluutio 300 ppi

Palstat

1/3	43 mm
2/3	90 mm
3/3	137 mm
1/2	66 mm
2/2	137 mm

Ilmoitushintaesimerkkejä, euroa

1/2	66 x 50 mm	23,20
2/3	90 x 50 mm	31,70

Hintoihin lisätään alv 22 %.
Vuosisopimuslennus 15%

Lisätietoja

Kaukalinna/Via-Akatemia,
Sinikka Juntura 015 543 112,
040 8255165
uusi.safiiri@via.fi

Uusi Safiiri
maksaa
postimaksun

UUSI SAFIIRI
Tunnus 5009982
58003 Vastauslähetys

TILAUSKORTTI

Uusi **SAFIIRI**

Teen Uusi Safiiri -lehden vuositilauksen 2006

11 euroa/2 numeroa
alkaen numerosta _____

Tilauksen hinta Suomen ulkopuolelle;
Eurooppaan 13 ja muualle 16 euroa.

☐ Suoritan ☐ Olen suorittanut

vuositilauksen maksun tilille

Uusi Safiiri, Kerimäen Op 513300 - 223577,
viite 550

Lehti postitetaan maksun tultua tilille.

Tilaan lehden itselleni ☐

Tilaan lehden lahjaksi ☐

Tilaan aiempia numeroita seuraavasti
Suoritan niiden maksun + postikulut
lehtien mukana tulevalla tilisiirtolomakkeella.

Maksaja/tilaaja

Nimi _____

Jakeluosoite _____

Postinumero ja postitoimipaikka _____

Allekirjoitus _____

Lahjatilauksen saaja

Nimi _____

Jakeluosoite _____

Postinumero ja postitoimipaikka _____

Uusi SAFIIRI

Vuositilauksen teet maksamalla
vuosikerran hinnan lehden tilille
Kerimäen Osuuspankki
Uusi Safiiri
513300-223577, viite 550.

Tilaushinnat 2006

Vuositilaus 11 euroa/2 numeroa
Suomen ulkopuolelle; 13 euroa
Eurooppaan ja 16 euroa muualle.

Irtonumerohinnat

1999 - 2002
2,00 euroa/kpl plus toimituskulut

2003 - 2006
5,90 euroa/kpl plus toimituskulut

Koko vuosikerrat
2003 18 euroa + toimituskulut
2004 ja 2005 11 euroa + toimitus-
kulut

Vanhempia lehtiä on rajoitetusti
saatavilla.

Vuosikerrat 1997
ja 1998 loppuunmyyty.

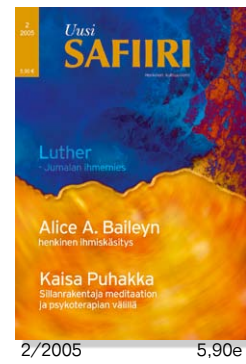
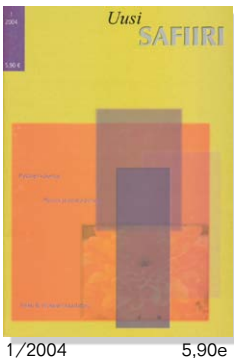
Myyntipisteet

Tmi Aatma, Helsinki
Tmi Mirjam Aho, Helsinki
Akateeminen Kirjakauppa

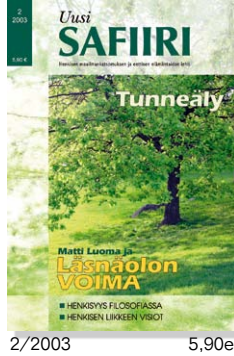
Tilaukset

Uusi Safiiri
PL 4, 58201 Kerimäki
uus.safiiri@via.fi
Via-Akatemia/Kaukalinna,
015 543112

2004-2005



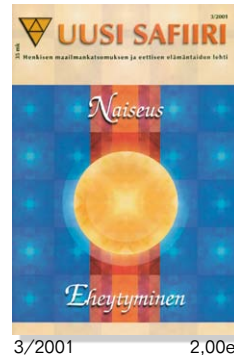
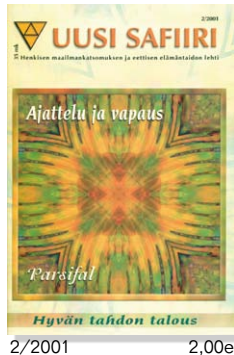
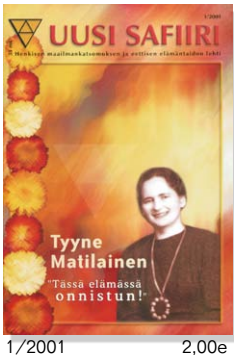
2003



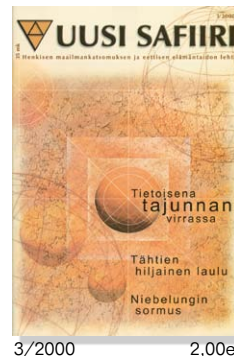
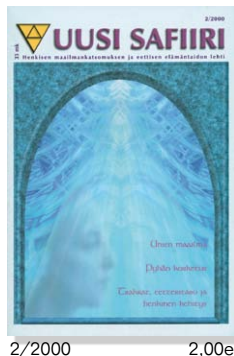
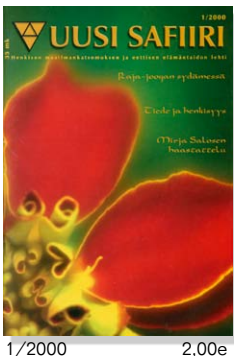
2002



2001



2000



Uusi Safiiri -lehdet 1999-2005
 Vuosien 2003-2005 lehdet 5,90 euroa/kpl. Vuosien 1999-2002 lehdet 2,00 euroa/kpl.
 Hintoihin lisätään toimituskulut. Lehtiä saatavilla rajoitetusti. www.via.fi/safiiri.htm



Sofianlehdosta löydät mm:

- Kukkakaupan täyspalvelu
- Kotipuutarhakoulun kasvi- ja puutarha-aiheisia iltakursseja
- Suomen suurin kärhövalikoima (Clematis)
- Wanhat ja uudet ruusulajikkeet
- Perennat erilaisille kasvupaikoille
- Pionit keväästä syksyyn
- Hedelmäpuut ja marjapensaat
- Havukasvit ja muut ikivihreät
- Verkkomyymälämme

Tervetuloa !

Palvelemme Sinua vuoden ympäri.

Puutarhakeskus Sofianlehto
Garden Center
Sofianlehdonkatu 12, 00610 Helsinki
Puh: 09-796 230
sofianlehto@sofianlehto.com

*** myyntiluettelot

www.sofianlehto.com***

